

Gorenjski Glas

PETEK, 6. MAJA 2016

LETO LXIX, ŠT. 36, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Z esejem so dijaki že opravili

V sredo se je s pisanjem eseja iz maternega jezika začel spomladanski rok splošne mature pa tudi nacionalno preverjanje znanja v osnovni šoli.

MATEJA RANT

Kranj – S pisanjem eseja iz maternega jezika se je za dijake zaključnih letnikov srednjih šol v sredo začel spomladanski rok splošne mature. K prvemu delu izpita se je po podatkih državnega izpitnega centra prijavilo 7483 kandidatov. Nacionalno preverjanje znanja pa bo v letošnjem šolskem letu za 6. razred potekalo na 485 osnovnih šolah in na 480 osnovnih šolah za 9. razred. Preverjanje znanja opravlja 18.132 učencev 6. razreda in 17.281 učencev 9. razreda.

Letošnji tematski sklop za maturitetni esej nosi naslov

Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje, obsega pa besedili Ferija Lainščka Ločil bom peno od valov in Leva Nikolajeviča Tolstoja Ana Karenina. Drugi del pisnega izpita iz maternega jezika bodo dijaki pisali 30. maja. Pisni izpiti iz tujih jezikov bodo potekali od 28. maja do 13. junija. Do 10. junija bodo potekali pisni izpiti še iz preostalih predmetov, v drugi polovici junija pa sledijo ustni izpiti. Z uspehom na maturi bodo kandidate seznanili 11. julija. Splošna matura letos poteka na 84 šolah, prvič jo bodo opravljali 7003 kandidati; lani jo je na 86 šolah

prvič opravljalo 7278 kandidatov. Na spomladanskem roku je splošno maturo v minulih letih uspešno opravilo od 84 do 87 odstotkov prijavljenih kandidatov.

Nacionalno preverjanje znanja bo na vseh osnovnih šolah v Sloveniji potekalo do 10. maja. V sredo so učenci 6. in 9. razreda devetletne osnovne šole pisali preizkus znanja matematike, danes pa še preizkus znanja maternega jezika. 10. maja bodo učenci 6. razreda pisali preizkus znanja tujega jezika, učenci 9. razreda pa istega dne preizkus znanja tretjega predmeta.

► 3. stran

V sredo se je z esejem iz maternega jezika začel spomladanski rok splošne mature, ki jo bodo na 84 šolah prvič opravljali 7003 kandidati. / Foto: Tina Dokl

Nagrado so si razdelili trije

Na natečaju za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za ureditev jezerske promenade na Bledu niso podelili prve nagrade, ampak tri enakovredne druge nagrade. Včeraj so v Festivalni dvorani vse tri rešitve javno predstavili.

MATEJA RANT

Bled – Blejska občina je v sodelovanju s Savo Turizmom kot sofinancerjem in Zbornico za arhitekturo in prostor razpisala mednarodni natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za ureditev Jezerske promenade. Glavni cilj pri njeni prenovi je bil umik motornega prometa, s čimer bi promenada postala osrednja turistična

conna za pešce, dopuščala pa bo tudi vožnjo s kolesi, rolerji in kočijami. Na natečaj je po besedah direktorja občinske uprave Matjaža Berčona prispelo enajst rešitev, nobena pa jih ni povsem prepričala. Nagrado so si tako razdelili kar trije arhitekturni biroji. Podelili so še dve priznanji za rešitvi, ki sta bili sicer zanimivi, a sta preveč odstopali od usmeritev naročnikov.

► 5. stran

Marsikomu je Rdeči križ zadnje upanje

► 5. stran

Proti obglavljanju mestnih dreves

► 7. stran

AKCIJSKA PONUDBA

20%
12%
25%

jelovica-okna.si

energija narave
Todraž 20, 4224 Gorenja vas

KJE LAHKO DOBITE LESNE PELETE BREZPLAČNO?
NA DNEVU ODPRTIH VRAT, 14.5.2016
na temo: „Na kaj moramo biti pozorni pri kurjenju z lesnimi peleti“

mešani
182€ + DDV=t
tudi na obroke

več na **www.lesnipeleti.si**
in 051 250 440

Peleti ustrezajo zahtevam kakovostnega razreda A1 po standardu SIST EN ISO 17225-2-2014

S4Q
KAKOVOSTNI RAZRED 1

GORENJSKA

Proti obglavljanju mestnih dreves

Civilnodružbene organizacije v Škofji Loki zahtevajo, da občina takoj sprejme odlok o ravnanju z mestnim drevjem in program dela, s katerim bodo mesto spet ozelenili.

7

KMETIJSTVO

Najbolj so pozebli orehi

Gorenjska jo je po prvih ocenah v nedavni pozebi s sneženjem še dobro odnesla, a škoda v sadovnjakih kljub vsemu ni zanemarljiva.

12

CG+

Muzej, zazrt v prihodnost

V prostorih Infocentra Triglavška na Bledu bodo prihodnji četrtek tudi uradno odprli Antimuzej Dežela fizike, v katerem obiskovalca popeljejo skozi predstavitev naravnih in fizikalnih pojavov.

17

ZADNJA

Iz življenja na glavni oder

V dvorani Stolpa Škrlovec je pred dnevi potekal drugi mednarodni festival Integra, katerega namen je vključevanje ranljivih skupin ljudi skozi odrsko umetnost.

32

VREME

Danes, jutri in v nedeljo bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Popoldne lahko nastanejo kratkotrajne plohe ali nevihte.

6/20°C
jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

30. Alpski večer Bohinj

Uživajte v veselih zvokih harmonike in živahnih ritmičnih narodno-zabavne glasbe? Potem si preprosto morate rezervirati 14. maj 2016, ko za vas pripravljajo spektakularni Alpski večer v Bohinju. Tokrat bo to jubilejni, 30. Alpski večer in 50 let Alpskega kvinteta. Prireditev bo v Dvorani Danica v Bohinjski Bistrici v soboto, 14. maja, ob 20. uri. Vabijo vas na 4-urni program v živo, na več kot 50 narodno-zabavnih melodij in dobro gostinsko ponudbo. Vstopnice prodajajo v Turizmu Bohinj in v Kompas na Bledu.

Trem naročnikom Gorenjskega glasa podarjamo po dve vstopnici. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Koliko ur bo trajala prireditev Alpski večer? Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 10. maja 2016, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si

Nagrajenca

V nagradni igri v kotičku za naročnike, ki je bila objavljena 26. aprila 2016, prejmeta dve vstopnici za predstavo pošast Pozabaaa: Marija Jenko, Cerklje in Katja Janša, Radovljica.

Čestitke nagrajencema!

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARJETA RAZINGER s Hrušice.**

Znova o vpisnini v odvetniški imenik

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Prihodnji teden se bo sestal upravni odbor Odvetniške zbornice Slovenije, predsednik zbornice Roman Završek pa mu bo predlagal sklic izredne skupščine, na kateri bi ponovno odločali o višini vpisnine v odvetniški imenik. Na skupščini pred nekaj tedni so namreč odvetniki sklenili, da občutno povečajo vpisnine, z 2500 na kar 9000 evrov.

Ta odločitev je naletela na več negativnih odzivov, med drugim je pojasnilo zahtevalo pravosodno ministrstvo, ogorčeni so zlasti predstavniki odvetniških kandidatov,

odzval se je urad varuha človekovih pravic, od političnih strank pa je NSi vložila predlog o omejitvi višine vpisnine na znesek povprečne bruto plače. Od povišanja vpisnine naprej še nihče ni zaprosil za vpis v imenik odvetnikov, kar je že znak, da je treba o znesku razmisliti. Če ne bo ukrepala zbornica sama, lahko pričakujejo tudi ukrep ministrstva, in sicer z zakonodajnimi spremembami. Kot je pojasnil Roman Završek, je upravni odbor odvetniške zbornice predlagal povišanje vpisnine na 3000 evrov, na skupščini pa je bil izglasovan kar trikrat višji znesek.

Otroške ustvarjalnice na Strmolu

Cerklje – Na Gradu Strmol v sodelovanju z Marijinim vrtcem iz Cerklj v Kongresni pristavi pod gradom Strmol pripravljajo vesele delavnice za otroke, ki bodo potekale vsak četrtek v maju in juniju – od včeraj pa vse do 9. junija – med 17. in 19. uro.

Krepkejša drugi in tretji steber

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pred kratkim predstavilo belo knjigo o pokojninah, na kateri bo temeljila prihodnja pokojninska reforma, in s tem odprlo javno razpravo o njej. Nanjo se odziva tudi mednarodno gospodarstvo, svoj pogled je predstavila tudi ameriška gospodarska zbornica (AmCham).

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Ministrstvo je v zvezi z belo knjigo o pokojninah napovedalo široko javno razpravo med socialnimi partnerji in med generacijami. Dokument kot dobro podlago za najširši dialog ocenjuje tudi ameriška gospodarska zbornica (AmCham), ki pa ob tem izraža skrb, češ da sta po predhodnih izkušnjah priprava in sprejemanje pokojninskih reform dolgotrajna, zaradi česar moramo že danes začeti aktivno razpravo o konkretnih ukrepih, in ne samo o idejnih predlogih. Leto 2020 je blizu, trenutni pozitivni učinki zadnje pokojninske reforme pa ne smejo uspavati in zakriti dejstva, da se bo v prihodnje osnovni temelj javnega pokojninskega sistema močno poslabšal, saj se bo razmerje med zaposlenimi, ki vplačujejo prispevke v sistem, in upokojenci, ki prejemaajo pokojnine iz sistema, le še slabšalo. »Na to nas opozarjajo, ob dejstvu, da predstavljajo izdatki za pokojnine v Sloveniji že danes 12 odstotkov BDP, po projekcijah pa naj bi do leta 2050 narasli na 18 odstotkov BDP, tudi številne mednarodne organizacije,

Za prihodnje boljše pokojnine bo treba krepiti drugi in tretji steber pokojninskega zavarovanja (fotografija je simbolična). / Foto: Gorazd Kavčič

kot sta OECD in IMF, ki izdatke za pokojnine navajajo kot največjo grožnjo za prihodnjo stabilnost slovenskih javnih financ. Tudi v beli knjigi o pokojninah kljub številnim navedenim predlogom ni zaslediti ukrepa, ki bi v prihodnje preprečil takšno povišanje izdatkov, ugotavljajo v zbornici.

Skrb vzbujajo tudi dejstva, da javni pokojninski sistem že danes ne zagotavlja dostojnih višin pokojnin, saj znaša povprečna starostna pokojnina v letu 2015 le 60 odstotkov povprečne neto plače, za dostojno življenje v pokoju pa naj bi po

merilih Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) potrebovali vsaj 70 odstotkov svojih prihodkov pred upokojitvijo. Za dostojne višine pokojnin po zgledu številnih drugih držav (tudi ZDA in Velike Britanije) predlagajo razvoj drugega in tretjega pokojninskega stebra, kar naj bi spodbujali z davčnimi ukrepi, da bi tudi v Sloveniji povečali privlačnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Že sedaj je v t. i. drugi pokojninski steber vključena dobra polovica vseh zaposlenih. V tem smislu pozdravljajo

usmeritve bele knjige, ki namenja drugemu pokojninskemu stebru več veljave pri zagotavljanju dostojnih pokojnin v prihodnje in zanj predlaga tudi določene davčne spodbude.

V slovenskem pokojninskem sistemu je drugi pokojninski steber uveljavljen že poldrugo desetletje, od pokojninske reforme leta 2000 in je po besedah Boruta Jamnika, predsednika uprave Modre zavarovalnice, tudi edini vzdržan. Na njegovih pozitivnih izkušnjah bi kazalo graditi, saj je že sedaj nekaj tisoč ljudi, ki so si na podlagi drugega stebra izboljšali svoje pokojninske prihodke. V teh letih so v drugem stebru zbrali dve milijardi evrov, vplačevalo je 60 odstotkov aktivnih prebivalcev, res pa so glavino sredstev (95 odstotkov) prispevali delodajalci. Če bi želeli, da bi bili prejemki prihodnjih upokojencev višji do 15 odstotkov in bi bilo razmerje med pokojnino in njihovo plačo do 70-odstotno, bi morali v pokojninski steber delodajalci in zaposleni vplačevati po dva odstotka bruto plače, pa je ocenil vodja delovne skupine pri pripravi bele knjige dr. Andraž Rangus.

Slovenske podjetnice na Koroškem

Slovenska gospodarska zveza iz Celovca je v okviru gibanja »500 podjetnic« povabila v Celovec slovenske podjetnice.

JOŽE KOŠNJEK

Celovec – Osrednja gospodarska organizacija Slovencev na Koroškem je Slovenska gospodarska zveza v Celovcu, ki je tudi članica Koroške gospodarske zveze. Spodbujanje gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Koroško oziroma Avstrijo je ena glavnih nalog organizacije. Zveza želi v to sodelovanje še v večjem številu vključiti tudi podjetnice tako na slovenski kot koroški strani ter tako prispevati tudi k širitvi gibanja »500 podjetnic«, ki se je leta 2013 začelo v Ljubljani.

Sredi aprila so podjetnice iz Slovenije obiskale Slovensko gospodarsko zvezo v Celovcu, kjer so se jim pridružile tudi slovenske podjetnice s Koroške. Celovško srečanje so s pozdravnimi

Koroške in slovenske podjetnice na srečanju v Celovcu / Foto: Slovenska gospodarska zveza

nagovori začele organizatorke gibanja »500 podjetnic« Urša Žorž in Zori Jakolin, direktorica Slovenske gospodarske zveze v Celovcu Neža Einspieler in nekdanja direktorica Marina Einspieler ter direktorica Zveze Bank v Celovcu Annemarie

Samonig. Strokovni del srečanja se je začel s predavanjem odvetnice Marije Škof iz odvetniške pisarne Grilc-Vouk-Škof o zakonskih podlagah čezmejnega poslovanja in stvareh, na katere je treba biti pri tem poslovanju posebej pozoren.

Podjetnicam je svetovala, kako ravnati v posameznih primerih. Nato so svoje izkušnje predstavile podjetnice Barbara Meža, Vesna Lamovšek in Anka Miklavčič Lipušek iz Slovenije ter Ema Pogačar, Olga Voglauer in Lena Smolle s Koroške.

Cepljenje je varen ukrep

V zadnjih letih smo zaradi slabše precepljenosti v posameznih evropskih državah pričala izbruhom bolezni, še zlasti ošpic. Precepljenost proti ošpicam, mumpsu in rdečkam je bila na Gorenjskem v letu 2015 le 90,4 odstotna.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Od 24. do 30. aprila je potekal Evropski in svetovni teden cepljenja. V zadnjih letih je bilo sicer tudi v naši družbi več pozivov civilne iniciative k pravici do svobode odločanja o cepljenju, kajti po nacionalnem Programu cepljenja in zaščite z zdravili za predšolske otroke je v Sloveniji obvezno cepljenje proti davici, tetanusu, oslovskega kašlju, otroški paralizi, okužbam s hemofilusom influence tipa b (Hib) ter ošpicam, mumpsu in rdečkam. Iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) pa sporočajo, da je cepljenje enostaven, varen in najučinkovitejši ukrep za zaščito pred nekaterimi nalezljivimi boleznimi. V zadnjih desetletjih je bilo s cepljenjem preprečenih več smrti kot s katerimkoli drugim zdravstvenim ukrepom. Zato pri NIJZ priporočajo pravočasno cepljenje proti nalezljivim boleznim in svetujejo prebivalcem, da svojega zdravnika povprašajo, katera cepljenja jim še priporoča, da s tem zaščitijo sebe, svoje najbližje in tudi svojo okolico.

Nasprotniki cepljenja opozarjajo, da imajo cepiva celo vrsto škodljivih in dolgoročnih neželenih učinkov, zaradi katerih lahko celo umremo. Pri NIJZ pojasnjujejo, da cepiva kot vsa zdravila lahko povzročijo tudi neželene učinke, vendar nobeden od njih praviloma ni tako resen kakor bolezen, ki

Ker je v številnih evropskih državah cepljenih manj kot 95 odstotkov prebivalcev, se lahko bolezni spet pojavijo. Tak je bil primer ošpic – tudi v Sloveniji. / Foto: arhiv Gorenjskega glasa

jo preprečujejo. Pogosto so bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem, veliko bolj nevarne, opozarjajo pri NIJZ. Posledica otroške paralize je lahko ohromelost, posledici ošpic pa vnetje možganov ali slepota. V nekaterih primerih se te bolezni lahko končajo tudi s smrtjo. »Precepljenost otrok proti nalezljivim boleznim na Gorenjskem je iz leta v leto slabša. Precepljenost proti ošpicam, mumpsu in rdečkam je bila na Gorenjskem v letu 2015 le 90,4 odstotna oziroma bili smo drugi najslabši v Sloveniji, kar je zaskrbljujoče s stališča kolektivne imunosti. Najslabša precepljenost je bila v Ljubljani 89,6 odstotna, najboljša v Murski Soboti, 98,5 odstotna. Kar se tiče precepljenosti proti

javici, tetanusu, oslovskega kašlju, otroški paralizi in okužbam Hib v letu 2015 je stanje na Gorenjskem boljše, saj dosegamo 95,3 odstotno precepljenost,« je sporočila doc. dr. Irena Grmek Kohn, dr. med., vodja Delovne skupine za nalezljive bolezni pri kranjski območni enoti NIJZ. Ker je v številnih evropskih državah cepljenih manj kot 95 odstotkov prebivalcev, se lahko bolezni spet pojavijo. Od leta 2005 so o primerih ošpic poročali iz Avstrije, Belgije, Danske, Francije, Nemčije, Italije, Švice in Velike Britanije pa tudi iz Slovenije.

Tetanus je huda, a čedalje redkejša bolezen

Rezultati sistematičnega cepljenja proti tetanusu,

ki se je v Sloveniji začelo leta 1951, so zelo dobri, saj že vrsto let nismo zabeležili tetanusa pri novorojenčkih, otrocih niti pri mlajših odraslih. V Sloveniji zadnja leta zbolijo le posamezne starejše necepljene osebe, ki so se okužile pri delu v naravi.

Cepljenje proti humanim papiloma virusom (HPV) se, kot še nekatera druga, npr. cepivo proti pnevmokoknim okužbam, proti gripi izvaja kot neobvezno cepljenje. Po zadnjih podatkih je bilo v gorenjski regiji proti HPV cepljenih 34,6 odstotka šestsoolk, slovensko povprečje je bilo 44,8 odstotka; za primerjavo: na Koroškem je bilo leta 2014 proti HPV cepljenih kar 76,8 odstotka šestsoolk.

Marije Pomagaj pokleknil na ta dan leta 1996 med njegovim prvim obiskom Slovenije. Drugi je bil tri leta kasneje. Na dan spomina na ta dogodek bo ob 19. uri daroval sveto mašo apostolski nuncij v Sloveniji dr. Julius Janusz. 23. maja bo na sporedu Večer narodnih izročil in bo slovesno mašo ob 20. uri daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, in 24. maja na praznik Marije Pomagaj, ko bo ob 10. uri maševal ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik.

Zupanc. Analiza, ki jo bo pripravil Državni izpitni center, bo tudi pokazala, pri katerih nalogah v posameznih preizkusih znanja so bili učenci še posebej uspešni oziroma katerim vsebinam in učnim ciljem bi bilo treba pri učenju posvečati še dodatno pozornost.

Praznični maj na Brezjah

Prva pomembnejša majska prireditev bo jutri tradicionalno vseslovensko romanje gasilcev, sredi maja pa obletnica papeževega obiska na Brezjah.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Mesec maj, ki je posvečen Mariji, je na Brezjah še posebno svečan. V največjem slovenskem božjepotnem Marijinem središču bo cilj številnih romanj in prioritizirane zanimivih dogodkov.

Že jutri, 7. maja, bo na sporedu tradicionalno vseslovensko romanje gasilcev. Slovesno mašo bo ob 15. uri daroval ljubljanski pomožni škof dr. Franc Šuštar. V četrtek, 12. maja, ob 18. uri bo na Brezje priromal kip Marije iz Fatime. Njegovo potovanje

po Sloveniji bo sklenjeno 13. oktobra. Prihod kipa Marije v Slovenijo je tudi počastitev 100. obletnice njenih prikazovanj v Fatimi leta 2017. V torek, 17. maja bo minilo 20 let od obiska tedanjega papeža Janeza Pavla II na Brezjah. Papež je pred podobo

Z esejem so dijaki že opravili

1. stran

Dosežki znanja bodo učencem 9. razreda dostopni 31. maja, učencem 6. razreda pa

7. junija. »Dosežki so dodatna informacija učencem in staršem o tem, kakšno je znanje učencev glede na standarde v učnih načrtih, ponudili pa jim

bodo tudi primerljivost znanja med učenci šole in primerjavo z državnim povprečjem,« je ob tem poudaril direktor Državnega izpitnega centra Darko

k

KOMENTAR
URŠA PETERNEL

Stoletniki

Na dan, ko je dopolnil sto let, je Allan Karlsson zlezal skozi okno svoje sobe v pritličju doma upokojenec in izginil. In to slabo uro prej, ko naj bi v domski dnevni sobi izbruhnila rojstnodnevna veselica. Prišel naj bi celo občinski svetnik. Pa krajevni časopis. In vsi ostali starčki ... Prikazati se ni nameraval edinole slavljene sam ... Allan Karlsson je junak knjige Jonas Jonassona z naslovom Stoletnik, ki je zlezal skozi okno in izginil. Allan se je odločil, da lahko umre tudi kdaj drugič in kje drugje kot v domu starostnikov in da je tudi pri stotih letih še dovolj mlad za noro pustolovščino ...

Tudi na Gorenjskem živi kar nekaj stoletnikov – po lanskem podatkih statističnega urada je prebivalcev, starejših od sto let, na Gorenjskem 26. Najstarejša Gorenjka je Jeseničanka Kristina Tarman, ki je decembra lani dopolnila 106 let. In ker na praznovanje tako visokih obletnic običajno povabijo tudi "krajevni časopis", kot je vedel že Jonasson, se novinarji občasno srečamo tudi s stoletniki. In eno najbolj klasičnih vprašanj se običajno glasi, kaj je recept za tako dolgo življenje. Odgovori so si po navadi presenetljivo podobni. Veliko delat' pa skromno jest'. Vse moraš vzeti za dobro. Pa ne smeš se preveč sekirat' ... "Življenje samo prinese vse, pa če se

sekiraš ali ne," so besede ene od gorenjskih korenin.

Da so starejši ljudje po navadi srečnejši od ljudi v mlajših in zgodnjih srednjih letih, dokazujejo tudi raziskave. Srečno in zadovoljno življenje se začneja šele pri petdesetih, ugotavlja dr. Arthur Stone, psiholog na Stony Brook University iz New Yorka. Časopis The Economist je objavil zanimiv članek, po katerem ima krivulja zadovoljstva v življenju obliko črke U. Če so še v starosti dvajset let mladi ljudje na vrhuncu zadovoljstva in sreče, pa se nato krivulja kmalu obrne strmo navzdol. V svojih štiridesetih in petdesetih so ljudje najmanj zadovoljni s življenjem; dno U-krivulje in s tem življenjskega zadovoljstva je prav pri starosti 46 let. A zanimivo: po petdesetem letu se krivulja zopet obrne navzgor in s staranjem raste; največjo raven sreče so pokazali najstarejši anketiranci, stari od 82 do 85 let. Kot ugotavljajo raziskovalci, se s staranjem zmanjšajo stres, jeza in skrbi. Starejši ljudje se bolj znajo osredotočiti na pozitivne stvari, zlasti družino in prijatelje. Srečo najdejo v sončnih dopoldnevih v družbi vnučkov. Obdelujejo vrtiček. Rešujejo križanke. Se podajo na izlet z upokojeneci. Večina starostnikov izžareva posebno umirjenost, prijaznost s tistim, kar je bilo, in sprejemanje tistega, kar še pride. Zato: pozdravljena, srečna starost!

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Krepili bodo skupinski duh

Na Bledu bodo 17. in 18. junija organizirali prvo Poslovno regato, ki bo tudi v znamenju družbene odgovornosti.

MATEJA RANT

Bled – Organizator Turizem Bled skupaj z Veslaškim klubom Bled, ambasadorjem projekta Janijem Klemenčičem, društvom Doves s projektom Ekošola in koordinatorjem projekta SI-Sportom vabi k sodelovanju na regati uspešna slovenska podjetja. Poleg krepitve skupinskega duha ob veslanju bodo za udeležence pripravili izobraževanje na Poslovni šoli IEDC Bled, dogodek pa bo tudi v znamenju družbene odgovornosti.

»Veseli me, da se veslaški šport enači z dobrimi podjetji. Veslanje je edini šport, ki vsebuje vse parametre, ki jih mora imeti tudi dobro podjetje – zaupanje, skladnost in ravnovesje,« je poudaril Jani

Veslaškega kluba Bled predstavlja Bled elitno veslaško lokacijo, saj so doslej gostili štiri svetovna prvenstva in lani tudi svetovni pokal v veslanju. »Že to, da bodo nastopali v enakih razmerah, na istih prizoriščih in v enakih čolnih kot tekmovalci na omenjenih tekmovanjih, bo za udeležence posebno doživetje,« je še prepričan Slivnik. Veslali bodo v četvercih s krmarjem, pri čemer je krmar predsednik uprave podjetja, je pojasnil koordinator projekta Tim Farčnik. Želijo si, da bi k sodelovanju pritegnili vsaj trideset podjetij. Dvajset odstotkov prijavnine bodo namenili za družbeno odgovorni del Poslovne regate. V sodelovanju s programom Eko šola bodo namreč podprli kar sedem tisoč otrok iz več kot dvesto usta-

Jani Klemenčič: »Veseli me, da se veslaški šport enači z dobrimi podjetji. Veslanje je edini šport, ki vsebuje vse parametre, ki jih mora imeti tudi dobro podjetje – zaupanje, skladnost in ravnovesje.«

Klemenčič. Ta čas so se za sodelovanje že prijavile štiri ekipe. V dveh dneh naj bi po Klemenčičevih besedah vse udeležence vsaj približno naučili veslanja pod vodstvom odličnih nekdanjih veslačev. »Tako bodo na koncu izkusili, kaj pomeni veslanje, in od tega odnesli več kot samo dobro zabavo.« Po besedah Jerneja Slivnika iz

nov, ki sodelujejo na natečaju na temo zdravega načina življenja. »Zdrav način življenja sta tudi gibanje in šport, kar predstavlja regata,« je poudaril nacionalni koordinator Ekošole Gregor Cerar in dodal, da bodo mladi za Poslovno regato izdelali transparente, ki sodelujoča podjetja povezujejo z zdravim načinom življenja.

Slovesnost ob obletnici osvoboditve zaporov

Begunje – Na krajevni praznik so v Begunjah, kjer se 4. maja spominjajo osvoboditve nacističnih zaporov ob koncu druge svetovne vojne, v sredo pripravili tradicionalno spominsko slovesnost v spomin na ta dogodek. Združenju borcev za vrednote NOB Radovljica, ki je pripravilo slovesnost, je dogodek posvetilo tudi spominu na 75. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte.

Slovesnost ob spomeniku talcem v graščinskem vrtu v Begunjah / Foto: Primož Pičulin

Proslavili skupaj s šolo

Krajevni praznik, 4. maj, so v Begunjah letos obeležili s slovesnostjo ob stosedemdesetletnici delovanja šole v kraju.

MARJANA AHAČIČ

Begunje – Praznovanje krajevnega praznika so v Begunjah letos združili s počastitvijo 40-letnice podružnične šole. Novo, sodobno šolo so namreč na mestu, kjer stoji še danes, zgradili

vrtec, zaradi dotrajanosti ni bila več primerna. Zgrajena je bila leta 1846, kar pomeni, da letos mineva tudi 170 let od odprtja prve prave šole v Begunjah.

»Šola ima za kraj zelo pomembno vlogo,« je na slovesnosti, ki so jo sooblikova-

trinajst let sodi Podružnična šola Begunje. Šola, v kateri poteka pouk za učence od prvega do petega razreda, so pred štiridesetimi leti zgradili s pomočjo samoprispevka, takrat najsodobnejša telovadnica pa je bila darilo najbližjega sosesa, podjetja

igrišče, več prostora v okolici šole in prepotrebno parkirišče. Kot je v svojem nagovoru poudarila predsednica sveta KS Begunje Marija Kavčič Zupan, bodo v kraju tudi v prihodnje veliko pozornosti namenjali varnim šolskim potem.

Slovesnost ob krajevnem prazniku so v sredo v Begunjah združili s počastitvijo 40-letnice podružnične šole. / Foto: Primož Pičulin

leta 1976. Pred tem so otroci iz Begunj in okolice nekaj let obiskovali šolo v Poljčah, v prostorih nekdanje kmetijske šole, saj stavba osnovne šole, v kateri zdaj domuje

li nekdanji in sedanji učenci šole, organizirala pa šola in krajevna skupnost, poudarila Emilija Kavčič, ravnateljica OŠ F. S. Finžgarja, pod katere okrilje zadnjih

Elan. Šolsko stavbo so pred začetkom letošnjega šolskega leta temeljito energetskega obnovili, v prihodnje pa si učitelji in učenci pa tudi kraj želijo pridobiti še ustrezno

Šola v Begunjah ima trenutno pet oddelkov, po en oddelk vsakega razreda, že v prihodnjem šolskem letu pa pričakujejo, da se bo v prvi razred vpisalo za dva razreda otrok.

Krog varnih rok okrog bolnišnice

V Splošni bolnišnici Jesenice so včeraj ob svetovnem dnevu higiene rok sklenili krog razkuženih rok okrog bolnišnice.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Peti maj je svetovni dan higiene rok. V Splošni bolnišnici Jesenice so ob tej priložnosti pripravili zanimiv dogodek: sklenili so tako imenovani krog varnih rok okrog bolnišnične stavbe. Akciji, v kateri so si udeleženci podajali razkužilo za roke, so se pridružili otroci iz Vrta Jesenice, dijaki Srednje šole Jesenice, obiskovalci in del zaposlenih v bolnišnici na čelu z direktorjem Janezom Poklukarjem. »Sklenjen krog je simbolično preprečil, da bi okužbe prišle do naših pacientov,« je poudarila vodja Enote za obvladovanje bolnišničnih okužb Jana Lavtižar. V ospredju letošnjega dneva higiene rok je bil namreč prav kirurški pacient oziroma higiena rok na vseh področjih kirurške oskrbe pacientov. »Na ta dan se posebej poudarja,

da je razkuževanje rok potrebno pred stikom z rano, pred odstranitvijo preveze rane, pred pripravo pripomočkov za prevezo rane, pred odvzemom kužnin

rane, pred odstranitvijo šivov, pred prevezo rane, po možnem stiku s telesno tekočino in po odstranitvi preveze,« je dejala Lavtižarjeva. Svetovni dan higiene rok

obeležujejo po vsem svetu z namenom, da izpostavijo pomen higiene rok v zdravstvenih ustanovah, kampanja pa nosi geslo Rešimo življenja – razkužimo roke.

Sklenjen krog razkuženih rok okrog bolnišnice / Foto: Gorazd Kavčič

Marsikomu je Rdeči križ zadnje upanje

Od 8. do 15. maja bo Teden Rdečega križa, letos tudi v znamenju 150-letnice Rdečega križa Slovenije. V gorenjskih območnih združenjih pripravljajo več dogodkov, velik poudarek bo na prikazu temeljnih postopkov oživiljanja. V Kranju so opozorili tudi na porast števila prosilcev za različne oblike pomoči.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – V prvem četrtletju letošnjega leta se je število prosilcev pomoči povečalo za pet odstotkov, če primerjamo z enakim obdobjem lani, so sporočili iz Rdečega križa Slovenije Območnega združenja (RKS OZ) Kranj. Skupno število upravičencev do pomoči se na tamkajšnjem območnem združenju bliža številki tisoč, kar pomeni 2500 oseb oziroma družinskih članov. »Prišlo je tudi do večjega povpraševanja po obutvi in oblačilih, tako smo konec aprila sprožili akcijo zbiranja poletnih oblačil, saj so bile police v skladišču na Gregorčičevi v Kranju že precej prazne. Beležimo tudi večje povpraševanje

za hrano, ki smo jo letos delili že trikrat, z 9. majem pa začnemo z razdeljevanjem nove hrane. Potrebe so vedno večje, saj količine, ki jih dobimo iz naslova Evropske unije, ne zadoščajo, tako moramo hrano kupovati tudi z lastnimi sredstvi ali sredstvi donatorjev,« je povedal Marjan Potrata, sekretar pri RKS OZ Kranj, in dodal, da pa je največ želja po plačilu položnic. »Prosilci dnevno prihajajo in prinašajo neplačane položnice, marsikomu je RKS zadnje upanje. Ker imamo sredstev za takšno pomoč vedno premalo, poskušamo pomagati res tistim, ki so izkoristili že vse druge možnosti. Omenjena sredstva pridobivamo z različnimi humanitarnimi

dogodki, s pomočjo donacij podjetij in tudi posameznikov.« V lanskem letu so pri RKS OZ Kranj razdelili več kot devet ton oblačil, 33 ton hrane, šolske potrebščine za 216 otrok in plačali položnice za 57 prosilcev.

V Tednu Rdečega križa

V četrtek, 12. maja, bo Dan odprtih vrat RKS OZ Kranj na njihovem sedežu na Bleiweisovi 16 v Kranju. Od 7. do 9. ure bodo potekale meritve tlaka, holesterola, krvnega sladkorja in kostne gostote, ob 10.30 se bo začela okrogla miza, na kateri bodo z gosti govorili o osnovnih dejavnostih RKS. Od 9. do 16. maja bo na isti lokaciji na ogled

razstava ob visokem jubileju RKS in delovanju kranjskega območnega združenja.

Sekretarka pri RKS OZ Tržič Noelle Kavčič je povedala, da bodo v torek obiskali stanovalce Doma Petra Uzarja v Tržiču z namenom, da jim popestrijo dan. Konec prihodnjega tedna bodo pred trgovino Spar v Tržiču postavili stojnico, na kateri bodo prikazali osnove nudenja prve pomoči z uporabo defibrilatorja. Iz RKS OZ Jesenice so sporočili, da večjih aktivnosti v Tednu Rdečega križa ne načrtujejo, ker imajo letos v načrtu seletve, bo pa več manjših dogodkov po njihovih krajevnih organizacijah (KO). Sekretarka pri RKS OZ Škofja Loka Fani Mikš je povedala, da bodo v ponedeljek od 16. do 18. ure postavili stojnico pred Sparom v Škofji Loki, v sredo ob istem času pa v trgovskem centru na Grencu. »Člani ekipe prve pomoči bodo predstavili temeljne postopke oživiljanja, izvedli meritve tlaka, krvnega sladkorja in holesterola, predstavili naše delo in nudili koristne nasvete glede zdravega načina življenja,« je povzela Mikševa. Tudi pri RKS OZ Radovljica pripravljajo več manjših dogodkov po KO, sicer pa bodo sodelovali ob Dnevu odprtih vrat vojašnice Bohinjska Bela v soboto, 14. maja, kjer bodo predstavili temeljne postopke oživiljanja in svojo dejavnost.

V vseh gorenjskih območnih enotah RKS bodo v Tednu Rdečega križa svoje aktivnosti približali obiskovalcem (na sliki prostovoljka RK). / Foto: arhiv Gorenjski Glas, Tina Dokl

S prostovoljstvom ne bo šlo več

»Država dela v 'pravi' smeri, da ukine prostovoljstvo na lokalni ravni,« opozarja Ivan Meglič, nakelski občinski svetnik in predsednik Kulturno-turističnega društva Pod krivo jelko Duplje.

S spomeniško zaščiteno Vogvarjevo hišo v Dupljah upravlja KTD Pod krivo jelko, ki je leta 2015 zalagalo denar za obratovanje hiše. Za to, da bo društvo dobilo povrnjenih približno dvesto evrov za elektriko, vodo ... je moralo predložiti kar 24 kopij računov, pa je bilo med njimi tudi več takih po 1,69 evra. Bi rekli, da so dali skoraj več za kopije ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Na zadnji seji občinskega sveta so svetniki obravnavali letni program kulture v Občini Naklo. Občinska uprava je ob tem opozorila, da država zahteva, da se vlogam za sredstva, ki naj bi jih dobila društva, mora prilagati računa, saj sicer ne bo mogoče izvajati plačil skladno z razdelilnikom. Občinski svetnik in tudi predsednik Kulturno-turističnega društva (KTD) Pod krivo jelko Duplje Ivan Meglič je ob tem opozoril: »Prejšnja leta smo v društvih dobivali dotacije na osnovi opravljene dela (poročila) in programa dela, s katerim smo se prijavljali na razpis. Po novem bo mogoče pridobivati

denar le na osnovi računov. V društvih smo vse skozi delovali na osnovi prostovoljnega dela in na osnovi donacij ali daril, ki smo jih prejeli od posameznih donatorjev. Donatorji so kljub krizi donirali v materialu ali storitvah, nikakor pa ne v denarju. Denar, ki smo ga prejeli od občine na osnovi razpisa, pa smo porabili za delovanje. Po novem donacij ne bo več, saj bomo morali za vse storitve zahtevati račune, denarja za delovanje tako ne bo. Poleg tega bo treba močno pojačati administracijo, saj s prostovoljstvom ne bo šlo več. Včasih smo lahko bilance izdelovali sami, danes za to že potrebujemo računovodske servise, ki niso poceni.«

Nagrado so si razdelili trije

◀ 1. stran

Na natečaju so tako slavili arhitekturni biroji MX_Sl, ATELIERarhitekti in Arrea, nobeden pa ni v celoti izpolnil pričakovanih naročnikov, je poudaril Berčon. Po njegovih besedah večinoma niso dobro reševali stikov hotela Park s promenado. »To je bila sicer ena najtežjih nalog, saj je bilo treba premostiti obstoječe arhitekturne ovire.« Prav tako

bodo morali vsi trije dopolniti rešitve za območje izteka Ljubljanske ceste proti jezeru, dodaten napor pa bodo morali vložiti še v del promenade pod občinsko stavbo proti Festivalni dvorani.

»Tu bodo morali najti predvsem boljši koncept prehoda v parkovne površine,« je pojasnil Berčon in dodal, da bodo morali svoje rešitve prek poletja vsi trije dopolniti, nato pa bodo med njimi izbrali

najboljšo. »Vsi trije so dobili enake dodatne usmeritve in kdor se bo najbolj približal našim željam, bo izbran.« Pri ceni, je še poudaril Berčon, namreč ni bilo bistvenih razlik, razlike so bile predvsem vsebinske in estetske.

Prenova bo z navezavami na sosednja območja zajela približno 20 tisoč kvadratnih metrov veliko območje, po ocenah pa bo vredna okrog pet milijonov evrov. Nagrajene rešitve za Jezersko promenado si bo mogoče do 5. junija ogledati na razstavi v predvorju Festivalne dvorane.

Na natečaj je po besedah Matjaža Berčona prispelo enajst rešitev, nobena pa ni povsem prepričala.

GLASBENA ŠOLA KRANJ
vabi na

DAN ODPRTIH VRAT

za program **GLASBA**

v dvorani GŠ Kranj (Trubarjev trg 3 - Pungert)
v petek, 6. 5. 2016, ob 17.30 in 18.15
nastop s predstavitev glasbil

Po nastopu možnost pogovora z učitelji različnih inštrumentov glede sprejemnih preizkusov za vpis v Glasbeno šolo Kranj.

VPIS NOVIH UČENCEV

za šolsko leto 2016/2017

SPREJEMNI PREIZKUSI:
v petek, 20. maja, od 16. do 18. ure in
v soboto, 21. maja, od 9. do 11. ure,

v prostorih Glasbene šole Kranj
(Poštna ulica 3 in Trubarjev trg 3).

Vpis otrok v glasbene in plesne pripravnice (otroci rojeni 2010) ter predšolsko glasbeno vzgojo (otroci rojeni 2011) bo potekal v soboto, 21. 5. 2015, od 9. do 11. ure na Tavčarjevi 41.

Število vpisnih mest je omejeno.
Več informacij na [www.gsokranj.net!](http://www.gsokranj.net)

za program **PLES**

v prostorih JSKD Kranj (Glavni trg 7 - hiša Elita, vhod ob Prešernovem gledališču)
v torek, 10. 5. 2016,
ob 16.15 (do 16.30) odprta učna ura plesne pripravnice 1,
v plesno pripravnico 1 vpisujemo otroke rojene 2010.

ob 17.00 (do 17.30) odprta učna ura 1. r. baleta, v 1. razred baleta vpisujemo otroke stare 9 let

Za obvoznico trinajst ponudb

Čprav so vrednost gradnje nove obvoznice mimo brniškega letališča ocenili na sedem milijonov evrov, najdražja ponudba, prispela na javni razpis, znaša le 4,6 milijona evrov.

ANA ŠUBIC

Cerklje – Na javno naročilo za gradnjo obvoznice mimo brniškega letališča, ki se je iztekla minuli petek, je direkcija za infrastrukturo prejela trinajst ponudb. Najnižjo ceno – 2,6 milijona evrov – je ponudil SGP Pomgrad, najvišjo pa podjetje Gradnje Žvaplan – 4,6 milijona evrov. Ponudbene vrednosti so občutno nižje od ocenjene vrednosti (na osnovi projektne dokumentacije je znašala slabih sedem milijonov evrov), kar je odraz razmer na trgu, menijo na direkciji, kjer trenutno analizirajo prispele ponudbe. Obvoznica naj bi bila zgrajena do konca prihodnjega leta.

Investicija predvideva predstavitev glavne ceste Kranj–Spodnji Brnik v dolžini 2350 metrov v območju letališča proti severu, v nadaljevanju pa naj bi na zemljišču

med novo cesto in letališčem zrasle poslovne cone.

Cerkljanski občinski svetniki so sicer na zadnji seji sprejeli odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka za območja poslovnih con ob letališču. Na 154 hektarov velikem območju je predvidenih šest con, največja obsega 87 hektarov, namenjena pa bo izgradnji objektov in površin za poslovne dejavnosti, povezane z dejavnostjo letališča. Ocenjena skupna neto tlorisna površina predvidenih novih objektov na vseh uređenih območjih je ocenjena na 766 tisoč kvadratnih metrov. Skupni stroški komunalne opreme in druge gospodarske javne infrastrukture so ocenjeni na 30 milijonov evrov, obračunski stroški pa bodo znašali 24 milijonov evrov.

Del parkirišča že odprt

VILMA STANOVNIK

Kranj – Komunala Kranj je v sodelovanju s kranjsko občino uredila novo parkirišče ob Stari Savi v središču mesta. Od minule srede je na voljo prvih 65 parkirnih mest za osebna vozila.

»Gre za največjo pridobitev parkirnih mest na območju Kranja v zadnjih nekaj letih in za enega ključnih ukrepov, s katerim želi Mestna občina Kranj obuditi mesto središče,« pravi jo na kranjski občini in pojasnjujejo, da je bilo parkirišče, s katerim bo upravljala Komunala Kranj, urejeno le v nekaj tednih. Minuli teden so prostovoljci ob

novem parkirišču uredili zelene površine oziroma Park vrednot, kot so ga poimenovali sami.

Prihodnji teden bo na istem parkirišču na voljo še 150 parkirnih mest. Takrat bo turistom na voljo tudi postajališče za avtodome, kar bo pomembno vplivalo na razvoj turizma v Kranju. Parkirišče Stara Sava ne bo le olajšalo obiska starega mestnega jedra, ampak sočasno predstavlja tudi oživitev degradiranega območja in s tem prijaznejši vstop v mestno jedro. Okolico bodo še bolj uredili, jo ozelenili in postavili klopi, tako da bo tudi prijetno počivališče.

Planina tu pa tam

Kranj – Jutri se bo urbanim sprehodom, ki bodo po dvajsetih krajih v Sloveniji potekali v sklopu iniciative Jane's Walk, pridružil tudi Kranj. Sprehod se bo začel ob 13. uri, ko se bodo sprehajalci zbrali pred Osnovno šolo Matije Čopa, nato pa bo potekal v luči filma Tu pa tam režiserja Mitje Okorna, ki je naselje Planina izstrelilo med popularne filmske lokacije v Sloveniji. Kakšna je v resnici Planina, kje so priljubljena zbirališča in kako se je soseka spremenila v enajstih letih, bodo sprehajalci skušali ugotoviti na jutrišnjem druženju, ko se bodo sprehodili med lokacijami s snemanja, anekdote s snemanja in svoje poglede na Planino danes pa bosta delila igralca v filmu Klemen Bučan in Toni Cahunek. Sprehod je brezplačen, trajal bo okoli ene ure, če bo zanimivo morda malce več, ne pa več od dveh ur.

Praznik mesec dni prej

Občina Preddvor od letos naprej občinski praznik praznuje junija, in ne več julija, kot doslej. Prireditve se bodo začele že ob koncu maja.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Preddvor – Odločitev o prazniku je že pred časom sprejel občinski svet. Razlog, da bodo odslej praznovali 1. junija, in ne več 4. julija, v spomin na dan smrti prve slovenske pisateljice, pesnice in skladateljice Josipine Urbančič Turnograjske, in ne na dan njenega rojstva, je v tem, da julija na prireditvah zaradi šolskih počitnic in dopustov ni več dovolj obiskovalcev in tudi nastopajočih ne. Praznik v spomin na znamenito rojakinjo s tem nič ne izgubi, slednjič slovenski kulturni praznik tudi praznujemo na dan smrti našega največjega pesnika Prešerna. Novost letošnjega preddvorskega praznika je tudi dejstvo, da ne bodo podelili občinskih priznanj, kajti odslej naj jih ne bi vsako leto, pač pa na vsaka štiri leta.

Praznične prireditve, ki se bodo vrstile ves mesec, bodo začeli že zadnji konec tedna v maju z Vikendom zabave in dobrodelno šolsko prireditvijo. V začetku junija bodo slovesno odprli nova

Ob letošnjem občinskem prazniku, ki bo v Preddvoru junija, bodo slovesno odprli nova igrišča pri osnovni šoli. / Foto: Primož Pičulin

športna igrišča pri osnovni šoli, na eni od domačij v Kokri pa bi v sodelovanju z veteranskim združenjem Sever odkrili spominsko ploščo v spomin na obdobje pred slovensko osamosvojitvijo, ko so domačini skrivali orožje. Napovedujejo tudi mašo za domovino. Generacije, ki so v Preddvoru igrali rokomet, se bodo družile na športnem srečanju. Posebne pozornosti bodo deležni gasilci, kajti PGD

Preddvor letos praznuje 120 let. Proslavili bodo z gasilsko vajo, srečanjem veteranov Gasilske zveze Gorenjske, slavnostnim prevzemom gasilskega vozila in veselic. V Kokri bo sredi junija »smn«, ki ga pripravlja tamkajšnje turistično društvo. Načrtujejo tudi blagoslov koles in pohod po tovarni poti. Na festivalu društev bi se predstavila preddvorska društva: turistična, upokojsko,

kmečke žene, društvo bolnikov z osteoporozo, likovni samorastniki, folklorniki, planinci in drugi. V grajskem parku, skozi katerega letos urejajo povezovalno pot med severnim in južnim delom Preddvora, bodo posadili lipe. Natanko petindvajset jih je, kolikor let je minilo od slovenske osamosvojitve. Tako bodo v Preddvoru praznovanje občinskega praznika povezali tudi z državnimi.

Pomembni so preventivni programi

Pri mladoletnikih je vse več eksperimentiranja z alkoholom v kombinaciji z drogami, zaskrbljujoče pa je tudi dejstvo, da se starostna meja, ko mladi začnejo posegati po psihoaktivnih substancah, še niža.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V kranjski občini je bila pred sedemnajstimi leti ustanovljena Lokalna agencijska skupina za preprečevanje zlorabe drog, imenovana LAS. Sestavljajo jo strokovnjaki z različnih področij, od sociale, zdravstva, policije, krajevnih skupnosti, srednjih in osnovnih šol, kranjskih vrtecev do nevladnih organizacij, mladih in občinske uprave. Predsednik LAS-a je Mile Hojnik, ki je na aprilski seji kranjskega mestnega sveta predstavil problematiko zasvojenosti v občini. Opažajo namreč trend rasti poseganja po kokainu, novih sintetičnih drogah in različnih zdravilih, od pomirjeval do protibolečinskih sredstev. Pri odraslih sicer upada uporaba heroína, zaskrbljujoče pa je dejstvo, da pri mlajših in starejših mladoletnikih opažajo povečano eksperimentiranje z alkoholom v kombinaciji s povečanim kajenjem marihuane.

»V tej populaciji zaznavamo tudi zlorabo novih sintetičnih drog, ki pa je težje dokazljiva s hitrimi testi, hkrati pa je tudi povečana uporaba toksičnih sredstev, ki ne spadajo med nedovoljene substance. V sklopu vse večjega pojava novih psihoaktivnih snovi, smo v sodelovanju z DrogArtom, Policijsko postajo Kranj in NIJZ uvedli tudi testirno točko za področje Gorenjske. Tako se pri nas lahko v anonimno testiranje odda različne snovi, za katere se sumi, da gre za nove psihoaktivne snovi,« pravi Mile Hojnik, tudi vodja Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo Labirnit na sejmišču 4 v Kranju, kjer nudijo pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenim od dovoljenih

in nedovoljenih psihoaktivnih substanc in njihovim svojcem.

»Opažamo vse pogostejše opijanje mladoletnikov. Starostna meja, ko mladi začnejo posegati po psihoaktivnih substancah, se niža. Zato predlagamo nadaljnje izvajanje preventivnih delavnic, ki so vsebinsko vezane na tematiko povečanega samozavedanja staršev o zgodnji prepoznavnosti sprememb, ki mlade lahko usmerjajo v uporabo psihoaktivnih snovi,« predlaga Mile Hojnik in hkrati ocenjuje, da enkratne delavnice nimajo zadosti preventivnih učinkov.

»Predlagamo, da se skuša doseči izvajanje vsebinskega sklopa delavnic, ki so ciljno naravnane na trenutne

trende in rizične faktorje, ki vodijo mlade v eksperimentiranje in zlorabo psihoaktivnih snovi,« pravi Hojnik in dodaja, da različne aktivnosti načrtujejo še za letošnje leto.

Pri tem je zanimivo, da s predavanji začenjajo že v vrtcih, ko govorijo o temah, kot je starševstvo in celosten razvoj otroških možganov, pa tudi kako otroka vzgojiti v samostojno in odgovorno osebnost. Preventivne akcije nadaljujejo v osnovnih in srednjih šolah, seveda pa sodelujejo tudi s krajevnimi skupnostmi, kjer opažajo problematiko s področja drog. Prav tako sodelujejo s Policijsko postajo Kranj pa tudi s Centrom za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog pri Zdravstvenem domu Kranj in Nacionalnem inštitutu za javno zdravje. Lani je Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zlorabe drog za preventivne dejavnosti porabila nekaj več kot 11 tisoč evrov.

Kot ugotavljajo na Policijski postaji Kranj, je bilo lani s področja prepovedanih drog obravnavanih 94 kaznivih dejanj, kar pomeni nekaj manj kot leto prej. V letošnjem letu je bilo opravljenih že več hišnih preiskav in zasežene več droge, zlasti konoplje.

Proti obglavljanju mestnih dreves

Pet civilnodružbenih organizacij v Škofji Loki je pripravilo pobudo o ravnanju z mestnim drevjem, v kateri zahtevajo, da občina o tem takoj sprejme odlok in program dela, s katerim bodo ob pomoči stroke in prebivalcev mesto spet ozelenili.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V sredo popoldne sta članici civilnih iniciativ Darja Matjašec in Ines Košenina nameravali pobudo izročiti županu Mihi Ješetju, vendar je naročil, naj jo ob njegovi odsotnosti pustita v sprejemni pisarni občine. Razlog za pobudo, ki jo skupaj vlagajo civilni iniciativi Loka – mesto vseh, Za kvaliteto življenja na Spodnjem trgu in Poljanski cesti, Zavod O, zavod škofjeloške mladine, Kulturno zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka in Združenje umetnikov Škofja Loka, je neprimerno ravnanje z drevjem v urbanem prostoru. »Dreves ne vzdržujemo redno, obglavljamo in sekamo jih, ne da bi zares preverili, ali smo zaznali prave probleme in so rešitve ustrezne,« ugotavljajo člani civilnih iniciativ.

»Pobudo smo pripravili, ker je pred kratkim bilo ob Kidričevi pri Gorenjski predilnici obglavljenih 18

Darja Matjašec in Ines Košenina sta v imenu petih civilno družbenih organizacij na občini oddali pobudo za ravnanje z mestnimi drevesi. / Foto: Tina Dokl

odraslih javorjev, kar je v nasprotju z arboristično prakso, občina pa je pred kratkim nezakonito odstranila drevnino na desnem bregu

Selške Sore in pri tem uničila naravni habitat z varstvenim statusom in pomembno iznakazila podobo starega mestnega jedra, ne da

bi pri tem ustrezno upoštevala predpise in postopke o urejanju prostora,« poudarja Darja Matjašec, po stroki sicer krajinska arhitektka.

Pobudniki se sklicujejo na to, da so drevesa v urbanem prostoru vitalna infrastruktura, zato je treba z njimi ravnati skrbno in vzdrževanje mestnih zelenih površin zaupati strokovnjakom. Razumejo, da je treba suha drevesa odstraniti, ne pa jih sekati vseprek do goloseka ali »obglavljati«, kakor označujejo drastično obrezovanje, ko naenkrat obrežejo več kot 30 odstotkov drevesne krošnje, misleč, da jih s tem pomlajujejo, v resnici pa povzročijo celo odmrtnje koreninskega sistema in na dolgi rok propad drevesa.

Ob Kidričevi cesti pri hotelu Transturist, kjer so postopoma posekali več starega drevja, je občina sedaj poskrbela za zasaditev novega. »Opažamo sicer posepešno ravnanje z drevesi, a pred posekom bi morali o tem obvestiti prebivalce. Tako pa nimamo informacij in zato tudi ne vemo, ali se je občina tega lotila premišljeno, strokovno in v skladu

s prostorom,« o tem meni Darja Matjašec. Da so mestna drevesa pomembna in jih je treba varovati, pa pravi tudi Ines Košenina, ki zadnjih dvajset let opaža izginevanje mestnih dreves, mesto pa tudi ne pozna parkovne kulture. Prebivalci so se v preteklosti že večkrat sami aktivirali in zaščitili mestno drevje pred posekom. Spominimo se, da so se pred leti aktivisti celo z verigami priklenili na drevesa, ki so jih želeli posekati pri Transturistu, v zadnjem času pa so posredovali ob gradnji kanalizacije in parkirišč na Grabnu in Studencu in tako obvarovali nekatera drevesa.

Od Občine Škofja Loka zahtevajo, da takoj sprejme odlok o ravnanju z mestnim drevjem, ki naj upošteva vse funkcije dreves, prav tako pa tudi program dela, s katerim bodo s pomočjo stroke in prebivalcev mesto ustrezno ozelenili nazaj. Pravi jo, da so pri tem pripravljene tudi sodelovati.

Ko se srečata čipka in les

Mojstrici Mili Primožič in Petra Plestenjak Podlogar sta svoje ustvarjanje združili na razstavi Čipka v lesu in niti, ki bo ves maj na ogled v Rokodelskem centru DUO v Škofji Loki. Prva se ukvarja s klekljano čipko, druga z rezbarjenjem.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Kako gresata skupaj les in čipka, kako je mogoče združiti dvoje na videz tako različnih rokodelstev? Odgovor na to vprašanje daje razstava, ki so jo ta teden odprli v škofjeloškem rokodelskem centru DUO, na kateri sta svoji rokodelstvi povezali mojstrici Petra Plestenjak Podlogar, ki se že štiri desetletja ukvarja z rezbarjenjem modelov za mali

loški kruhek, in Mili Primožič, ki za podjetje Hiša klekljanih čipk A. Primožič 1888 ustvarja aplikacije s klekljano čipko.

»Do skupne razstave je prišlo spontano,« sta povedali mojstrici Mili in Petra, ki ju znanstvo in prijateljstvo družijo dvajset let. Pred razstavo sta si izmenjali darili: Mili je dobila izrezljan lesen prstan, Petra pa čipkaste uhanne. Izdelka dokazujeta njuno prepričanje, da je čipko

mogoče ustvariti tako v niti kot lesu. In takih izdelkov je na razstavi lepo število.

Petra Podlogar se izrezljane čipke ni lotila prvič. Pred leti, pravi, jo je izdelala za klekljarice v Železnikih, za tokratno razstavo pa jo je znova obudila. Kar natančno delo je to, toda mojstrica rezbarjenja je tega vajena. Vesela je, da je razstava vzbudila pozornost, in to že pred odprtjem, ko je naokoli razpošljala vabila, na

katerih je fotomontaža s polovico čipke v lesu in polovico v niti. Na Facebooku je doživela ogromno všečkov, klekljarice pa so očitno to posebnost razposlale daleč naokoli, tudi v tujino.

Mili Primožič iz Žirov pa se ukvarja s čipko. Pravi, da pri njej čipka ni samo bela, ampak vseh barv, uporablja tudi različne materiale, dodaja jo kot okras drugim izdelkom, tokrat pa jo imajo obiskovalci razstave priložnost spoznati tridimenzionalno. Galerija čipk Hiša klekljanih čipk A. Primožič, za katero ustvarja aplikacije s klekljano čipko, ima že dolgoletno tradicijo. Leta 1888 jo je ustanovil Anton Primožič, ki velja za pobudnika klekljarskih šol v Avstro-Ogrski, njihovo podjetje je imelo od začetka svojo risalnico vzorcev, delovalo je do leta 1933, nato pa so tradicijo znova obudili v devetdesetih letih. Pravzaprav je minilo 25 let od novega začetka njenega delovanja. Praznovali bodo junija. Še ena značilnost tokratne razstave pa so tudi s čipko okrašena pokrivala, osebna last Lidi je Primožič, ki jih je ta dama v tridesetih letih prejšnjega stoletja nosila v Beogradu.

Obema rokodelstvom je skupna tradicija na Škofjeloškem, ob odprtju razstave pa so jo povezali še z enim zgodovinskim izročilom, nastopom članov Renesančne plesne skupine Lonca.

Začenjajo se koncerti orgelske glasbe

Škofja Loka-Papirnica – Leto je naokoli in kapelica Jezusovih blagrov v Papirnici, na obrobju Škofje Loke, spet odpira svoja vrata koncertom orgelske komorne glasbe, združenim v ciklu ORGLE &, ki ga Občina Škofja Loka organizira pod okriljem svojega Mednarodnega cikla koncertov. Prvi koncert bo že to soboto, 7. maja, zvečer, na njem pa bodo koncertirali trije glasbeniki iz Slovenije in Avstrije: na Močnikove orgle bo igral Tomaž Sevšek, na kljunasti flauti pa Mateja Bajt in Katharina Lugmayr z Dunaja. Naslednji koncert bo 21. maja, ko bosta v Papirnici gostovala dva izjemna italijanska glasbenika, organist Manuel Tomadin in eden najbolj cenjenih specialistov za staro glasbo, tenorist Gianpaolo Fagotto. Tretji koncert pa bo 4. junija džezovsko obarvan, prihajata avstrijska glasbenika, organist Klaus Kuchling in altovski saksofonist Hannes Kawrza, s skladbami, ki jih bomo večinoma slišali sploh prvič v Sloveniji.

Na urbani sprehod po Škofji Loki

Škofja Loka – Urbani sprehod Jane's Walk, ki prvo soboto v maju poteka po vsem svetu in je namenjen pogovorom o tem, kako narediti mestne soseske prijetnejše za življenje, bo v Škofji Loki že peti po vrsti. Vsakokrat je dobro obiskan, na enem so imeli celo 130 udeležencev. Jutrišnji, ki se bo ob 10. uri dopoldne začel pred stavbo upravne enote, bo potekal čez začetek Poljanske ceste in prek Spodnjega trga, udeleženci pa se bodo pogovorili o možnostih urejanja tega prostora po odprtju obvoznice in umiku tranzitnega prometa iz mesta. Sprehod bosta vodili Darja Matjašec in Anja Musek.

Visoška domačija pripoveduje

Visoko – Na Visoški domačiji bodo danes ob 18. uri odprli štiri nove stalne razstave, v okviru katerih bodo predstavili stavbno zgodovino Visoške domačije, Kalanov rod, Tavčarja na Visokem in kuhinjo iz 19. stoletja. Pri pripravi razstav so sodelovali Občina Gorenja vas - Poljane, ljubljanska območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Loški muzej. Odprtje bosta popestrila Nina Pušlar in Matjaž Robavs kot Meta in Janez iz muzikala Cvetje v jeseni in tako tudi skozi glasbo pričarala del Tavčarjeve zgodbe o njuni brezčasni ljubezni ter ljubezni do narave in domovine.

Petra Plestenjak Podlogar (levo) in Mili Primožič na razstavi Čipka v lesu in niti / Foto: Tina Dokl

Gramoznico zasipajo

Bralec iz Reteč opozarja na nenadzorovano zasipanje tamkajšnje opuščene gramoznice Tehnika v stečaju, zaradi česar se je že obrnil tudi na inšpekcijske službe. Tovornjaki močno razdejali tudi občinsko cesto.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Reteče – Že pred prvomajskimi prazniki nas je bralec z območja Reteč opozoril na problem opuščene gramoznice Tehnika v Retečah, kamor po njegovih besedah vsak dan vozijo tovornjaki in jamo zasipajo z raznim materialom, komunalnimi in gradbenimi odpadki. Pravi, da lastniki zemljišč za dovoz materiala tudi plačujejo. Zaradi nenadzorovanega zasipanja ga skrbi, saj ta zemljišča pomenijo vodovarstveno območje za Ljubljano. Stvar je prijavil policiji in že večkrat tudi inšpekcijam, vendar pravi, da se inšpekcije sploh ne odzivajo. Pričakuje tudi, da se bo do tega problema opredelila tudi občinska uprava, če ne zaradi drugega, vsaj zaradi ceste, ki vodi do opuščene gramoznice. Ta je namreč občinska in zaradi voženj tovornjakov precej razdejana, zato ga tudi zanima, ali je mogoče na njej omejiti tovarni promet. Bralec opozarja tudi na to, da se na omenjeni lokaciji nekdo ukvarja s peskanjem in zaradi tega je občasno vse območje zaprašeno.

»Na območju gramoznice Tehnik v stečaju več kot leto dni nima več koncesije za izkoriščanje in dovoljenja za predelavo gradbenih

odpadkov. Rabe in dejavnosti na tem območju so določene z namensko rabo prostora, kot jo predpisuje veljavni občinski prostorski načrt (OPN),« na naše vprašanje v zvezi s tem odgovarjajo na Občini Škofja Loka. »OPN za to območje ne dopušča dejavnosti peskanja kot tudi ne nobenih drugih nedovoljenih ravnanj z odpadki. Nadzor je v pristojnosti državne inšpekcije. Cesta v resnici ni v najboljšem stanju, ker pa je prvenstveno namenjena prevozu s kmetijsko mehanizacijo, ne načrtujemo večjih rekonstrukcij, ampak so na njej predvidena le najnujnejša vzdrževalna dela.«

Vprašanje smo naslovili tudi na ministrstvo za okolje in prostor, od koder smo dobili zelo skop odgovor: »Inšpektorat RS za okolje in prostor, inšpekcija za okolje in naravo je prijavo v zvezi z odlaganjem materiala in odpadkov v gramoznico prejela v letošnjem letu. Preverjen je bil status zemljišča, ugotovljeno je bilo, da ne gre za območje, ki je zavarovano skladno z Zakonom o ohranjanju narave, niti da gre za vodovarstveno območje. Glede na ugotovljeno bo prijava obravnavana v skladu z usmeritvami inšpekcije za okolje in naravo za obravnavo prejetih prijav.«

Drevi tradicionalni gimnazijski koncert

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Drevi ob 19.30 bo v Kristalni dvorani Sokolskega doma v Škofji Loki že tradicionalni pomladni koncert Gimnazije Škofja Loka. V programusebosta predstavila dva pevski zbora, in sicer mladinski mešani pevski zbor škofjeloške gimnazije pod vodstvom zborovodje in dirigenta Žiga Kerta ter njihovi letošnji gostje, dijaki mešanega pevskega zbora z Gimnazije Himmelev iz Roskilda na Danskem. Danski zbor vodita Charlotta Øland in Jeppe Nilaus Larsen. Prireditvev koordinira Ana Prevc Megušar.

»Gimnazija Škofja Loka ima bogato glasbeno tradicijo in prav je, da mladim ponovno damo priložnost, da pokažejo svoje znanje in glasbeni talent. Kot že vsa leta tudi letošnji pomladni koncert organiziramo s finančno podporo Občine Škofja Loka in Kulturnega društva Kamniti most, ki deluje na Gimnaziji Škofja Loka. Vabim vas, da skupaj preživimo lep pomladni večer v družbi mladih pevcev. Prostovoljne prispevke bomo namenili nadaljnjemu glasbenemu ustvarjanju mladih,« vabi ravnatelj Gimnazije Jože Bogataj.

Odkrivali lepote Zale

Letošnjemu pohodu skozi Zalo, ki ga je šesto leto pripravilo Turistično društvo Žirovski Vrh, se je v soboto pridružilo okrog dvesto pohodnikov.

MATEJA RANT

Žirovski Vrh – Vsakoletni spomladanski pohod skozi Zalo so tokrat skoraj odpovedali, saj je le nekaj dni prej zapadlo približno trideset centimetrov snega. A vztrajanje organizatorjev, da pohod vendarle izpeljejo, je bilo poplačano s soncem, ki je pohodnike v soboto ves čas spremljalo na poti. Na 13-kilometrsko krožno pot se je podalo okrog dvesto pohodnikov, ki so ob tem spoznali tudi zgodbo Ivana Tavčarja o nesrečni ljubezni Mrakove Katarine in duhovnika Amandusa. Člani dramske skupine, ki deluje v okviru turističnega društva, so jo na več mestih ob poti predstavili tudi skozi igrane prizore. Poleg tega so se pohodniki na poti lahko naužili čudovitih razgledov, naravnih znamenitosti in čarobnosti gozda v Zali, pa tudi dobre domače hrane, ki jo na poti pripravijo tamkajšnje gospodinje.

O lepotah gozda v Zali, ki je tako očaral pisatelja Ivana Tavčarja, da je napisal pripoved V Zali, so se lahko pohodniki prepričali tudi sami. Markirana pot vodi v osrčje Zale mimo najvišje točke Zale na nadmorski višini 899 metrov in velikanskih mravljišč do gozdne jase, kjer so si odrasli lahko malce

Pohodniki skozi Zalo so lahko tudi letos skozi igrane prizore spremljali zgodbo iz Tavčarjeve pripovedi V Zali.

odpočili, otroci pa so postane izkoristili za igro na didaktičnih igralih. Pot se nato spusti do mahovnate medvedke Štefke, ki se ji je letos pridružil še mladiček. Desno od nje teče potoček, kjer si je mogoče natočiti sveže pitne vode. Pot se nadaljuje do Marijinega znamenja, kjer naj bi nekoč nekoga raztrgal medved. Tu so pohodniki skozi igrani prizor prvič srečali Mrakovo Katarino in Amandusa. Igralci so v prepričljivih kostumih iz tistega obdobja gledalce popeljali v 17. stoletje, v čas protestantizma. Kanonik Amandus je na lovu naletel na medveda, ki ga je le rnil, zato ga

medved napade in poškoduje. Amandusa so potem njegovi spremljevalci odnesli na bližnjo domačijo, v tem primeru na domačijo Pr' Mrak, kjer so si pohodniki zgodbo ogledali do konca. Pot nato vodi še mimo domačije Pr' Šimc, Grobež in Omejšek, kjer sta sedež turističnega društva in info točka. Sledi še lahkotna pot skozi gozdček Pihovc in mimo slikovite struge potoka Zala, po katerem je gozd dobil ime. Tu sledi še postanek na kmetiji v Maln oziroma starem mlinu. Pot se nato povzpne do Sivca in do domačije Selak. Nad domačijo Selak je postavljen razgledni krog, ki ponuja

pogled po bližnjih in daljnih vrhovih. Sledi le še ravninska panoramska cesta, pot pa se nato zaokroži na kmetiji Pr' Bukovcu.

Sredi maja v turističnem društvu načrtujejo odprtje še krajše Medvedkove poti, ki so jo označili znotraj opisane tematske poti, ki vodi skozi Zalo. Dolga je tri kilometre in pol ter je zato primerna predvsem za otroke. Na poti so pripravili sedem tematskih iger, povezanih z gozdno pedagogiko in čutnim zaznavanjem. Na prvi vodeni pohod po Medvedkovi poti se bo mogoče odpraviti 14. maja.

Cenijo delo prostovoljcev

Na zboru članov Območnega združenja Rdečega križa Škofja Loka so podelili bronasta, srebrna in zlata priznanja zaslužnim prostovoljcem. Po krvodajalstvu v slovenskem vrhu.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Lani so na Škofjeloškem na področju krvodajalstva za skoraj pet odstotkov presegle slovensko povprečje, je ena od ugotovitev poročila o delu Območnega združenja Rdečega križa Škofja Loka, ki ga je v nagovoru članom poudarila tudi predsednica združenja Milena Miklavčič. Kri je na osmih terenskih krvodajalskih akcijah (z 21 odvzetimi dnevi) darovalo 4113 krvodajalcev, kar po izračunu pomeni 196 krvodajalcev na dan in je za skoraj pet odstotkov bolje od povprečja v državi. Krvodajalstvo je ena od dejavnosti, na katero so zaradi velike odzivnosti ljudi še posebej ponosni, saj kaže na predanost in solidarnost tukajšnjih ljudi.

Ukvarjajo se tudi s tečaji prve pomoči za voznike motornih vozil. Lani so jih na 19 tečajih usposobili 383, osem tečajev so priredili tudi za delovne organizacije. Sicer pa delo Rdečega križa v veliki meri zaznamuje humanitarna pomoč. Lani so razdelili 774 prehranskih paketov in prav toliko zavojev pralnega praška, iz državnih blagovnih rezerv so razdelili 13 ton hrane in prek dva tisoč litrov mleka, vse skupaj v vrednosti okoli 10 tisoč evrov. Za pomoč njihovim prosilcem so namenjene tudi košarice, ki jih postavijo v lokalnih trgovskih centrih in v njih prav tako zbiraajo predvsem hrano (lani so nabrali blizu tristo kilogramov), poleg tega so iz blagovnih rezerv razdelili tudi osem ton jabolk. Socialno

ogroženim pomagajo tudi z obleko in obutvijo: s tem vsak mesec oskrbijo kakih 180 prosilcev. Na območju nekdanje vojašnice imajo za ljudi, ki ostanejo brez doma, postavljene bivalne enote z WC-jem, dve enoposteljni in eno dvoposteljno.

Občanom pomagajo tudi z denarnimi prispevki. Lani so zbrali nekaj manj kot 42 tisoč evrov pomoči, s čimer so v največji meri pomagali oškodovancem v požaru, ki je izbruhnil v silvestrski noči 2014/15 na Mestnem trgu. Med socialnimi programi velja omeniti tudi letovanja za otroke in odrasle. Lani so pripravili štiri letovanja, ki se jih je udeležilo 92 otrok, in eno za odrasle, ki ga je izkoristilo pet ljudi. Socialna dejavnost je zaradi vse večje stiske ljudi v ospredju

delovanja Rdečega križa, poudarek pa dajejo tudi ozaveščanju za zdravje in vzgoji v krožkih Rdečega križa v šolah.

Območno združenje Rdečega križa povezuje vse štiri občine, Gorenjo vas - Poljane, Škofjo Loko, Železnike in Žiri, v njih pa deluje 18 krajevnih organizacij z več kot pet tisoč člani, med njimi jih prek dvesto aktivno deluje v odborih. Predano delo svojih prostovoljcev cenijo in zato jim je na zboru članov Območnega združenja RK Škofja Loka podelilo priznanja. Od 33 priznanj RKS je bilo 25 bronastih, pet srebrnih in tri zlata. Zlate nagradenke so Magda Špeh in Milojka Kavčič (na predlog krajevnega odbora RK Žiri) ter Ivanka Pivk (predlog odbora Trata).

Uredili bodo center Medvod

Narejen je idejni projekt urejanja centra Medvod, ki predvideva tri sklope: park, tržnico in večnamensko ploščad. Predstavili so ga tamkajšnjim prebivalcem. Izvedbo prve faze načrtujejo za letos.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občina Medvode načrtuje nadaljnje urejanje centra Medvod. Tamkajšnjim prebivalcem so predstavili idejni projekt območja urejanja med Medvoško cesto, ob kateri je precej neurejena tržnica, in Cesto komandanta Staneta. Z deli načrtujejo začeti še letos.

»Projekt urejanja centra Medvod je star že vsaj dvajset let. Vse bolj se kaže, da je to osrednji prostor naše občine, našega centra, za katerega je treba, če želimo, da dobi drugačno podobo, tudi očem bolj privlačno, k urejanju pristopiti načrtno. Občina Medvode je naročila idejni projekt, ki ni tako obsežen, kot so bili prejšnji. Želimo tudi, da tržnica začne funkcionirati kot urejen prostor,« je občanom, ki živijo v neposredni bližini načrtovanega območja urejanja povedal župan Medvod Nejc Smole in poudaril, da jih je želel s projektom seznaniti takoj na začetku, preden se ta nadaljuje. Idejni projekt je delo krajinske arhitekture Žive Girandon, sicer Medvoščanke. »Največja pridobitev je, da bodo površine, ki so sedaj nedostopne, postale uporabne za širše prebivalstvo,« je poudarila in nam tako predstavila predlagane

Območje od tržnice do hiš nameravajo začeti urejati že letos.

rešitve: »ureditev predvideva tri sklope: park, tržnico in večnamensko ploščad. Celotna ureditev je urbana, dosti je tlakovanih površin, v parku je več zelenih površin, osrednji motiv je talna fontana. Na tržnici je predvidena postavitev osmih lesenih hišk, dvanajstih premičnih stojnic in štirje prostori za potujoče trgovine. Večnamenska ploščad je večja tlakovana površina, namenjena lahko tudi za javne prireditve.«

Na proračunski postavki je za urejanje mestnega

jedra letos zagotovljenih 105 tisoč evrov. »Projekt se bo izvajal predvidoma v treh fazah. Prva bo potekala letos, preostali dve odvisno od sredstev, ki bodo na voljo, ali v celoti prihodnje leto ali še v letu 2018. Letos so v načrtu zemeljska dela (nasutje), izgradnja komunalne infrastrukture, postavitev lesenih hišk na tržnici in urbane opreme (klopi, pitnike, stojala za kolesa),« je dejal Smole. S strani prebivalcev je bilo kar nekaj vprašanj in tudi pomislekov, predvsem

glede poplavne ogroženosti tega dela Medvod in oddaljenosti območja urejanja od njihovih hiš. Medsebojni dogovor glede tega bodo skušali doseči na terenu.

Velik korak k ureditvi centra Medvod je občina naredila preteklo leto, ko je odkupila celotno zemljišče ob Medvoški cesti, in sicer velikosti skoraj tri tisoč kvadratnih metrov, tako da je območje ureditve v celoti v njeni lasti. Končana je bila tudi rekonstrukcija Medvoške ceste z izgradnjo novih parkirišč.

V Smledniku bodo dobili nov športni park

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Na Občini Medvode so se razveselili novice, da je Fundacija za šport na javnem razpisu za sofinanciranje gradnje športnih objektov projektu Športni park Smlednik namenila okrog 25 tisoč evrov. Celotna vrednost investicije je ocenjena na 75 tisoč evrov.

»Občina Medvode se je na razpis prijavila s projektoma Erasmus športni park Pirniče in Športni park Smlednik, Javni zavod Sotočje Medvode pa s projektoma Kolesarska pot Pirniče in Trim steza Ekofit Bonovček. Športni park Smlednik, ki je bil na razpisu uspešen, v prvi fazi obsega izgradnjo igrišča za mali nogomet, preplastitev obstoječega košarkarskega igrišča z umetno maso in streetworkout park na

lokaciji ob Osnovni šoli Simona Jenka Smlednik. Park bo v dopoldanskem času namenjen osnovnošolskim aktivnostim, popoldan pa bo odprt za vse občane in druge obiskovalce. Gradnjo parka načrtujemo v poletnih mesecih, odprtje pa ob začetku novega šolskega leta. Še posebej nas veseli, da gre za projekt, katerega pobudnik je Krajevna skupnost Smlednik, ki je tudi sama pripravila idejno zasnovo parka in večino razpisne dokumentacije. Želimo si, da bi Športni park Smlednik postal ne le športnorekreacijska površina, ampak prostor družjenja občanov, ki bo pripomogel k povezanosti skupnosti. Upamo, da bomo v prihodnje tudi s pomočjo Fundacije za šport lahko zgradili še več podobnih objektov,« so sporočili z Občine Medvode.

Festival treh tulipanov in Okusov Kamnika

Volčji Potok – Golf Arboretum v sodelovanju z Zavodom za turizem in šport v občini Kamnik ta konec tedna med 6. in 8. majem pripravlja Festival treh tulipanov in Okusov Kamnika, ki se bo odvil v idiličnem okolju golfskega igrišča v Volčjem Potoku, letos pod sloganom Golf, kulinarika in tulipani. Sobota bo namenjena lokalni kulinariki in Okusom Kamnika – na stojnicah bodo med 10. in 16. uro ponujali brezplačne degustacije tipičnih jedi Kamnika in okolice, ki jih bodo pripravili v Gostilni Repnik, restavraciji Potočka iz Term Snovik, Gostilnici Pri podkvi, Zdravilni gaj Tunjice, mesar Anton iz Kamnika in podjetje Palmieri z desertnimi vini. Nekaj izbranih kamniških okusov pa bo na voljo tudi v restavraciji Arboretum. Festival in golfski turnir bosta potekala v vsakem vremenu.

Jutri znova Kuhna na plac

Domžale – Občina Domžale bo jutri, 7. maja, na domžalski tržnici organizirala drugo izvedbo prireditve Kuhna na plac, s katero želijo, kot pravijo, domžalske in okoliške gospodinje navaditi, da se ta dan pač ne kuha doma. Na tržnem prostoru bodo od 10. ure dalje svoje kulinarične specialitete po ugodnih cenah ponujali številni domžalski in okoliški gostinci, poleg njih pa bodo na stojnicah svoj prostor dobili tudi ponudniki lokalne hrane in drugih izdelkov, povezanih s kulinariko. Pripravili bodo tudi posebne delavnice za otroke.

Zbirajo šolske potrebščine

Kamnik – Na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik že ves teden in še vse do ponedeljka v sklopu njihovih poslovnih projektov poteka dobrodelna akcija zbiranja šolskih potrebščin za otroke s posebnimi potrebami iz zavoda Cirius Kamnik. Z zbranimi potrebščinami bodo učencem vsaj nekoliko olajšali šolanje.

Pobratili se bodo s hrvaškim mestom Lepoglava

Železniki – Občinski svet v Železnikih je ta teden soglasno odločil, da se bo občina pobratila s hrvaškim mestom Lepoglava. Slovesen podpis listine o pobratenju je predviden za letošnji občinski praznik. Podžupan Matej Šubic je ob pričakovanem pobratenju dejal: »Vesel sem, da bo po več kot dvajsetih letih, odkar je bila ustanovljena občina Železniki, ta doživela svoje prvo pobratenje. To bo nadgradnja sedanjemu sodelovanju med Železniki in Lepoglavo na turističnem in kulturnem področju. Občini sodelujeta pet ali šest let, povezuje pa ju čipka. Lepoglavska čipka je tudi pod zaščito Unesca. Leta 2012 je bilo podpisano že pobratenje med pihalnima orkestroma, lani smo v Železnikih sprejeli delegacijo tega hrvaškega mesta, ob letošnjem občinskem prazniku v Železnikih pa bo slovesen podpis pogodbe o pobratenju med občinama.« Občina Železniki praznuje 30. junija, podpis listine bo 1. julija, ponovili pa ga bodo decembra v Lepoglavi, ko praznujejo tudi pri nas.

Z »varuhom« do tujih kupcev

V Zdravilnem gaju Tunjice so minuli ponedeljek na spletni platformi za množično financiranje IndieGoGo začeli kampanjo za svoj izdelek Tungaj Transformer.

JASNA PALADIN

Tunjice – Izdelek, ki mu v Zdravilnem gaju Tunjice rečejo tudi varuh pred geopat-skim sevanjem iz okolja, je plod desetletnih raziskav.

»Več primerov je bilo, da so se obiskovalci v našem zdravilnem gaju pozdravili in to potrdili tudi z zdravniškimi potrdili, nato pa se čez nekaj mesecev ali leto dni znova vrnili bolni. Začel sem razmišljati, kaj je vzrok za to, in zaključil, da ti posamezniki živijo v škodljivem okolju, polnem sevanja. Sledile so različne raziskave in testiranja, rezultat vsega pa je posebno polnilo iz mivke, zlata, srebra, silicija in drugih elementov, ki škodljive energije iz okolja spremeni v pozitivne,« nam je Tungaj Transformer poenostavljeno predstavil njegov izumitelj Drago Vrhovnik, lastnik

Drago Vrhovnik s svojim izdelkom – zaščito proti škodljivim sevanjem iz okolja.

Zdravilnega gaja Tunjice. Dodaja, da so za izdelek naredili več strokovnih analiz, predvsem v tujini. »Danes nas obkroža veliko različnih sevanj, ki se jim praktično ne moremo več

izogniti. Obkrožajo nas mobilni telefoni, mikrovalovne peči, brezžični internet, bazne postaje, sončne elektrarne, daljnovodi in mnogo drugih dokazano škodljivih naprav, zaradi katerih se

ljudje počutijo brez energije in mnogi celo zbolijo. Mi smo zato raziskali material, naredili vrsto testov, pridobili več certifikatov, zdaj pa to želimo ponuditi tudi posameznikom. Gre za povsem merljive in dokazljive pozitivne rezultate,« pa nam je izdelek predstavila njegova hči Katja Jelovčan.

Tungaj Transformer je primeren za osebno uporabo, zaščito stanovanj, hiš, vrtcev ali šol ali celih sosesk. Izdelali so tri različne tipe (iz keramike in lesa in keramike ali iz kovine) v treh različnih velikostih. S kampanjo na platformi IndieGoGo, ki bo trajala 45 dni, načrtujejo dobiti 25 tisoč evrov, ki jih bodo vložili v nadaljnji razvoj izdelka. Do sedaj so naleteli na dobre odzive predvsem iz Rusije, Združenih držav Amerike, Južne Koreje in Daljnega vzhoda.

Panjske končnice kot nekoč

V Galeriji Stolp na Blejskem gradu je v maju na ogled razstava Poslikane panjske končnice avtorice Anje Bunderla. Izdelane so po izvorni tradicionalni tehniki, ki jo slikarka oživlja po več kot sto letih.

IGOR KAVČIČ

Bled – Kdo ne pozna motivov s panjskih končnic, kot so babji mlin, ko vanj vstopi stara ženska in ven pride mladenka, ali pa ko hudič brusi babi jezik in slika, na kateri vidimo, da živali nesejo lovca na pogrebu ... Ti in drugi motivi so tako kot panjske končnice v celoti edinstvena slovenska kulturna dediščina. Delovna skupina Koordinatorja varstva žive kulturne dediščine je letos februarja obravnavala pobudo za vpis poslikane panjske končnice v Register žive kulturne dediščine. Kot prijavljena nesnovna kulturna dediščina te odgovarjajo kriterijem in so zato primerne za vpis. »Vpis v Register žive kulturne dediščine pomeni priložnost za kulturo in turizem, predvsem pa zavedanje, da sami začnemo bolj ceniti svojo tradicijo in jo poustvarjati s spoštovanjem,« meni Anja Bunderla, avtorica in prijaviteljica pobude, ki jo tokrat spoznavamo tudi kot slikarko in čebelarico, ki se je

Poklic profesorice likovne umetnosti in veselje do čebelarstva združuje v izvorni tradicionalni tehniki poslikave panjskih končnic. / Foto: Igor Kavčič

lotila zanimivega projekta poslikavanja panjskih končnic po originalnih motivih, ki jih hranijo v Čebelarstvu muzeju v Radovljici, v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani in v zbirki ob čebelnjaku Antona Janše na Breznici.

Anja že pet let sodeluje s Čebelarstvom muzejem v Radovljici, kjer jo je tudi prevzel čudoviti svet panjskih končnic, ki jih je

začela podrobneje raziskovati in se kot profesorica likovne umetnosti začela zanimati za poslikave – od pomena naslikanih podob do tehnik in materialov, s katerimi so bile te pred sto petdeset in več leti naslikane. Na razstavi v grajskem stolpu je na ogled dvainpetdeset panjskih končnic z različnimi motivi, ki jih je avtorica izdelala po izvorni tradicionalni tehniki. Zanje se je

uporabljal smrekov les brez grč in s čim bolj gostimi letnicami, slednje je značilno za počasi rastoča drevesa. Dimenzije končnic so bile različne vse do Antona Janše, ki je predpisal mere, česar pa se ljudje niso ravnno držali. »Pigmente za barve so pridobivali iz narave, okoliških kamnin, apnenca, krede, črnega oglja ... Barve, ki jih niso dobili na ta način, so odkupovali od slikarjev.

Tako sem tudi sama pridobivala barve in jih mešala z lanenim oljem, ki je najboljša zaščita za les. Take končnice so bile tudi zelo obstojne. Konec 19. stoletja so jih začeli izdelovati tovarniško in ne z naravnimi barvami, zato so bile te slabše kakovosti,« pojasnjuje Anja Bunderla, ki je podobe izbirala med več kot šeststo različnimi motivi, ki so na tri tisoč in več originalnih poslikanih končnicah, ki so v javnih in zasebnih zbirkah.

Čebelarji so hoteli zaščititi svoje čebele, zato so naročali zaščitne simbole, od monogramov do raznih svetniških motivov. Sledijo satirični motivi, zgodbe iz vsakdanjega življenja, zgodovinski motivi in pomembni dogodki v posameznih krajih. »Seveda sem imela skušnjava naslikati kakšen novodobni motiv, a sem se držala koncepta ustvariti podobe starih končnic, kakršne so bile, ko so bile sveže naslikane. Sto let ni nihče delal na ta način, znanje je šlo v pozabo,« je bila trdna pri svojem delu Anja: »še ko dobro poznaš zgodovino, se lahko 'igraš' tudi na svoj način. Zame je bilo tako slikanje tudi izziv, saj sem se morala znebiti svojega pogleda na to, kako naj bi bilo kaj videti, in slediti slikam originalnih avtorjev. Svoje slikarsko znanje sem včasih morala odmisli. Pravi izziv je bil pri

slikanju dobiti nekoliko bolj okorno roko.«

Mojstrica slikanja panjskih končnic po starem želi s projektom predvsem poudariti, da vsak motiv, naslikan na deščico, še ni poslikana panjska končnica in da smo vse prevečkrat pričča podcenjevanju dediščine. Tako lahko v prodaji vidimo panjske končnice, pri katerih je vprašljiva izbira lesa, ki je celo namerno staran s tem, da ga naredijo luknjičaste. »Originalne stare panjske končnice niso nikoli bile črvice in luknjičaste, ker so bile zaščitene z lanenim oljem. Prav tako njihove dimenzije niso enotne, da ne govorim o motivih, ki so sicer povzeti, a so daleč od tistih, ki so na originalih. Izdelovalci jih danes slikajo z akrilnimi barvami, ki so manj obstojne ...« Seveda pa je taka izdelava hitrejša in cenejša. Anja Bunderla je prepričana, da je ljudi treba informirati in jim ponuditi možnost, da prepoznajo razliko, kakšna je tradicionalno poslikana panjska končnica in kaj to ni. V galeriji je na voljo tudi razlaga motivov v slovenskem in angleškem jeziku. Na Razstavi o čebelah, ki bo na Ljubljanskem gradu med 21. majem in 25. septembrom, bo Anja Bunderla pripravila tudi prikaz izdelave poslikanih panjskih končnic po tradicionalnem postopku.

Zborovski projekt Circle of life

Kranj – Za uvod v Teden ljubiteljske kulture, ki bo letos posebej zborovskemu petju, vabijo mlada dekleta in fante, še posebno tiste, ki izražajo glasbeni talent (predhodno pevsko znanje pri tem sicer ni obvezno), da se vključijo v tridnevni zborovski projekt Circle of Life. Projektni zbor bo vodil dirigent Fernando Mejias. Zbirno mesto za vse zainteresirane je danes, v petek, 6. maja, ob 17.30 v Avli Mestne občine Kranj. Po tridnevni zborovski delavnici bo v nedeljo, 8. maja, ob 20. uri v avli občine še zaključni koncert. Udeležba v projektnem zboru bo morda spodbuda za nadaljnje udejstvovanje v pevskih zborih, za bolj izkušene pevce pa prav tako nepozabna izkušnja. Program bo pester in privlačen, obljublja organizatorji, Zveza kulturnih društev Kranj, ki bo pokrila tudi stroške udeležbe za vse prisotne.

Razstava ilustracij v Layerjevi hiši

Kranj – Danes, v petek, 6. maja, ob 18. uri bo v okviru projekta Hiša ilustracij 2016 v Mahlerci in Galeriji Layerjeve hiše odprte skupinske razstave ilustratorov Lile Prap, Ajde Erznožnik, Veronike Vesel Potočnik, Nives Palmič in Maruše Štibelj. Razstava prikazuje domačo ilustratorsko ustvarjalnost. Z ilustracijami za otroke in odrasle se maja odene Layerjeva hiša in vas vabi, da jih odkrivате. Male žverce, domišljajske podobe, cvetlice in pošasti se sprehajajo po slikah, ki razkrivajo neštete tehnike domačih ustvarjalcev. S kredo, tušem, svinčnikom, ogljem in kolažem jih prepletejo v številne zgodbe. Ilustracije bodo na ogled do 28. maja.

Območno srečanje odraslih pevskih zborov

Škofja Loka – V Sokolskem domu bo v nedeljo, 8. maja, ob 17. uri območno srečanje odraslih pevskih zborov. Nastopili bodo: MePZ Crescendo, (zborovodja Žiga Kert), Škofjeloški lovski pevski zbor (France Čufar), Vokalna skupina Pozdrav (Pavel Magajna), MePZ Domel (France Čufar), MePZ Društva upokoencev Železniki, (France Čufar), MePZ Lubnik (Urban Tozon), ŽePZ Grudnove Šmikle (Marjeta Naglič), MePZ Vrelec (Nada Krajncan), Škofjeloški oktet (Andrej Žagar), MoPZ Alpina (Andrej Žakelj), Vokalna skupina Cantabile (Roman Ažbe) in Mladinski MePZ Gimnazije Škofja Loka (Žiga Kert). Strokovni spremljevalec bo Damijan Močnik.

Že prvič srebrni

Na nedavnem štiriindvajsetem tekmovanju Naša pesem v Mariboru je prvič nastopil tudi Kvintet Vintgar z Blejske Dobrave in s srebrno plaketo in drugim mestom med malimi pevskimi skupinami dokazal, da nanj velja računati tudi v prihodnje.

IGOR KAVČIČ

Blejska Dobrava – »Z nahrbtnikom znanja in odgovornosti smo stopili pred petčlansko žirijo in približno petsto poznavalcev zborovskega petja,« se nastopa Kvinteta Vintgar, njihovega debitantskega na Naši pesmi, spominja bas baritonist Andrej Černe, tudi predsednik KD Vintgar z Blejske Dobrave, v okviru katerega sestav deluje: »In zdaj lahko s ponosom povem, da smo na tekmovanju prejeli srebrno plaketo. Z doseženim smo pevci zadovoljni, čeprav se zavedamo, da je bilo tako v našem petju kot pri žiriji še nekaj rezerve.«

Sedanja zasedba Kvinteta Vintgar deluje od leta 2014, sestavljajo pa ga: Maks Marion (prvi tenor), umetniški vodja Luka Černe (drugi tenor), Ambrož Černe (bariton), Andrej Černe (bas/bariton) in Anže Košir (bas). Sestav veliko nastopa na

koncertih in različnih prireditvah. V prvem letu sodelovanja so pevci predvsem pripravljali program, ki so ga izvajali na priložnostnih nastopih in letnem koncertu, naslednje leto pa so že nastopili na območnem srečanju odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin. Obetaven nastop in selektorska razvrstitev na regionalni in državni nivo sta bili spodbudi za prijavo na Regijsko tekmovanje odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin lani novembra v Logatcu. Tu je Vintgar prejel zlato priznanje in še tri posebna priznanja: za najboljšo malo pevsko skupino, obetavno zasedbo in za najboljšo izvedbo skladbe, napisane v 19. stoletju.

»Uspeh nas je opogumil, zato smo se prijavi na državno tekmovanje Naša pesem. Umetniški svet tekmovanja nas je sprejel, kar je bil prvi dober znak. Takoj smo se lotili iskanja primerne

Kvintet Vintgar je že na svojem prvem nastopu na Naši pesmi preprical strokovno žirijo. / Foto: Rok Tržan

zborovske literature za nastop,« dodaja Andrej. Strokovne priprave za njihov vrhunec sezone je vodil umetniški vodja Luka Černe, ki je svoje bogato znanje več kot desetletje pridobival v vokalni skupini Perpetuum Jazzile. Znanje popularne in džezovske vokalne glasbe je hkrati povezoval tudi s klasičnim zborovskim pristopom, saj je v preteklosti kot pevec na zahtevnejših nastopih pomagal klasičnim zborom, kot so Vox Carniola, APZ France Prešeren Kranj ... V zaključni fazi priprav za Maribor je Luka v delo vključil tudi vsestransko glasbeno izobraženega in pevsko izkušnega Gašperja Banovca, s katerim sta pevcem ponudila bogato paleto različnih znanj in prijemov. Med drugim so

vaje posneli tako zvočno kot na video, posnetki pa so jim za priprave predstavljali nekakšen mali učbenik. Kot zanimivost velja dodati, da so pevci vadili v Ljubljani, v Celju ali na Gorenjskem. Ambrož in Maks namreč živita v Ljubljani, Andrej in Anže na Gorenjskem, Luka pa na Štajerskem.

Pevci so po razglasitvi rezultatov z veseljem in spoštovanjem delili in sprejemali komplimente. »Počutili smo se sprejete, bili pa smo tudi opaženi na prestižnem prazniku slovenskega zborovstva,« še dodaja Andrej Černe in poudarja, da zasedba ni bila sestavljena z namenom ali željo po udeležbi na tekmovanjih, jih je pa spontana pot zapeljala tudi v to smer.

Prvaki so že dvanajstič

Odbojkarji Calcita Volleyballa so tudi v tretji finalni tekmi za naslov prvaka morali priznati premoč ekipi ACH Volley, ki se je naslova prvakov veselila že dvanajstič.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana – Hala Tivoli je bila prizorišče tretjega obračuna za naslov državnega odbojarskega prvaka, za katerega sta se letos znova pomerili ekipi ACH Volleya in Calcita Volleyballa. V zadnjih petih finalih državnega prvenstva so namreč kar štirikrat med sabo igrali odbojkarji ACH Volleyja in Calcita Volleyballa, le v sezoni 2013/14 je njihove dvoboje prekinila Panvita Pomgrad. Na koncu je bil zmagovalec vedno isti, ACH Volley, ki je pred letošnjo tretjo finalno tekmo končnice proti Kamničanom vodil z 2 : 0 v zmagah.

Čeprav so bili Kamničani odločeni, da se še enkrat vrnejo v svojo dvorano, pa jim to ni uspelo. V prvem nizu so bili boljši nasprotnik, nato pa so igralci ACH Volleya vaje igre vzeli v svoje roke in se po zmagi 3 : 2 za služeno veselili svojega dvanajstega zaporednega naslova državnih prvakov.

»Do nobene zmage v letošnji sezoni nismo prišli zlahka. Osvojili smo domači

Po treh finalnih tekmah se je naslova državnih prvakov znova veselila ekipa ACH Volley. / Foto: Gorazd Kavčič

naslov, pred tem še srednjeevropsko ligo. Žal smo ostali brez pokalne lovorike, kar se velikokrat zgodi, ko se igra le ena tekma. Če potegnem črto, smo res lahko zadovoljni,« je po odločilni tekmi povedal igralec ACH Volleyja Matija Pleško.

»Vedeli smo, da je ACH Volley favorit, da ga bo težko

premagati. Na koncu je grenak priokus, saj smo bili na vseh treh tekmah blizu uspeha. Toda če pogledamo vso sezono, smo z njo lahko zadovoljni. Bili smo v osmi finala pokala challenge, tretji v srednjeevropski ligi, drugi v domačem prvenstvu, osvojili pa smo pokalni naslov,« je povedal Andrej

Štemberger Zupan, kapetan Calcita Volleyballa.

Tekmo v Tivoliju si je ogledal tudi selektor slovenske izbrane vrste Andrea Gianni. Naša moška odbojarska izbrana vrsta se je namreč ta teden zbrala v Kranjski Gori, kjer je začela s pripravami na letošnjo reprezentančno sezono.

Mladinci Triglava so najboljši

Po končanem državnem prvenstvu so mladi vaterpolisti že odpotovali na kvalifikacijski turnir za evropsko prvenstvo na Malto.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Konec aprila je bil kranjski olimpijski bazen prizorišče finala državnega prvenstva mladincev v vaterpolu. V finale so se uvrstila štiri najboljša moštva iz ligaškega dela: Triglav, Kamnik, Bonifika in Slovan Ljubljana. V prvem polfinalnem obračunu sta se pomerila Triglav in Slovan Ljubljana, mladi vaterpolisti Triglava pa so zmagali z 18 : 3. V drugem polfinalu so vaterpolisti Kamnika z 11 : 10 premagali Bonifiko. V finalu za končno tretje mesto je Bonifika z 19 : 8 premagala Slovana Ljubljana, v finalu za naslov državnega prvaka pa so mladi vaterpolisti kranjskega Triglava s 15 : 5 premagali vrstnike Kamnika.

»Naslov državnega prvaka največ pomeni igralcem, saj tako dobijo status športnika za naslednjo sezono. Je pa super, da smo pokalnemu naslovu dodali še naslov državnega prvaka. Osvojili so ju igralci, ki počasi

postajajo del članskega moštva, zato se od njih pričakuje, da v naslednjih letih pokažejo še kaj več,« je po finalu povedal trener Triglava Aleš Komelj, ki je včeraj slovensko mladinsko vaterpolsko reprezentanco odpeljal na Malto, kjer bodo od danes do nedelje potekale kvalifikacije za uvrstitev na letošnje evropsko prvenstvo. Na kvalifikacijskem turnirju bodo naši igrali z Ukrajino, Nemčijo, Bolgarijo in Malto.

»Na evropsko prvenstvo se bosta uvrstili dve najboljši reprezentanci. Težko je napovedati, kakšne so naše možnosti, saj smo bili sedaj kar nekaj časa odsotni iz mednarodnega delovanja. Tudi posebnih priprav za ta nastop nismo imeli. Odigrali smo nekaj pripravljalnih tekem v Zagrebu, Kopru in v Kranju. Jedro reprezentance sestavljajo igralci Triglava, saj jih je v reprezentanci kar sedem, po trije pa prihajajo iz Kamnika in Kopra,« je pred odhodom povedal Komelj.

Konec tedna pomembni obračuni

Od danes do nedelje se v vseh nogometnih ligah obeta vrsta zanimivih obračunov, ki bodo že vplivali na končne uvrstitve ekip.

JOŽE MARINČEK

Kranj – V prvi slovenski nogometni ligi Telekom bodo tekme 33. kroga odigrali v treh dneh. Že danes se bosta v Zavrču pomerili ekipi Zavrča in Celja. NK Zavrč je edini klub med desetimi v prvi ligi, ki s strani NZS ni dobil licence za naslednjo sezono zaradi neizpolnjevanja finančnih obveznosti. Imajo možnost pritožbe, ki pa jo mora s potrebno dokumentacijo vložiti do 16. maja. Jutri bodo nato tekme med Rudarjem in Luko Koper, Krko in Krškimi ter veliki derbi med Olimpijo in Mariborom. Ta tekma naj

bi že dala odgovor, kdo naj bi bil letošnji državni prvak, kajti Olimpija ima sedaj tri točke naskoka, z morebitno zmago pa bi bila razlika velika šest točk, kar bi že pomenilo, da bi se pokal državnega prvaka iz Maribora preselil v Ljubljano. V nedeljo se bo 33. krog zaključil s temo med nogometaši Gorice in Domžal. Tudi ta tekma naj bi že dala odgovor, katero moštvo naj bi osvojili tretje mesto, ki še zagotavlja evropski nastop.

Tekme 25. kroga v drugi slovenski nogometni ligi se bodo odigrale v dveh dneh. Že danes ob 17. uri bodo nogometaši Triglava gostovali

na Ptuj pri Dravi. Preostale štiri tekme bodo jutri, vse pa se bodo začele ob 17. uri. Nogometaši Zarice Kranj bodo v Športnem centru Kranj gostili Farmtech Veržeja, nogometaši Šenčurja pa bodo gostili vedno neugodno ekipo Ankarana. Zanimiv obračun bo odigral v Radomljah, kjer se bodo srečali nogometaši vodilne ekipe Kalcer Radomlje in drugega na lestvici, Aluminija. V Tolminu pa se bodo pomerili še nogometaši IKK Tolmin in Rolteka Dob.

V tretji SNL - center so v sredo odigrali dve prestavljeni tekmi 21. in 22. kroga. Na Grosupljem so nogometaši Jezera Medvode morali priznati premoč nogometašev Brinja Grosuplje, ki so zmagali z 1 : 2, na Jesenicah pa so nogometaši Save Kranj z 0 : 1 premagali Jeseničane. Jutri tekme se bodo začele ob 17. uri. V Stražišču bo zanimiv gorenjski obračun med nogometaši Save Kranj in Bleda Hirterja, gorenjski obračun pa bo tudi v Žireh,

kjer bodo nogometaši Žirov gostili Jesenice. Nogometaši Jezera Medvode odhajajo v Ivančno Gorico. V nedeljo bo še tekma med Komeno in Zagorjem, v sredo ob 17.30 pa bodo nogometaši Šobca Lesce gostili nogometaše Ilirije 1911.

Dve tekmi 16. kroga, ki sta odpadli zaradi snega, so v sredo odigrali nogometaši v gorenjski nogometni ligi. V Železnikih je ekipa Niko Železniki morali priznati premoč nogometašev Visokega, ki so zmagali z 0 : 1, v Šenčurju pa se je tekma med nogometaši Jacom Sport DLN in FC Podbrezje končala neodločeno z 2 : 2. Jutri ob 17. uri so na sporedu tekme 17. kroga. V skupini od prvega do šestega mesta se bodo srečali Velesovo – Visoko, JuRentA Bitnje – Naklo in Ločan Škofja Loka – Niko Železniki. V skupini od sedmega do dvanajstega mesta pa FC Podbrezje – Kondor Polet, Britof – Bohinj in Preddvor – Jecom Sport DLN.

Danes druga finalna tekma košarkaric

Kranj – Košarkarice ekipe Athlete Celje so zmagovale prve tekme finalnega niza 25. sezone državnega prvenstva za košarkarice. Na domačem parketu so bile kar s 85 : 56 boljše od Triglava. Kranjčanke so svoj peti zaporedni nastop v finalnem nizu sicer začele odločno, povedle z 8 : 4, a so aktualne državne prvakinje njihov začetni nalet hitro onemogočile. »V obrambi smo bili premalo odločni in nosilkam celjske igre dopustili, da se že v prvem polčasu razigrajo. Priključek k tekmicam je nato težko vseskozi loviti. V drugih 20. minutah se je zaustavila še naša igra v napadu in končna razlika je takšna, kakršna pač je. Svoje misli moramo preusmeriti na drugo tekmo v Kranju, kjer bomo skušali izid v nizu izenačiti,« je po tekmi povedal trener Triglava Gašper Sluga. Druga tekma bo na sporedu danes, v petek, ob 20. uri, v dvorani Planina v Kranju. Ekipi v finalnem nizu igrata na tri dobljena srečanja. Tretja tekma bo v ponedeljek v Celju. V 9. kolu moške lige Nova KBM za prvaka pa so za presenečenje poskrbeli Helios Sunsi, ki so se Union Olimpiji uspeli oddolžiti za visok poraz na prvi medsebojni tekmi. Na krilih domačih navijačev so zmagali s 83:70.

Loški rokometiši izgubili v Kopru

Škofja Loka – V sredo so bile v končnici prve NLB Leasing lige na sporedu tekme tretjega kroga. Na obračunu štajerskih prvotligašev je ekipa Celja Pivovarne Laško Mariborčane ugnala s 34 : 18, Gorenje je bilo v domači dvorani z 31 : 23 boljše od Rika Ribnica, Koprčani pa so doma z 29 : 23 premagali Urbanscape Loka. Za Primorce je to prva zmaga v končnici, medtem ko Ločani kot edini v drugem delu državnega prvenstva še niso zmagali. Jutri loške rokometiške čaka novo gostovanje, ko se bodo pomerili z ekipo Celja Pivovarne Laško.

Odločilna tekma za naslov prvakov

Škofja Loka – Tako kot lani se tudi letos za naslov državnih malonogometnih prvakov U19 merita ekipi FSK Stripy in FK Zavas. Ločani so prvo srečanje na Vrhniki dobili s 5 : 4, odločilna tekma za naslov prvakov pa jih čaka to nedeljo ob 19. uri v domači dvorani na Trati.

V torek in sredo sta bili na sporedu povratni polfinalni tekmi nogometne lige prvakov. Bayern München je sicer z 2 : 1 premagal Atletico Madrid, zaradi doseženega gola v gosteh pa so se na finalni turnir v Milano uvrstili Španci. V vratih Atletica se je znova izkazal Škofjeločan Jan Oblak. Jan in soigralci se bodo v velikem finalu pomerili z mestnimi tekmeci, Realom, ki je z 1 : 0 premagal Manchester City.

Razpis za ureditev gozdnih vlak

Na voljo je tri milijone evrov nepovratnih sredstev.

JASNA PALADIN

Ljubljana – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je minuli petek, 29. aprila, objavilo prvi javni razpis za ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov, iz Programa razvoja podeželja 2014–2020.

V ta namen je razpisanih 3 milijone evrov nepovratnih sredstev. Objavljeni javni razpis potencialnim upravičencem omogoča pridobitev nepovratnih sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in proračuna RS za naložbe v ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov zaradi zledoloma. Vlagatelji lahko uveljavljajo tudi prispevek v naravi v obliki lastnega dela. Do podpore so upravičeni stroški naložb, ki so nastali po 30. januarju 2014 do vložitve vloge. Višina podpore, ki jo lahko pridobijo upravičenci za izvedbo naložbe, znaša 50

odstotkov upravičenih stroškov naložbe, najnižji znesek javne podpore pa znaša 500 evrov na vlogo, v celotnem programskem obdobju 2014–2020 pa upravičenec iz tega naslova lahko prejme največ 500 tisoč evrov javne podpore.

Gre za odprti tip javnega razpisa, kar pomeni, da se sredstva dodelijo le polnim vlogam, ki presežejo vstopno mejo točk, do porabe razpisanih sredstev. Pri merilih za izbor se upošteva dolžina ureditev gozdnih vlak, s katerimi se upravičenec prijavlja na razpis, stopnja poudarjenosti funkcij gozda ter potencialna nevarnost za širitev podlubnikov in bolezní.

Upravičenci lahko vlogo v elektronski sistem vložijo od 23. maja do datuma zaprtja javnega razpisa, objavljenega na spletni strani ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in na spletni strani programa razvoja podeželja.

Spomladanska akcija cepljenja lisic proti steklini

Akcija bo trajala predvidoma do 20. junija, na Upravi RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin opozarjajo na previdnost.

JASNA PALADIN

Kranj – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin bo danes, 6. maja, začela s spomladansko akcijo cepljenja lisic proti steklini.

Glavni namen akcije je varovanje ljudi pred to izredno nevarno boleznijo. S položenimi vabami nameravajo aktivno zaščititi populacijo lisic v slovenskih gozdovih, ki predstavlja rezervoar stekline, ter tako preprečiti širjenje bolezni. Polaganje vab se bo izvajalo na celotnem ozemlju Slovenije z višine 300 metrov, uporabljeno bo tudi Letališče Jožeta Pučnika.

Na Upravi opozarjajo občane, naj se nastavljenih vab za lisice ne dotikajo. Če jih najdete na svojem dvorišču ali vrtu, jo primite z vrečko in odvrzite v najbližji grm ali v smeti. Če je vsebina vabe prišla v stik s sluznico ali rano, se to obravnava kot ugriz stekle živali, zato to mesto dobro sperite in umijte z milom in nemudoma obiščite najbližjo antirabično ambulanto. Prav tako ambulanto obiščite, če vas ugrizne ali opraska divja žival. Svoje pse imejte na povodcih in izogibajte se stiku s potepuškiimi živalmi.

Akcija cepljenja lisic proti steklini bo trajala predvidoma do 20. junija 2016.

Predavanje o jagodičju in možnostih predelave

Gozd - Martuljek – Oddelek za kmetijsko svetovanje Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj – pisarna Jesenice vabi na predavanje z naslovom Jagodičje, kjer bodo obiskovalcem predstavili vrste jagodičja, tehnologijo pridelave ameriških borovnic, malin in robid ter možnosti predelave. Predavanje bo potekalo v dvorani gasilskega doma v Gozdu - Martuljku, in sicer v torek, 10. maja, ob 9.30. Novosti bosta predstavili Erika Boltar in Ana Beden.

Najbolj so pozebli orehi

Gorenska jo je po prvih ocenah v nedavni pozebi s sneženjem še dobro odnesla, a škoda v sadovnjakih kljub vsemu ni zanemarljiva.

JASNA PALADIN

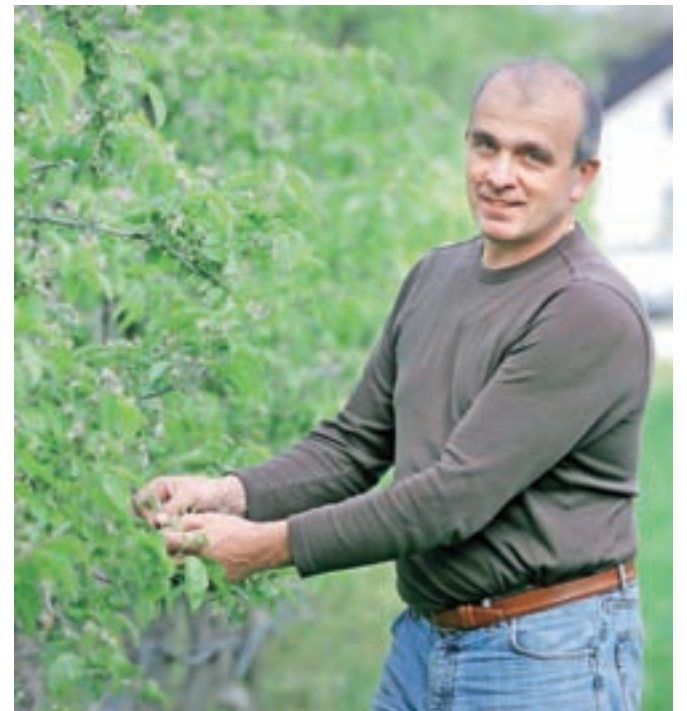
Kranj – Posebnost hladne fronte, ki je minuli teden zajela tudi Gorenjsko, je v tem, da se njen vpliv po mikrokacijah precej razlikuje.

»V Podbrezjah smo imeli kar srečo, saj je bilo minuli torek, ko se je najbolj shladilo, pri nas oblačno, zato kakšne velike škode na sadnem drevju ni, je pa res, da bomo končno oceno lahko podali šele čez nekaj tednov. Za zdaj lahko rečem, da so jo precej skupile češnje, najbolj pa orehi, ki so praktično pozebli v celoti in bodo letos prazni, obrodili bodo le tisti cepljeni, ki odženejo pozneje. Pri slivah škoda ni velika, hruške so že izven cvetenja, pri jabolkih pa je vse odvisno od sorte, saj imajo precej različen čas cvetenja,« je škodo v svojem sadovnjaku na kmetiji Matijovc v Podbrezjah ocenil Janko Jeglič.

Precej več škode so ocenili v sadovnjaku Kmetijsko gozdarske zadruge Dava Lesce Resje pri Podvinu, kjer raste

24 hektarov jablan in hektar orehov. »Orehi so močno pozebli, med jablanami pa najbolj zlati delišes, ki je bil ravno na vrhuncu cvetenja. Temperature so minuli teden v našem koncu kar trikrat padle pod ničlo; prvič že v noči s 25. na 26. april, nato pa še 28. in 29. aprila. Sneg škode pravzaprav ni povzročil, saj je polomljenih le nekaj vej in cvetnih šopov, je pa zato toliko več škode naredil mraz. Ocenjujemo, da je pozebla več kot polovica dreves, a končna slika bo znana šele junija, ko se bo končalo naravno trebljenje dreves,« nam je povedala vodja sadovnjaka Tatjana Zupan.

»Kakšne katastrofe pri nas ni,« pa se je ob našem klicu odzval Janez Markuta iz Čadovelj pri Trsteniku, ki na svoji kmetiji goji jagode, češnje, maline, ribez, ameriške borovnice, aronije, hruške, jabolka in slive. »Nekaj škode sicer je, sploh pri češnjah jo težko že ocenimo, saj gre za občutljiva drevesa, a kaj hujšega pri nas ni bilo.«

Janko Jeglič iz Podbrezj, kjer škoda zaradi oblačnega vremena ni bila prevelika. / Foto: Tina Dokl

Prav tako škode ni na povsem drugem koncu Gorenjske, na Brdu pri Lukovici, kjer ima svoj poskusni sadovnjak Kmetijski inštitut Slovenije. Pozebe ni bilo, saj jim je rešilo oblačno vreme,

še največ preglavic pa jim je povzročil sneg (zapadlo ga je 27 centimetrov), saj so morali celo noč otresati tunele za jagode in maline, da se niso polomili pod težo snega.

Hladne temperature so najbolj prizadele orehe, zato bo letina slaba. / Foto: Tina Dokl

Nekatere sadne sorte je pozeba prizadela na vrhuncu cvetenja. / Foto: Tina Dokl

Žganjarji nadaljujejo tradicijo

Na ocenjevanju žganj in likerjev za razstavo Dobrote slovenskih kmetij na Ptujju sta z Gorenjske najvišjo oceno dobila sadjevec s kmetije Princ in orehov liker s kmetije Kumar.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Minoritskem samostanu na Ptujju bo od 19. do 22. maja 27. državna razstava Dobrote slovenskih kmetij, na kateri bodo s ponudbo kmečkih prehranskih izdelkov sodelovale kmetije iz Slovenije in iz zamejstva. V okviru priprav na razstavo potekajo ocenjevanja izdelkov, zdaj so znani že tudi rezultati ocenjevanja žganja in likerjev, na katerem že po tradiciji dosegajo dobre rezultate tudi gorenski žganjekuhi in izdelovalci likerjev. Le eno žganje je

letos dobilo najvišjo možno oceno, dvajset točk, drugo najvišjo oceno in s tem zlato priznanje pa sta dobili kmetija Princ s Hudega pri Tržiču za sadjevec in kmetija Kumar z Loga pri Škofji Loki za orehov liker. Kmetija Princ bo prejela zlato priznanje še za smrekovo, hruškovo, malinovo in medeno žganje, srebro za jagodno žganje, borovničev, viljamovko, češnjevo žganje, slivovko in limonovo žganje, bronasta pa za brinjevec, marelično, ribezevo in zeliščno žganje. Kmetija Kumar bo dobila zlato priznanje še

za hruškovec s suho hruško in za medeni liker ter srebrni priznanji za domači brinjevec. Kmetija Pr' Rjavco (Ines in Janez Sterle) s Koroške Bele bo prejela zlato priznanje za Gvažarjev meden šnops in za Gvažarjev rušovc ter srebrni za Gvažarjev tepkovec in Gvažarjev brinovec, kmetija Okršlan od Svetega Florijana nad Škofjo Loko zlato za žganje tepkovec in srebrno za hruškovec, kmetija Pr' Tončk z Zgoše pri Begunjah zlato za češnjev šnops, kmetija Slanovec iz Košiš pri Kamniku srebrno za mešano

žganje, kmetija Jerala iz Podbrezj srebrno za zlato žganje (žganje iz jabolka) in bronasto za borovničev liker, kmetija Pr' Rjavco (Ingo in Barbara Robič) iz Gozda - Martuljka srebrno za Gvažarjev hruškovec in bronasto za Gvažarjev jabučn šnops, Dragica Štirn s Suhe pri Predosljah bronasto za ingverjev liker, kmetija Pri Jurčku iz Loke pri Mengšu bronasto za hruškovo žganje, kmetija Matijovc iz Podbrezj bronasto za Matijovčev borovničev ter kmetija Pr' Španc iz Zgornjih Stranj bronasto za mešano žganje.

Predelovalne dejavnosti z največ dobička

V AJPES-ovi Izpostavi Kranj so predstavili poslovanje gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov na Gorenjskem v lanskem letu. Splošna ocena je, da je bilo poslovanje boljše kot leto poprej. Največ neto dodane vrednosti na zaposlenega so ustvarili v občinah Cerklje, Škofja Loka, Šenčur in Žiri.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – AJPES-ovi Izpostavi Kranj je dokonca marca podatke iz letnih poročil za leto 2015 predložilo 5594 gospodarskih družb. »Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička so izkazale neto čisto dobiček v višini 232,5 milijona evrov in se s tem rezultatom uvrstile na tretje mesto v državi, več neto čistega dobička so ustvarile le družbe v osrednjeslovenski regiji in jugovzhodni Sloveniji,« je na včerajšnji predstavitvi prvih rezultatov povedala Zdenka Kajdiž, vodja Izpostave Kranj. V gorenjski regiji je bilo lani ustanovljenih 446 družb, kar je 17 odstotkov manj kot leto poprej. S poslovanjem je prenehalo 352 gospodarskih družb, kar je 11 odstotkov manj kot leto poprej. Imeli smo 51 stečajnih postopkov pri družbah in 11 pri podjetnikih.

Zdenka Kajdiž (desno), vodja AJPES-a, Izpostave Kranj, in Urška Rihtaršič, vodja tamkajšnjega Oddelka za statistiko in informiranje / Foto: Tina Dokl

Največji vpliv na rezultate poslovanja gorenjskih družb imajo velike in srednje velike družbe, čeprav te

predstavljajo le dva odstotka vseh družb. Zaposlovale so skoraj 55 odstotkov vseh zaposlenih in ustvarile skupaj

skoraj dve tretjini vseh prihodkov. Družbe so lani ustvarile 5,8 milijarde evrov prihodkov, kar je pet odstotkov več kakor leto poprej. Imele so 5,6 milijarde evrov odhodkov, tri odstotke več kakor leto poprej. Prihodke na domačem trgu so povečale za štiri odstotke, prihodke na tujem trgu za pet odstotkov.

Čisti dobiček v višini skoraj 296 milijonov evrov, kar je 15 odstotkov več kot leta 2014, je ugotovilo 3693 družb, 66 odstotkov vseh. Čisto izgubo v višini slabih 63 milijonov evrov, kar je 20 odstotkov manj kakor v letu 2014, je ugotovilo 1689 gospodarskih družb. Podjetja s čisto izgubo so zaposlovala dobro desetino vseh zaposlenih. »Največ neto čistega dobička so imele družbe s področja predelovalnih dejavnosti, kjer je bil dobiček

tretjino višji kot predhodno leto. Največ neto čiste izgube, 2,5 milijona evrov so imele družbe s področja gostinstva, vendar se je izguba glede na leto poprej zmanjšala za skoraj polovico. Največ neto čiste izgube so imele družbe iz občin Kranjska Gora in Bohinj, največ neto čistega dobička pa družbe iz občin Kranj in Škofja Loka. Največ neto dodane vrednosti na zaposlenega so ustvarili v občinah Cerklje, Škofja Loka, Šenčur in Žiri,« je pojasnila Zdenka Kajdiž. Konec meseca pri AJPES-ovi Izpostavi Kranj načrtujejo predstavitev rezultatov za župane iz osemnajstih gorenjskih občin, ki so zajete v poročilo.

AJPES-u, Izpostavi Kranj, je podatke iz letnih poročil za leto 2015 predložilo tudi 6591 majhnih samostojnih podjetnikov, ki so ustvarili

477 milijonov evrov prihodkov, za 9 odstotkov več kot leto poprej. Letna poročila je predložilo tudi 32 zadrug, ki so skupaj ustvarile 111 tisoč evrov prihodkov.

Povprečna mesečna plača na Gorenjskem je lani znašala 1554 evrov na zaposlenega, kar je 22 evrov več kot leto poprej, medtem ko je ta na državnem nivoju znašala 1504 evrov. In še število zaposlenih: gospodarske družbe so imele lani 39.237 zaposlenih, zadruga 286, podjetniki pa 3697 zaposlenih delavcev. Za primerjavo: število zaposlenih pri podjetnikih na Gorenjskem se je lani povečalo za slabih devet odstotkov, v Sloveniji za dobrih sedem odstotkov. Kot pa je še povedala vodja kranjske izpostave, poročila družb, zavezanih k reviziji, še niso revidirana in se podatki lahko tudi še spremenijo.

Kako poslovati z Indijo

Poslovnež Davorin Likovič pravi, da indijska podjetja v Sloveniji ne iščejo kapitala, temveč znanje, tehnologije, »know-how«, mlade znanstvenike z dobrimi idejami. Indijski trg je ogromen, vrata slovenskim podjetjem na njem pa so odprta na stežaj.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Indija je s skoraj 1,3 milijarde prebivalcev druga največja država na svetu, po napovedih pa naj bi leta 2030 po številu prebivalcev že prehitela Kitajsko. Poslovanje na tako ogromnem trgu zato ponuja neslutene priložnosti tudi za slovenska podjetja. Obrtno-podjetniška zbornica Jesenice je zato v sodelovanju z Občino Jesenice in Veleposlaništvom Indije v sredo na Jesenicah pripravila okroglo mizo o možnostih poslovanja z Indijo. Poslovnež Davorin Likovič je predstavil svoje izkušnje s poslovanjem v tej državi. Kot je dejal, indijska podjetja v Sloveniji ne iščejo kapitala, temveč znanje, tehnologije, »know-how«, mlade znanstvenike z dobrimi idejami. Indijski trg je ogromen, vrata slovenskim podjetjem na njem pa so odprta na stežaj, je dejal. Po njegovih izkušnjah Indijci Slovenijo dobro poznajo še iz časov Jugoslavije, velika prednost pa je tudi v tem, da je zaradi znanja angleščine z Indijci poslovati lažje kot, denimo, s Kitajci. Ima pa poslovanje nekaj posebnosti, saj

Davorin Likovič že vrsto let uspešno posluje v Indiji. / Foto: Andraž Sodja

so Indijcem zelo pomembni medosebni odnosi. Posel se tako spelje le, če se ustvarita dober odnos in zaupanje. Da Indija želi privabiti tuja podjetja, dokazuje tudi kampanja Make in India, s katero spodbujajo tuja podjetja za vstop na indijski trg. V veliko pomoč slovenskim podjetnikom pri vstopu na indijski trg je tudi indijski veleposlanik Sarvajit Chakravarti, ki se je – ob jeseniškem županu Tomažu Tomu Mencingerju – tudi udeležil srečanja. Kot je dejal, blagovna menjava med državama znaša 350 milijonov dolarjev, želeli pa

bi si jo še povečati. Na indijskem trgu poslujejo že številna slovenska podjetja, denimo Pipistrel, jeklarska podjetja, podjetja s področja farmacije, tekstilna podjetja ... Po veleposlanikovih besedah prav Luka Koper za indijska podjetja predstavlja vrata v Evropsko unijo, zato so možnosti sodelovanja še velike. Odprte priložnosti so tudi na področju turizma, ne nazadnje pa je Slovenija priljubljena lokacija za indijske filmske ustvarjalce.

Kulturni most med Slovenijo in Indijo pa vzpostavljata umetnica, slikarka Brina

Torkar, Jeseničanka, ki živi v Ljubljani, z Indijo pa je povezana prek očeta, ki je Indijec. »Če si gost Indijca, postaneš del družine in tudi to je del poslovanja,« je dejala Brina, ki opaža, da je Slovence prav zaradi velikosti indijskega trga in drugačne kulture kar nekako strah poslovati v Indiji. Sama v sodelovanju vidi absolutno priložnost, omenila je tudi možnost pridobitve štipendij za študij v Indiji.

Žal pa je bil odziv jeseniških podjetnikov na okroglo mizo izredno slab, zato organizatorji nameravajo dogodek ponoviti.

Naprodaj Pekova blagovna znamka

Ocena premoženja Peka v stečaju bo znana 21. maja, Okrožno sodišče v Kranju pa je s sklepom oblikovalo upniški odbor.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Do izteka roka za prijavo terjatev Peka v stečaju so prejeli okoli petsto prijav upnikov, terjatve pa so po prvih ocenah vredne med šest in sedem milijonov evrov, je povedala stečajna upraviteljica Tadeja Tamše. Pojasnila je, da bo ocena Pekovega premoženja znana 21. maja, temu bodo sledili seznam terjatev in predlogi za prodajo. Predmet prodaje bo tudi blagovna znamka Peko.

Je pa stečajna upraviteljica opravila izbor najemnikov in že oddala več Pekovih prodajalnih po Sloveniji in približno sto kvadratnih metrov proizvodnih površin v tovarni v Tržiču, slednje oblikovalki Alyi Viryent Novak. Pekova trgovina v tovarni v Tržiču pa bo odprta le še do konca maja. Kot je še povedala Tamšetova, sta bila na njeno odločitev dva ugovora na sodišču, sklepi pa še niso pravnomočni.

Včeraj se je odzval tudi Janez Bedina mlajši, eden od neizbranih ponudnikov za najem. »Moja ponudba je bila 4113 evrov mesečno za najem prostorov v tovarni in za trgovine ter 2500 evrov za

blagovno znamko. Plačal sem 15 tisoč evrov varščine od zahtevanih 19.823 evrov, čeprav je bilo sprva rečeno, da vplačana varščina ni pogoj za obravnavo ponudb, ampak bo postala pogoj šele ob sklenitvi pogodbe. Navkljub temu sem v kratkem času uspel zbrati 15 tisoč evrov, da sem izkazal resnost, in če bi bil moj investitor tedaj v Sloveniji, bi nakazal varščino v celoti, za okoliščine pa je Tamšetova tudi vedela,« je pojasnil Bedina, ki bo počakal na cenitev in razmislil o odkupu, čeprav ga skrbi, da bo imel težavo dobiti vse, če bodo izbrani najemniki izkoristili predkupno pravico. »V primeru, da me bodo še naprej potiskali v depriviligran položaj, bom odstopil od ponudb in raje investiral v drug projekt, žal pa mi je za tržiške družine, ki bi jim lahko nudil kruh,« je še povedal.

V torek je Okrožno sodišče v Kranju na predlog enega od upnikov s sklepom oblikovalo upniški odbor, ki je sestavljen iz velikih upnikov Peka, in sicer so člani Mercator, Blagovno-trgovinski center, Elektro Gorenjska, RCL-IZI računalniški inženiring in Viator & Vektor Logistika v stečaju.

Gasilci na Florjanovi maši

Na Jereki v Bohinju so pripravili Florjanovo mašo, ki je namenjena tudi počastitvi spomina na pokojne gasilce.

Gasilci so se udeležili tradicionalne Florjanove maše.

ANDRAŽ SODJA

Jereka – Na Jereki v Bohinju se je več kot 70 gasilcev iz vseh gasilskih društev v Bohinju ter več kot sto krajanov udeležilo tradicionalne Florjanove maše, namenjene vsem gasilcem. Mašo je daroval župnik župnije Srednja vas v Bohinju Martin Golob. Kot so povedali gasilci, jim tovrstni dogodki pomenijo veliko, saj se ob njih spomnijo tudi tistih, ki jih ni več v njihovih vrstah.

Praznik svetega Florjana, zavetnika gasilcev, zaščitnika pred požarom in poplavami, je bil nekoč eden največjih praznikov, svetniku pa so seljudje radi priporočali. Sveti Florjan mučenec je bil sicer veteran rimske vojske, ki so ga zaradi krščanske vere mučili in obsodili na smrt, tako da so ga z mlinskim kamnom vrgli v reko Enns. Dan zavetnika, 4. maj, je bil v zgodovini praznik, ko so gasilci organizirano hodili v cerkev ter na vajah prikazovali načine gašenja.

Že dvakrat ostala brez avta

Kranj – Kranjski policisti so ta teden obravnavali prijavo domačinke, ki je v dobrem mesecu že drugič ostala brez svojega starejšega osebnega avtomobila. Prvič je namreč odvzem odklenjenega avtomobila prijavila 11. aprila, ko ji ga je neznan storilec s kontaktnimi ključi odpeljal z enega od bencinskih servisov v Škofji Loki, še drugič pa je odvzem vozila prijavila ta teden. Po prvi prijavi so policisti avtomobil našli in ji ga vrnili, po zadnji prijavi pogrešitve vozila pa so ugotovili, da je oškodovanka že v začetku prejšnjega tedna med vožnjo ostala brez goriva in je avtomobil med Kranjem in Škofjo Loko z rezervnimi ključi zato pustila nekje ob cesti. Pogrešan avtomobil so policisti že našli.

Radi bi več podatkov o nesreči kolesarke

Kranj – Kranjski policisti še vedno iščejo voznika sivega osebnega avtomobila, ki je v torek dopoldan okoli 10. ure v križišču Kajuhove ulice in Ceste Staneta Žagarja v Kranju trčil s kolesarko. Kolesarka, ki je glede na zbrana obvestila po kolesarski stezi vozila v napačno smer, se je v nesreči lahko telesno poškodovala, udeleženca pa si na kraju nista izmenjala podatkov. Zaradi razjasnitev še nekaterih dejstev policisti zato prosijo voznika ali priče, naj podatke o nesreči sporočijo na številko (04) 233 64 00 oz. na interventno številko 113 ali anonimni telefon 080 1200.

Nesreča pri gradnji

Kranj – Minulo sredo malo po 13. uri se je na Poštni ulici v Kranju pri gradbenih delih poškodoval delavec. Gasilci JZ GRS Kranj so ponudili pomoč reševalcem NMP Kranj pri oskrbi in prenosu poškodovanega.

Med prazniki še več pijanih

V podaljšanem prazničnem koncu tedna je bilo na gorenjskih cestah še več pijanih voznikov kot običajno, povzročili pa so tudi kar petino prometnih nesreč.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V podaljšanem prazničnem koncu tedna je Gorenjski operativno-komunikacijski center sprejel obvestilo o 25 prometnih nesrečah. Približno petino nesreč so na Gorenjskem povzročili vozniki pod vplivom alkohola. Tako se je voznik v Gorenji vasi zaradi nepravilne strani vožnje in velikega vpliva alkohola (0,96 mg/l) z avtomobilom prevrnil na streho in povzročil prometno nesrečo z materialno škodo.

V Kranju je voznik med prehitro vožnjo izgubil oblast nad avtomobilom in med zavijanjem trčil v parkirano vozilo drugega udeleženca, po nesreči pa je kraj zapustil. Preizkus alkoholiziranosti je odklonil. V nedeljo ponoči je nesrečo v Križah pri Trziču po trčenju v podporni zid povzročil še voznik z 0,87 mg/l alkohola, popoldan pa je prometni nesreči z lahкими telesnimi poškodbami v Škofji Loki poleg alkohola (0,87 mg/l) botrovala še neprilagojena hitrost. Med tako vožnjo je voznik začetnik izgubil oblast nad vozilom, trčil v

Prehitra vožnja in vožnja pod vplivom alkohola je bila vzrok, da se je avtomobil v Škofji Loki prevrnil na streho.

brežino in se z avtomobilom prevrnil na streho. V nesreči je bil udeležen sam, zaradi suma vožnje pod vplivom prepovedanih drog pa so mu policisti odredili tudi strokovni pregled.

»Motnje ravnotežja, motnje v presojanju in v koordinaciji ter drugi dejavniki tveganja v povezavi z alkoholom

so se pri teh voznikih pojavili, še preden so se sedli za volan. Nekritičnost udeleženca do tega početja in prevelika samozavest, ki pri vožnji v takem stanju konkretno pomeni izzivanje nevarnosti, pa sta to tveganje, ki se je preselilo na cesto, še dodatno okrepila. Alkohol je bil tako spremljevalec voznikov

pri prehitri, nepravilni in nevarni vožnji, kar je vodilo v nesreče. V izogib resnim nevarnostim, predvsem pa ogrožanju drugih nedolžnih udeležencev, zato opozarjamo na trezno vožnjo in dosledno upoštevanje tudi drugih cestnoprometnih pravil,« pravi višji policijski inšpektor Bojan Kos.

Skozi Jesenice čez mejo dvesto dvajset tisoč migrantov

Delo jeseniških policistov v letu 2015 je zaznamovala migrantska kriza, saj so imeli veliko dodatnega vsakodnevne dela s spremljanjem vlakov z begunci skozi Jesenice.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Policisti Policijske postaje Jesenice so v času migrantske krize imeli veliko dodatnega dela. Od 22. oktobra lani do 14. februarja letos so opravljali varovanje vseh vlakov, ki so peljali migrante skozi Jesenice v Avstrijo. Skupaj je bilo z vlaki skozi Jesenice prepeljanih 123.681 migrantov, skozi Karavanški predor pa še dodatnih 1917 avtobusov, ki so v Avstrijo prepeljali 95 tisoč migrantov.

To je med drugim povedal pomočnik komandirja Policijske postaje Jesenice Marko Panič na seji jeseniškega občinskega sveta, ko je predstavljal poročilo o delu Policijske postaje Jesenice za leto 2015. Povedal je, da je sicer varnost na Jesenicah dobra. Policisti so lani obravnavali

Samo z vlaki so skozi Jesenice prepeljali skoraj 124 tisoč beguncev in migrantov. / Foto: Andraž Sodja

460 kaznivih dejanj, kar je 61 manj kot leto prej, raziskanost pa je bila 52-odstotna. Prevladuje premoženjska kriminaliteta, zlasti tatvine, velike tatvine in goljufije. Lani so policisti obravnavali 76 vlomov, kar je enako kot leto prej, raziskanost

vlomov pa se je povečala na 21 odstotkov, kar pripisujejo dobri izvedbi ogledov krajev kaznivih dejanj. Lani so obravnavali tudi dva rop, in sicer poslovalnice pošte, kjer so storilce prijeli, neraziskan pa ostaja rop trgovine. Konec leta je prišlo tudi do poskusa

ropa bencinskega servisa, a je zaposlenim storilca uspelo pregnati. Obravnavali so tudi šest tatvin vozil, zlasti Volkswagnovih golfov. Jeseniški policisti opažajo, da se povečuje število kaznivih dejanj nasilja v družini, lani so jih obravnavali enajst, izrekli so tudi deset prepovedi približevanja s kazensko ovadbo. Povečala se je tudi mladoletniška kriminaliteta, obravnavali so skupino, ki je izvedla trideset kaznivih dejanj, zlasti tatvin in velikih tatvin. Policisti so obravnavali tudi devet kaznivih dejanj s področja nedovoljenih drog. Na področju prometa so lani obravnavali 105 prometnih nesreč, od tega 22 s telesnimi poškodbami, ena pa se je žal končala s smrtnim izidom, ko je na Koroški Beli tovornjak povozil pešca.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Tatjanin pasijon v ljubljanski cerkvi

Fotografije križevega pota, ki jih je lani ob uprizoritvi Škofjeloškega pasijona posnela fotografinja Tatjana Splichal, sedaj trajno visijo v cerkvi v Podutiku. Avtorica je hvaležna za to priložnost: takšne fotografije lahko posnameš le na pasijonu in sodijo le v sodobno cerkev v Podutiku.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Tatjana Splichal izvira iz Reteč pri Škofji Loki in čeprav sedaj živi v Šiški, je po srcu še vedno Ločanka. Pri srcu pa ji je tudi Škofjeloški pasijon in zato je še posebej vesela, da fotografije z lanske uprizoritve sedaj kot križev pot visijo v cerkvi v Podutiku.

Kako se je sploh zgodilo, da so te fotografije izobesili na stenah sodobne, okoli desetletje stare cerkve? »Z Markom Čižmanom, župnikom iz Podutika, se poznavam, odkar je izdal kuharsko knjigo, jaz pa sem pri tem sodelovala kot fotografinja. Ponejsem mu ponudila fotografije štirinajstih križev, da

jih razstavi v cerkvi. Te sem najprej na povabilo Andreje Megušar razstavila v okviru pasijonskih dni leta 2014 (v času, ko ni Škofjeloškega pasijona) v Sokolskem domu. Gospod Čižman je moje križe razstavil v cerkvi, tam so viseli kako leto, medtem pa sva se začela pogovarjati o ideji križevega pota,« je povedala Tatjana Splichal, ki sicer fotografira za verski tisk Družina in je fotografirala že Škofjeloški pasijon leta 2009. Nekaj njenih tiskarskih fotografij je našlo mesto tudi na razstavi v Vatikanu.

V cerkvi v Podutiku namreč ni bilo križevega pota. Namesto tega so nekaj let višle slike na to temo, ki so jih

sneli z interneta in so jih pobarvali otroci. Po Tatjaninih križih pa se je porodila misel – fotografinja ne ve natančno, kdo se je tega prvi domislil – o pravem križevem potu, in to na fotografijah, kar je v slovenskem prostoru nekaj edinstvenega. Tatjana Splichal je lani sodelovala na vseh predstavah Škofjeloškega pasijona in tam posnela ključne fotografije križevega pota. »Vendar pa vseh štirinajstih postaj pasijon ne uprizarja, zato sem se z režiserjem Milanom Golobom in dramaturgom Rokom Andrešem dogovorila, da ob zaključku pasijona posebej za fotografiranje organiziramo skupine, ki bodo prikazale manjkajoče prizore. Pasijonci so mi prisluhnili in tako smo dodali še prizore, ko Jezusa pribijejo na križ, ko Simon iz Cirene pomaga Jezusu nositi križ, ko Jezusa položijo Mariji v naročje in ko Jezus sreča jeruzalemske žene,« se Tatjana spomni tehničnih okoliščin nastanka križevega pota.

Ko ji je župnik Marko Čižman voščil za novo leto, ji je potrdil postavitve križevega pota. Zamisel je bila ves čas nekoliko negotova: »Izviram iz tradicionalne katoliške družine in zaradi tega sem bila v dvomih, ali fotografije res sodijo v cerkev. Sedaj, ko so slednjic

Tatjana Splichal / Foto: Tina Dokl

izobešene, pa sem zelo vesela in hvaležna za priložnost, da sem del te zgodbe. Prvič zato, ker takšne fotografije lahko narediš le na predstavah Škofjeloškega pasijona (kjer sem bila ena od mnogih fotografov), in drugič, ker fotografije sodijo samo v sodobno cerkev, kakršna je v Podutiku. Ob tem se res lepo počutim in ko na cerkvenih stenah gledam svoje fotografije križevega pota, se mi zdi, kot da so tam od vedno.«

Tudi Tatjano je prevzel pasijonski duh, ki ga ob

vsakokratni uprizoritvi čuti okoli tisoč sodelujočih prostovoljcev. Odprtost in skupinski duh pa sta bila značilna tudi za čas, ko so obdelovali fotografije in jih pripravljali na njihovo stalno razstavo v cerkvi. Toni Ravnohrib je naredil okvire, ki se skladajo tako s fotografijami kot tudi s sodobno podobo cerkve, Božidar A. Kolarič jih je pozlatil, s pozlato pa je nadgradil tudi Jezusovo krono, ki ima z vsako postajo križevega pota več zlatega sijaja. Križev pot je župnik

Marko Čižman blagoslovil na cvetno nedeljo, 14. aprila pa je bila v cerkvi maša za pasijonce. Ob tej priložnosti so sodelovali vsi trije režiserji Škofjeloškega pasijona (Marjan Kokalj, režiser uprizoritve leta 1999 in 2000, Borut Gartner iz leta 2009 in Milan Golob iz leta 2015), svoje misli o pasijonu in po njem narejenem križevem potu pa so prispevali tudi dramaturg Rok Andres, poznavalec pasijona Alojzij Pavel Florjančič in avtorica Tatjana Splichal.

Trije režiserji Škofjeloškega pasijona v cerkvi v Podutiku (od leve): Marjan Kokalj, Borut Gartner in Milan Golob, v ozadju križev pot iz Škofjeloškega pasijona Tatjane Splichal / Foto: Tatjana Splichal

Od petka do petka

Proti zlorabi referendumu, Peršaka za ministra, o trgovinskem sporazumu **Stran 16**

Zanimivosti

Anton Popov je na Bledu zasnoval Antimuzej Dežela fizike. **Stran 18**

MultiKulti

Restavracijo Vila Bella sta najela Francoza Celine in Sebastien Vermant. **Stran 20**

Od petka do petka

Po posvetovanju s pravnimi strokovnjaki je predsednik Borut Pahor podpisal ukaze za razglasitev treh zakonov, za katere so delavci migranti predlagali referendum.

Za kandidata za ministra za kulturo je izvršni odbor stranke DeSUS v sredo soglasno predlagal državnega sekretarja Toneta Peršaka.

S številnimi prireditvami po vsej Sloveniji smo minuli konec tedna zaznamovali mednarodni praznik dela.

Proti zlorabi referendumu

Predsednik državnega zbora Milan Brglez se je odločil, da ne določi roka za zbiranje podpisov pod zahtevami sindikata delavcev migrantov za referendum. Predsednik Borut Pahor je ukaze za razglasitev treh zakonov, za katere so delavci migranti predlagali referendum, že podpisal.

MATEJA RANT

Zaščita vladavine prava

Predsednik državnega zbora Milan Brglez je zavrnitev zbiranja podpisov pod referendumsko pobudo utemeljil s tem, da želi na ta način institut referendum ubraniti pred zlorabo, ni pa njegov namen, da bi ga omejil ali odpravil. Po njegovih besedah naj bi šlo za zaščito ustave, demokracije ter vladavine prava pred izsiljevanjem in vladavino zakona ulice. Strinja se namreč z mnenjem zakonodajno-pravne službe državnega zbora, da dejanski namen vlaganja referendumskih pobud ni uresničevanje pravice do neposrednega sodelovanja državljanov pri upravljanju javnih zadev oziroma preprečitev uveljavitve zakonov, kar je cilj zakonodajnega referenduma. Objektivne okoliščine po njegovem kažejo na zlorabo pravice do referenduma. Za posvetovanje s pravniki se je pred podpisom ukaza o razglasitvi treh zakonov, ki mu jih je v torek v razglasitev poslal predsednik državnega zbora, odločil tudi predsednik države Borut Pahor. Posveta so se udeležili Matej Avbelj, Franc Grad, Tone Jerovšek, Igor Kaučič, Rajko Pirnat, Ciril Ribičič in Andraž Teršek. Z izjemo enega ločenega mnenja so vsi

poudarili, da je predsednik republike v skladu z ustavnim redom dolžan podpisati ukaze o razglasitvi teh zakonov, so sporočili iz urada predsednika republike.

Zaradi preprečitve zbiranja podpisov pod zahtevami sindikata delavcev migrantov za referendum si je Brglez nakopal celo kazensko ovadbo, ki jo je vložilo Gibanje Zedinjena Slovenija. Očitajo mu zlorabo položaja in nevestno delo v službi ter celo terorizem, saj naj bi s svojim dejanjem hudo ogrozil ustavne temelje države ter izven okvira svojih pristojnosti napadel ustavno varovane človekove pravice in svobode volivcev.

Za kulturnega ministra predlagajo Peršaka

Za kandidata za ministra za kulturo je izvršni odbor stranke DeSUS v sredo soglasno predlagal državnega sekretarja Toneta Peršaka. Po besedah predsednika stranke DeSUS Karla Erjavca se s kandidaturom strinja tudi premier Miro Cerar, zato v stranki pričakujejo, da bo kandidatura čim prej vložena v državni zbor. Po njihovem mnenju je namreč Peršak prava oseba za vodenje kulturnega resorja, saj pozna kulturo, ker iz nje tudi izhaja. Tone Peršak, ki se je v DeSUS včlanil pred nekaj dnevi, je kot prednostno

nalogo izpostavil prizadevanje za postopno izboljševanje finančnega položaja kulture, pri čemer pa je opozoril, da ni mogoče pričakovati drastičnih skokov, saj se je Slovenija zavezala s fiskalnim pravilom. Zavzel se je tudi za sistemsko prenovu kulturnega področja. Državni zbor bi lahko Peršaka za ministra potrdil že na majski seji.

S TTIP ne gre hiteti

V tem tednu je v javnosti sprožilo burne odzive gradivo iz prostotrgovinskega sporazuma TTIP med EU in ZDA, ki ga je objavil Greenpeace. Kot je opozoril predsednik SD Dejan Židan, to gradivo kaže na potrebo po dodatni pozornosti pri njegovem sprejemanju. V SD zato zahtevajo javnost in transparentnost pogajanj o sporazumu TTIP pa tudi večjo pristojnost parlamentov držav članic EU. Sedanje dogajanje po njegovih besedah tudi dokazuje, da so povsem upravičene zahteve po sprejemanju tovrstnega dokumenta v nacionalnih parlamentih, in ne le v evropskem parlamentu. Poudaril je še, da je temeljit razmislek o vsebini sporazuma TTIP bistveno pomembnejši kot hitrost njegovega sprejemanja, saj ta čas še ni sprejemljiv za evropske države. Državni sekretar na

ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Aleš Cantarutti je v zvezi s tem poudaril, da bo Slovenija še naprej podpirala pogajanja o čezatlantskem trgovinskem in investicijskem partnerstvu med EU in ZDA, a ne bodo pristali na nikakršno zmanjšanje standardov, ki jih poznamo v EU. Morebitne koristi, ki jih sporazum prinaša za Slovenijo, naj bi ugotavljali z novo študijo. Izvajalca bodo izbrali na razpisu.

Ohranjati čut za enakost

Ob mednarodnem prazniku dela so minuli konec tedna po Sloveniji potekale številne prireditve, predsednik države Borut Pahor pa je obiskovalcem odprl vrata predsedniške palače. V svojem nagovoru je izrazil željo, da bi v Sloveniji še naprej ohranjali čut za enakost. Opozoril je na to, da mir in varnost danes, bolj kot kadarkoli prej v zgodovini civilizacije, ogroža zavedanje ljudi o razsežnostih neenakosti med nami. Pozval je vse, da si po najboljših močeh prizadevajo in ravnajo tako, da bomo vsi imeli enake možnosti za razvoj, ne glede na socialne zmožnosti. Ob tem je posebej poudaril, da to zlasti velja za otroke, ki morajo imeti urejene možnosti za razvijanje svojih talentov.

Čas za ponos namesto samoobtoževanja

BRANKO GRIMS, SDS

moj pogled

Književniku Wedekindu je pesnik večnost predstavljal svoje verze in vprašal: »Katero pot naj uberem, da bi je bili vi najbolj veseli?« Wedekind: »Pot proti domu!«

Največja manipulacija, ki so jo to pomlad osrednji mediji podtaknili naivnim prebivalcem na sončni strani Alp, je, da je migrantska kriza uspešno končana in da nevarnosti ni več. V resnici ni nič rešeno. Največji socialni inženiring po propadu trojedinega zla nacizma, fašizma in komunizma se je šele resno začel. Umetno ustvarjena migrantska kriza je, če jo imenujem s pravim izrazom, namreč socialni inženiring, ki očitno vodi k uničenju na izročilu krščanstva in razsvetljenstva utemeljene demokratične Evrope.

Vse pod krinko lažnega humanizma, zaradi katerega umirajo ljudje. Prave begunce pred vojno v Ukrajini, ki jo je Evropa izdajalsko pustila na cedilu, so članice EU (s častno izjemo Višegradske skupine) kratko malo nagnale nazaj. Migrante iz Arabije in Afrike pa hoče po novem Evropska komisija kar prisilno razporejati »po kvotah« po državah članicah, vsak zavrnjeni migrant pa bi to državo stal absurdnih 250.000 evrov.

Posledice nezakonitega ravnanja slovenske vlade so v resnici že tu. Po desetletju schengena, ko smo se povsem navadili hoditi čez avstrijsko mejo kjerkoli, ne da bi to sploh opazili, je sedaj znova treba na mejnih prehodih čakati in kazati

dokumente, odpirati avtomobil ... Poleg neprijetnosti že to veliko stane. Čas je denar. Podjetja imajo dodatne stroške in zadnje napovedi gospodarske rasti so za Slovenijo vse slabše in slabše. Seveda so ta ista podjetja še dodatno obdavčena (državljani pa zadolženi) zaradi stroškov za migrante. Samo v letošnjem proračunu je za migrante namenjeno 123 milijonov evrov denarja davkoplačevalcev. Ki jih vlada noče niti vprašati, koga želijo (če sploh koga ...) spustiti v svoj dom. Domovina Slovenija je skupni dom vseh nas, ki tu živimo. Razumna vlada bi z obema rokama pograbila ponujeni referendum o migrantih, saj bi s tem pridobila dodaten vzvod za uspešno upiranje vsiljevanju

migrantov. Cerarjeva vlada je predlog SDS za referendum gladko zavrnila. To je isti Cerar, ki je pred samo letom dni prepričeval vse, kako je sistem kvot v slovenskem interesu, ker da po kriterijih dobimo »največ 15 do 20« migrantov. Sam sem takrat opozarjal vse, da je treba biti proti, ker bo to samo model, po katerem se bodo vsiljevali migranti v neskončnost, a večina je nasedla vladnim zagotovilom. Čez teden dni dobi Slovenija prvih 50 migrantov iz sistema kvot, skupaj v tej prvi fazi blizu tisoč. Potem ... Nesprejemljivo in prav grozljivo asocialno je bilo brati isti teden vladni razpis z ogromno denarja za najem stanovanj za migrante, hkrati pa, kako so na cesti iz stanovanja vrgli mater samohranilko

dveh otrok ter še več primerov, ko so rubili slovenskim državljanom, ker zaradi rakavega obolenja niso mogli plačati dolgov. Vlada, ki dopušča take norosti, ni vredna, da obstaja!

Ideološki pristop levice (tudi »IM Erika« je bila sodelavka Stasija, če ne veste, kdo je, vtipkajte na YouTube) je manično samoobtoževanje, češ da migrantom ne vem kaj vse dolgujemo, ker da smo jim povzročili krivice. Slovenija nikomur ni nič dolžna in vsakogar, ki posiljuje s tovrstnim samoobtoževanjem, bi bilo treba poslati v znano institucijo v Begunjah. Prihaja čas, ko praznujemo zmago nad rdečo zvezdo v vojni za Slovenijo, čas, na katerega smo lahko upravičeno ponosni!

Po svetu

Planet ni prenaseljen

Je Zemlja res prenaseljena in na sebi komaj še zdrži več kot sedem milijard ljudi? Pilot Matevž Lenarčič, ki jo je pred kratkim obletel, pravi, da to ne drži. Problem je kvečjemu »menedžiranje« prebivalstva ...

MIHA NAGLIČ

Birokrati hujši od vremena

Slovenski avanturistični pilot Matevž Lenarčič je prav na dan Zemlje (22. aprila ob 11.15) pristal v Portorožu in tako sklenil 42.000 kilometrov dolgo pot okoli sveta, začeto na istem kraju 25. marca. Njegova avantura je končana, aktualna in provokativna pa so njegova opažanja in spoznanja s te velike poti. Drzen je njegov komentar trditve, da je Zemlja prenaseljena in da na sebi komaj še prenaša več kot sedem milijard ljudi. »To absolutno ne drži in je zgolj manipulacija tistih, ki imajo preveč, da držijo v strahu tiste, ki nimajo nič. Ni treba ravno v letalo, lahko se gre tudi na kakšen visok hrib v jasnem vremenu, da se vidi, da je tudi Slovenija še zelo prazna in lahko brez problemov sprejme veliko število beguncev. Da ne govorim o ostalem delu sveta. Vedno pa je problem menedžiranja prebivalstva. Če je glavni motiv človeka in njegove družbenoekonomske ureditve potreba po zmagi, nadvladi drugega, kar se najlažje manifestira v trgovini vseh oblik, je pač jasno, da se materialne dobrine neenakomerno kopičijo. Lahko ste brez skrbi, da je kapitala

na svetu dovolj, da nahrani večkratno populacijo našega planeta s hrano in vodo, vendar moramo v temeljnih spremeniti naš odnos do samih sebe in okolice.« Načelno se je s to razlago mogoče strinjati, izvedba takšne spremembe pa bi bila zelo zahtevna, če ne celo nemogoča. Izzivalna je tudi izjava, s katero je Lenarčič povezal vprašanje prenaseljenosti z begunsko krizo. »Po eni strani se vsi zavedamo, da te migracije povzročamo Zahodnjaki z načinom življenja in vmešavanjem v njihova življenja, po drugi strani pa tem ljudem preprečujemo vstop in jim želimo zapreti vrata. To je popoln nesmisel ...« – Največji problem, s katerim se je soočal na poti, ni bil v zahtevnih naravnih oziroma vremenskih razmerah, ampak v ljudeh, zlasti s tisto kategorijo ljudi, ki jih imenujemo birokrati. »Birokrat je človek, ki v strahu za svojo službo slepo sledi črki zakona (ki je velikokrat neživljenjski, zastarel, nelogičen). V zahodnih družbah je strah orodje za kontrolo človeške populacije, zato ni čudno, da se birokracija neznosno širi, zaradi prelaganja odgovornosti. Birokrat je prepričan, da je bil najprej zakon in šele potem problem, vendar ni tako. Pravila je treba vedno spreminjati v skladu z novimi

dejstvi. In ker je polet z utralahkim letalom nemogoče legalno speljati v skladu z vsemi predpisi, imamo veliko problemov, ki se odražajo v kupih papirjev in velikih stroških. Prepričan pa sem, da je zastarela, neumna, nelogična pravila treba kršiti, da se sprejmejo nova, ustrežnejša ...« In še: »Vedno znova me preseneti obseg in bohotenje birokracije in ljudje, ki nočejo, ne želijo, ne zmorejo ali znajo razmišljati z lastno glavo. Takšnih ljudi se resnično bojim, saj so v primeru resnih problemov potencialni eksekutorji, tudi življenj.« (Vir: MMC RTV SLO)

Britanska kraljica in naš cesar

Britanska kraljica Elizabeta II. je 21. aprila dopolnila 90, vlada pa že 64 let. Še vedno je dejavna, odhaja na državniške obiske po svetu, vsako leto predseduje prvi seji britanskega parlamenta, tedensko sestane se z britanskim premierjem. V času njene vladavine se je zvrstilo 13 premierjev (dejanskih vladarjev nje-nega kraljestva), začelši z Winstonom Churchillom; ta je bil premier leta 1952, ko je takrat 25-letna Elizabeta po smrti očeta, kralja Jurija VI., postala kraljica in poglavarka Anglikanske cerkve. Njeno življenje in

vladanje so zaznamovali številni prelomni dogodki, tako na politični, družbeni kot osebni ravni: druga svetovna in po njej še hladna vojna, osamosvojitve več kot deset nekdanjih britanskih kolonij, preobrazba britanskega imperija v postkolonialno skupnost Commonwealth, številne družbene spremembe in družinske tragedije (smrt princeze Diane) ... Dlje od nje je v novejši zgodovini vladal le naš cesar Franc Jožef, od 1848 do 1916 – skoraj celih 68 let!

Bogastvo, prijateljstvo, pogum

»Tisti, ki izgubi bogastvo, izgubi veliko; tisti, ki izgubi prijatelja, izgubi še več; tisti, ki izgubi pogum, izgubi vse.« To je zapisal Miguel de Cervantes (1547–1616), španski pisatelj, ki je z Don Kihotom utemeljil novodobni evropski roman. Hotel je napisati satiro na viteške romane, pa se mu je posrečila sijajna upodobitev človekovega življenja, razpetega med sanje in resničnost. Na svetovni dan knjige, 23. aprila, je minilo 400 let od njegove smrti. Mi pa se ob tej obletnici vprašamo, kako je z našo bilanco bogastva, prijateljstva in poguma. Bojim se, da smo na vseh treh postavkah že v deficitu ...

Na Zemlji naj bi bilo še veliko prostora za ljudi in vse drugo. Sredi slike najgosteje naseljeni del planeta – Indija.

Kraljica Elizabeta II. z voditelji držav skupnosti Commonwealth v gradu Windsor, 1. maja 1960. Levo od nje je indijski premier Nehru, med njima takratni britanski premier Harold Macmillan ... / Foto: Wikipedia

Cervantes (1547–1616) in njegova junaka na bolgarski poštni znamki iz leta 1997 / Foto: Wikipedia

Slovinci v zamejstvu (506)

Lutke za vse generacije

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Aprila so na Osnovni šoli Prežihovega Voranca v Ljubljani nastopili mladi lutkarji Slovenskega prosvetnega društva Danica iz Šentprimoža/St. Primus v Podjuni na Koroškem. Pod vodstvom mentorice Rozi Kumer - Pasterk so zaigrali igrico Petelin, vladar sveta, ki pripoveduje o petelinu, ki pripoveduje o petelinu, ki je padel v čeber z vodo, se prehladil in izgubil glas. Kokoši sta prevzela panika in strah, saj so bile prepričane, da njihov petelin zmore vse in da s kikirikanjem on

pokliče dan in prižge sonce. Kaj če sedaj tega več ne bo zmogel ... Zgodba ima seveda srečen konec.

Lutkarji Danice so le ena od lutkovnih skupin, ki delujejo pri slovenskih krajevnih društvih na Koroškem. Začetki lutkarstva segajo v leto 1974, ko je iz Slovenije prišla pobuda, da bi se slovenska kulturna društva na Koroškem začela ukvarjati tudi z lutkarstvom. Krščanska kulturna zveza je prevzela pobudo in lutke so postale zanimive za otroke in

Lutkarji iz Šentprimoža so bili izvrstni v igri Petelin, vladar sveta.

mladino, pa tudi za starejše. Prvi režiserji in strokovni sodelavci so bili iz Slovenije. Korošci pri tem najpogosteje omenjajo Bredo in Tineta Varla iz Maribora, pozabili pa niso niti na pokojnega Saša Kumpa iz Kranja, ki je znal po očetovsko, vendar prav nič vzvišeno in pokroviteljsko pomagati mladim lutkarjem doma in tudi na Koroškem. V štiridesetih letih koroškega lutkarstva je v predstavah sodelovalo nad

1000 igralk in igralcev in nad 400 režiserjev in sodelavcev pri predstavah, ki so postavili na oder več kot 200 premier. To so številke, ki se jih tudi doma, v Sloveniji, ne bi sramovali. Vsako leto so dosežki koroškega lutkarstva predstavljeni na festivalu Cikel – Cakl v Šmihelu/St. Michael pri Pliberku, na katerega so vabljeni tudi lutkovne skupine iz Slovenije in drugih sosednjih držav, in na festivalu Tribuna. Nanj

organizator Krščanska kulturna zveza povabi najuspešnejše otroške in mladinske gledališke in lutkovne skupine s Koroške. Ob jubileju je Mateja Kert, ki pri Krščanski kulturni zvezi skrbi za gledališko in lutkarsko dejavnost, uredila zbornik z naslovom Začelo se je pred štiridesetimi leti. Zbornik je sprehod skozi uspešno zgodbo, ki so jo pisali predvsem mladi in z njo vabili v dvorane ljudi vseh generacij.

Slavistka Veronika Urank - Olip je napisala knjigo z naslovom Slovenski križevi poti v cerkvah južne Koroške. Teh je kar 76! Avtorica bo v torek, 10. maja, ob 19.30 predstavila knjigo pri Miklu, po domače pri Gamsu v Ločilu/Hart na Koroškem, v sredo, 11. maja, ob 11. uri pa v Galeriji Družina v Ljubljani.

Zanimivosti

Muzej, zazrt v prihodnost

V prostorih Infocentra Triglavski roža na Bledu bodo prihodnji četrtek tudi uradno odprli Antimuzej Dežela fizike, v katerem obiskovalca popeljejo skozi zanimivo predstavitev naravnih in fizikalnih pojavov.

Anton Popov / Foto: Tina Dokl

MATEJA RANT

Antimuzej je v našem prostoru nekaj povsem novega. Na zanimiv in predvsem razumljiv način predstavlja naravne in fizikalne zakone, s katerimi se srečujemo v vsakdanjem življenju in ob tem sploh ne razmišljamo, zakaj in kako nastanejo. V Antimuzeju tako obiskovalci lahko izvedo, kako nastane strela in kaj je elektromagnetni impulz, opazujejo lebdenje ter preizkusijo orožje prihodnosti in si ogledajo celo žarek plazme. Razstava vključuje številne modele in naprave, ki demonstrirajo določene naravne in fizikalne zakone.

Na dvajsetih maketah je mogoče izvesti okrog 25 različnih poskusov. Skozi zanimivo zgodbo po razstavi obiskovalce popelje vodič, obenem pa lahko tudi sami sodelujejo pri poskusih. Razstava je zanimiva in poučna tako za odrasle kot otroke.

Deželo fizike je zasnoval Anton Popov, ustanovitelj podjetja SCI-tvn. Gre za podjetje s paleto storitev za ustvarjanje edinstvenih objektov in enot za modeliranje naravnih pojavov ter vizualizacijo naravnih in fizikalnih zakonov. Svoje znanje na izvirin in zanimiv način posredujejo širšemu občinstvu. Popov je podobno razstavo leta 2014 postavil že

v rodnem Sankt Petersburgu, po selitvi na Bled pa je s svojo ekipo inženirjev Deželo fizike prinesel še k nam. Naprave oziroma stroje, kot jim pravi Popov, so oblikovali kot umetniške instalacije, tako da nimajo le uporabne vrednosti razlaganja fizikalnih pojavov, ampak so tudi zelo estetski, s ponosom pove Popov. Antimuzej se od »običajnih« muzejev razlikuje predvsem po tem, da je namesto v preteklost usmerjen v prihodnost. »Kar je danes mogoče še znanstvena fantastika, bo jutri čisto običajen del našega vsakdana,« poudarja Popov. Obenem v Antimuzeju razlagajo mnoge pojave,

s katerimi se srečujemo že danes, a se nikoli ne sprašujemo, kako delujejo. Recimo odpiranje vrat s pritiskom na gumb mogoče deluje kot čarovnija, v resnici pa gre zgolj za znanost, poudarja Popov.

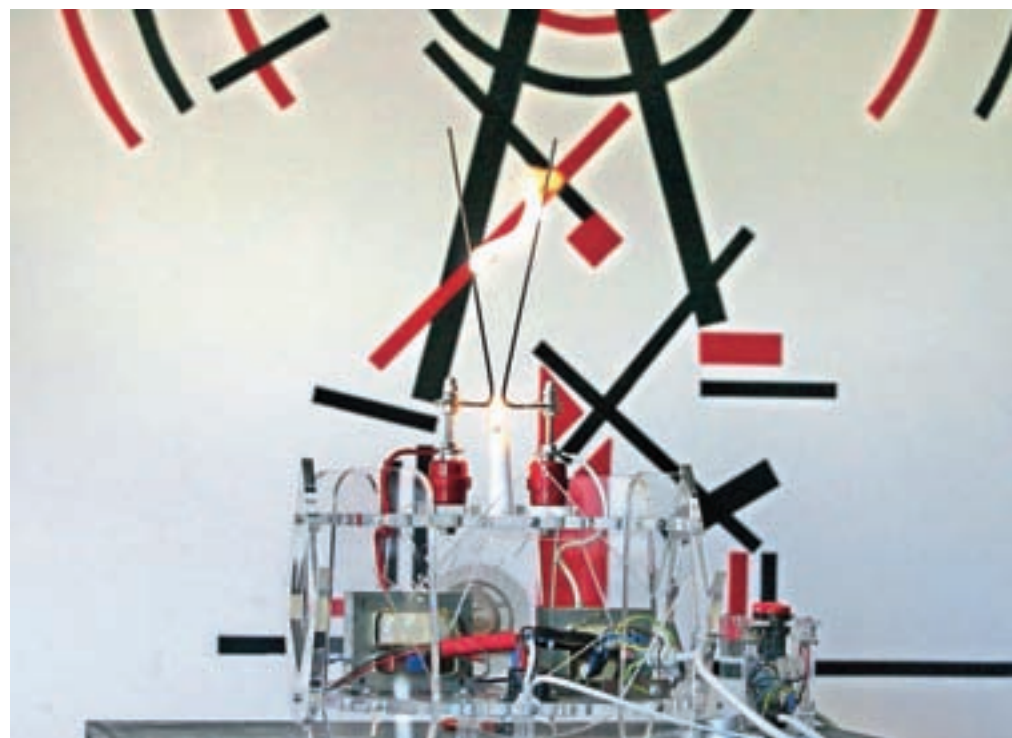
Danes napredne tehnologije vstopajo na vsa področja človekovega obstoja. Potreba po usposobljenih inženirjih je zato vse večja, ti pa se začnejo oblikovati že v osnovni šoli. In Dežela fizike pomeni velik korak v prizadevanju, kako otroke pritegniti v svet tehnike in naravoslovja. »Sam sem delal na področju proizvodnje električne energije, kjer smo se soočili z velikim

Antimuzej se od »običajnih« muzejev razlikuje predvsem po tem, da je namesto v preteklost usmerjen v prihodnost. »Kar je danes mogoče še znanstvena fantastika, bo jutri čisto običajen del našega vsakdana,« poudarja Popov. Naprave oziroma stroje, kot jim pravi Popov, so oblikovali kot umetniške instalacije, tako da nimajo le uporabne vrednosti razlaganja fizikalnih pojavov, ampak so tudi zelo estetski.

pomanjkanjem usposobljenih strokovnjakov oziroma ljudi s tehnološkim znanjem.« Ob tem se zaveda, da je treba nove generacije inženirjev začeti vzgajati že v otroštvu. Zato v Antimuzeju poskušajo vzbuditi zanimanje za znanost že pri najmlajših. Na na videz izredno preprostih napravah poskušajo pojasniti nekaj osnovnih fizikalnih pojavov, ki vodijo v zapleteno tehnologijo, ki je že v uporabi ali šele bo v prihodnosti.

Tako se Popov med drugim ustavi pri napravi, ki deluje kot neke vrste orožje prihodnosti. V luknjico tega prozornega eksponata vtakne folijo, kakršno uporabljamo v gospodinjstvu. Ko premakne električno stikalo, močno počni, o foliji pa ni več niti sledu. Spremenila se je namreč v plazmo, saj je po cevi ta delček folije potoval s hitrostjo kilometer na sekundo, trikrat hitreje od ultrazvočne hitrosti. To je pojasnilo tudi glasen pok, ki ga je bilo slišati ob premiku stikala. Na eni od naprav prikaže tudi, kako je videti

plazma, ko med dvema kovinskima paličicama prižge navadno voščeno svečo. Med paličicama se ob segrevanju pojavi električna svetloba. Ob tem pojasni, da tako deluje tudi plazmatron, to je stroj, ki proizvaja žarek plazme, s katerim režejo kovino. »Rez je v tem primeru gladek in čist, tako da v primerjavi s klasičnimi rezili skoraj ni odpadka,« pojasni prednosti plazme. Na podoben način v naravi nastajajo strele, pojasni in se obrne k naslednji napravi, kjer to tudi praktično prikaže. Z nagačnim nasmeškom na obrazu nam nato poda dve kroglici in naroči, naj jih spustimo po kovinski cevi. Čeprav sta na pogled povsem enaki, ena gladko zdrsi skozi cev, druga pa po njej polzi čisto počasi. Z velikim nasmeškom potem razkrije skrivnost gibanja obeh kroglic – ena je namreč magnetna. Na tak način je mogoče v Antimuzeju spoznati in razumeti še številne druge fizikalne pojave, s čimer si potem lažje razlagamo, kako deluje svet okoli nas.

Ena od naprav prikazuje, kako je videti plazma. / Foto: Tina Dokl

Na podoben način, kot deluje plazmatron, v naravi nastajajo strele. / Foto: Tina Dokl

Reportaža

Užitek letenja ob gorskih pobočjih

Jadralno letenje je najprijetnejši hobi na svetu, je prejšnji teden, ko ga je pregovorno muhasto aprilsko vreme tako rekoč prisililo k ogledu znamenitosti Slovenije tudi s perspektive »navadnih smrtnikov«, prepričljivo zatrnil Walter Eisele, predsednik nemške zveze jadralnih letalcev. Leško letališče je med nemškimi jadralnimi piloti zelo priljubljeno, nekoč so bila najbolj cenjena Elanova jadralna letala.

MARJANA AHAČIČ

»Saj ne moremo vsak dan na ogled Postojnske jame ...« je sredi prejšnjega tedna, potem ko je na pobeljenem travniku letališča v Lescah obrisal dvajset centimetrov snega s kril svojega jadralnega letala, malce hudomušno pripomnil Walter Eisele. V Sloveniji je bil tokrat s skupino dvajsetih prijateljev iz svojega lokalnega jadralnega kluba, pred tem je bil pri nas štirinajst dni s skupino nemških reprezentantk v jadralnem letenju, gospod Eisele je namreč tudi predsednik nemške zveze jadralnih letalcev, ki ima skoraj trideset tisoč članov. »Pričakujem, da se bo vreme umirilo in bomo lahko spet leteli. Če so razmere ugodne, si v enem tednu lahko privoščimo pet, celo šest jadralnih dni,« je povedal, medtem ko so mu dolgotrajni letalski prijatelji iz aerokluba ALC Lesce predlagali, naj za jadranje neprimerne letenje morda izkoristi za ogled prenovljene Planice.

V Slovenijo je prvič prišel pred dvanajstimi leti in vse od takrat jo redno obiskuje, tako poslovno kot zasebno. »Pri nas v Nemčiji so bila Elanova jadralna letala vedno zelo dobro poznana in cenjena. Kasneje je proizvodnja Elanovih letal prevzelo podjetje AMS, s katerim sem prav tako sodeloval. Na svetu ni prav veliko proizvajalcev jadralnih letal, slovenski pa so zelo izkušeni in izjemno kvalitetni,« je zatrnil. »Sicer pa verjetno širši javnosti ni znano, da tudi 90 odstotkov vseh navigacijskih

»Pri nas v Nemčiji so bila Elanova jadralna letala vedno zelo dobro poznana in cenjena; kasneje je proizvodnja Elanovih letal prevzelo podjetje AMS. Na svetu ni prav veliko proizvajalcev jadralnih letal, slovenski pa so zelo izkušeni in izjemno kvalitetni. Sicer pa verjetno širši javnosti ni znano, da tudi 90 odstotkov vseh navigacijskih naprav, ki jih v Nemčiji uporabljamo pri jadralnem letenju, prihaja prav iz Slovenije.«

nprav, ki jih v Nemčiji uporabljamo pri jadralnem letenju, prihaja prav iz Slovenije. Gre za naprave visoke kakovosti.«

A na Gorenjsko vsa ta leta prihaja predvsem zaradi letenja, svoje velike ljubezni. »Jadralno letenje je najprijetnejši hobi na svetu,« zatrudi gospod, ki ima za seboj tisoče in tisoče ur letenja tako rekoč po vsem svetu. Njegov rekordni polet je dolg 1360 kilometrov, pred skoraj dvajsetimi leti ga je postavil v južni Afriki. »Vzletel sem ob devetih. Se je že začelo mračiti, ko sem ob petnajst od osmih zvečer pristal,« se še vedno z veseljem spomni vznemirjenja ob izjemnem podvigu in nepoznavalca pouči, da so med jadranci največ vredni tisti preleti, ki so napovedani vnaprej. »Ampak jaz,« ob tem hitro pristavi, »uživam v katerikoli vrsti poleta, pa četudi traja le deset minut.«

Leti, kjerkoli in kadarkoli more. Živi v bližini Stuttgarta; območje je med jadranci zelo znano, tisto, kar ga vleče v Slovenijo, natančneje v

Lesce, pa so zelo dobri pogoji za jadranje v gorskem svetu. »Vsa regija je čudovita, če so razmere prave, lahko poletiš, kamorkoli hočeš. Poleg tega je tudi samo letališče odlično: imate sodobno asfaltno stezo in dobro organizacijo ter oskrbo. Vzletamo lahko zelo zgodaj zjutraj, ljudje v klubu ALC so prijazni in pripravljeni pomagati. Polega tega v Lescah nikoli ni pretirane gneče, kar daje določeno udobje in dodatno varnost, pa še stroški so manjši kot na primer v primerljivih avstrijskih in nemških letališčih, čeprav slednje prav gotovo ni glavni razlog, da tako radi prihajamo. Najpomembnejše je vzdušje, občutek sprejetosti. Ne le na letališču, tudi sicer v okoliških krajih, kjer letalci bivamo, počivamo ali čakamo na primerne pogoje za letenje,« je odločen Eisele.

Le z eno, zanje prav nenavadno težavo, se srečujejo jadralni piloti, ki k nam prihajajo iz tujine. To pa je slovenska zakonodaja, ki zahteva, da vsak prelet državne meje

Walter Eisele, predsednik nemške zveze jadralnih letalcev, že več kot desetletje redno prihaja v Lesce. / Foto: Gorazd Kavčič

vnaprej prijavijo. Na to je še posebej opozoril incident, ki se je prav nad Lescami zgodil pred slabim mesecem dni, ko je vojaški helikopter prestregel letalo nemške jadralkke, ki je skupaj s kolegicami iz reprezentance trenirala pri nas. Izkušena pilotka, ki je na poti z jadralnim letalom med Bledom in Radovljico zaradi večje varnosti uporabljala radarski odzivnik, se je znašla »iz oči v oči« s slovenskim vojaškim helikopterjem, potem ko je njen odzivnik zaznal vojaški center za nadzor zračnega prostora. Ugotovili so, da je letalo državno mejo preletelo brez stika s civilno kontrolo zračnega prometa. Ker pilotka, preden je preletela državno mejo, ni oddala načrta leta, kot to določa slovenski zakon, je kršila zakon.

»Jadralka je pilotu helikopterja celo pomahala v pozdrav, ko se ji je približal, in bila kasneje, ko so jo ob pristanku v Lescah pričakali policisti, nemalo presenečena nad dogajanjem,« je izkušnje opisal Walter Eisele, ki je tudi v tistem času spremljal nemške jadralkke na treningu v Sloveniji.

»Žal mi je, da se tu zapleta, jadralni piloti namreč po vsej Evropi lahko v nekontroliranem zračnem prostoru letimo, ne da bi nam bilo treba prej predložiti načrt poleta. Želim si, da bi bilo tudi v Sloveniji tako, saj smo vendarle vsi člani Evropske skupnosti. Še več: Slovenija je znotraj schengenskega območja, kjer velja pravilo o prostem pretoku blaga in oseb. Verjamem, da se bo tudi to uredilo, kot se je že marsikaj. Ko

sem prvič uvažal jadralno letalo iz Slovenije, sem za pot do Nemčije potreboval 26 ur, 9 žigov in potrdil na slovenski ter dodatnih 14 na avstrijski strani. Na dan, ko je začel veljati Schengen, sem od veselja odprl šampanjec,« je optimističen Walter Eisele, ki pravi, da bo še naprej z veseljem prihajal v Slovenijo in k nam na učenje letenja v gorah skušal privabiti čim več mladih. »Bližnja pobočja so zelo primerna za prave korake letenja v gorskem svetu. In vem, da je mladim tukaj vseč.« Gospodu gre verjeti na besedo, saj je v dolgotrajni karieri jadralnega pilota naučil leteti že več kot 250 mladih. Tudi zasebno, s prijatelji iz svojega kluba, bo še prišel v Lesce, pravi. Če ne prej, prihodnje leto. In naslednje tudi ...

Muhasto aprilsko vreme ni prvič presenetilo s snegom, pravi gospod Eisele, ki je na krilih svojega jadralnega letala prejšnjo sredo nameril 22 centimetrov snega. / Foto: Gorazd Kavčič

Leško letališče je med nemškimi jadralnimi piloti zelo priljubljeno, ker jim omogoča udobje, varnost in možnost učenja letenja v gorskem svetu. / Foto: Gorazd Kavčič

Pod Storžičem diši po francoski in slovenski kuhinji

Vilo Bella, restavracijo, ki jo je pred leti na Srednji Beli odprla družina Klakočar, nato pa se je izmenjalo nekaj najemnikov, sta sedaj najela Francoza Celine in Sebastien Vermant, v kraj pod Storžičem pa se ne selita le poklicno, temveč tudi zasebno. Tu z družino tudi živita, njuni trije otroci bodo obiskovali šolo v Preddvoru.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Za Celine in Sebastiena je svet majhen: zadnje desetletje se s svojimi slaščičarjami in čajnicami selita po vsem svetu. Iz domače Francije sta šla najprej v Združene države Amerike, zatem v Kanado, pet let je Vermantova družina živela v Veliki Britaniji. Eno sezono so bili na Hrvaškem, v Splitu. »Tu sva srečala francoskega odvetnika, ki dela v Ljubljani. Predlagal nama je, naj prideva v Slovenijo, češ da je bolj razvita, za posel primernejša in prijaznejša. Izkazalo se je, da to drži,« pripoveduje Celine v zgledni angleščini. Slovenščini, pravi, se šele privaja. Toda pri komuniciranju v Sloveniji ni nobenih težav, ne z gosti ne z dobavitelji ne z uradniki, Celine ne potrebuje nobenega posrednika, vse ureja sama, kajti vseposod vsi govorijo angleško.

V Slovenijo so prišli natančno za prvega maja lani in v Ljubljani odprli dve slaščičarni, eno na pokriti tržnici, drugo na Rimski cesti, od koder še vedno prijetno diši po rogljičkih in drugih slaščicah. Celine in Sebastien

Celine in Sebastien Vermant z otroki Leane, Nolannom in Colom / Foto: Primož Pičulin

sta namreč slaščičarja in čokoladarja in svojo osnovno dejavnost nadaljujeta tudi na Beli, nadgrajujeta pa jo še z restavracijo, ki bo gostom ponudila jedi tako francoske kot slovenske kuhinje. »Pri nas bodo lahko dobili

tako ajdove štruklje kot cordon bleu,« pove Celine o ponudbi, ki je že sedaj na jedilniku ob koncu tedna odprte restavracije Vila Bella, po 19. maju pa bo odprta vsak dan v tednu, razen ponedeljka. Trenutno imajo eno kuhinjo, za peko slaščic pa imajo najeto še eno v Britofu, kmalu pa nameravajo vse početi na skupni lokaciji na Beli.

Toda o načrtih pozneje, vrnimo se k začetku. Kako so Vermantovi za svoj posel in bivanje našli prav Srednjo Belo?

»Iskali smo prijeten in varen prostor, kjer sta blizu tako narava kot mesto, kjer so ustrezni ekonomski pogoji za razvoj naše dejavnosti in bivalni pogoji za družino z otroki, kjer so življenjski

stroški sprejemljivi in kjer je mogoče po zmernih cenah kupiti sestavine, ki jih potrebujemo pri svojem delu. Ko so nam prijatelji pokazali fotografijo tega kraja sredi lepe narave in z gorami v ozadju, smo se vanj dobesedno zaljubili,« pojasni Celine in doda, da jim je bila na začetku moteča le oddaljenost od Ljubljane. Pri lastnikih so najeli Vilo Bello, poleg tega pa sta se Vermantova s svojimi tremi otroki, 13-letno Leanne, 11-letnim Nolannom in 10-letnim Colom tu tudi naselila. Otroci, ki so doslej hodili v mednarodne šole, so dvakrat na teden poslušali tudi pouk slovensščine. Sedaj jih čaka šolanje v preddvorski osnovni šoli. Kot nam je nedavno

»Iskali smo prijeten in varen prostor, kjer sta blizu tako narava kot mesto, kjer so ustrezni ekonomski pogoji za razvoj naše dejavnosti in bivalni pogoji za družino z otroki, kjer so življenjski stroški sprejemljivi in kjer je mogoče po zmernih cenah kupiti sestavine, ki jih potrebujemo pri svojem delu. Ko so nam prijatelji pokazali fotografijo tega kraja sredi lepe narave in z gorami v ozadju, smo se vanj dobesedno zaljubili,« pojasni Celine Vermant.

povedala tamkajšnja ravnateljica Tea Dolinar, za tuje otroke velja, da prvo šolsko leto pri pouku niso ocenjeni. Prijatelje pa že imajo v tem okolju, so povedali, ko smo jih obiskali ravno v času šolskih počitnic. Njihov prijatelj je Maks, vnuk lastnika Vile Bella, k njemu pridejo tudi drugi otroci in trojica iz francoske družine se je z njimi že spoprijateljila. In pri prijateljstvu ni jezikovnih ovir.

V dveh ljubljanskih restavracijah imata Celine in Sebastien zaposlenih šest ljudi, na Beli so trije, prav toliko bi jih želela še zaposliti, če hočeta uresničiti vse cilje, povezane z restavracijo. Ob našem obisku sta bila v kuhinji dva: kuhar Didier Delay in slaščičar Pierre Kariouk. Ob francoskem osebju želi Celine, ki v podjetju opravlja tudi organizacijske in menedžerske posle, zaposliti tudi Slovence. Rada bi tudi slovenskega kuharja, če naj v svoji ponudbi združi francosko kuhinjo s slovensko. Sicer pa zakonca Vermant načrtujeta ponudbo dobre, a hkrati cenovno dostopne

hrane, ki si jo bodo lahko privoščile tukajšnje družine, ob tem pa tudi ponudbo za zahtevnejše goste. Ohranili bodo slovesnejše dogodke: poroke, obletnice in druga dogajanja za večje število obiskovalcev. Želijo, tudi, da bi se pri njih ustavljali okoliški ljudje in si privoščili zajtrk, kosilo, večerjo ali s seboj odnesli pecivo, spečeno pri njih. Celine pravi, da so njihova odlika sveže sestavine in da je vse narejeno doma, ne uporabljajo nič zamrznjenega: »V Franciji velja, da če uporabljaš zamrznjene sestavine, sploh ne veljaš za čefa!«

Vermantovi, zadnje desetletje svetovni popotniki, ki so se s svojim pecivom in slaščicami selili iz ene države v drugo, pa se očitno pod Storžičem nameravajo ustavititi za dlje. »Trenutno smo še najemniki, v prihodnje pa želimo restavracijo kupiti in na vrhu urediti osem sob za prenočišča, tako da bi imeli naši gostje tu možnost prenočitev z zajtrkom,« razkriva Celine poslovne načrte. »Notranjost restavracije bomo nekoliko posodobili, hiša pa naj sicer ostane, kakršna je. Takšno jo ljudje poznajo, takšna ima dušo.«

Latnik restavracije Brane Klakočar pa o svojih trenutnih najemnikih (v prihodnje pa najverjetneje novih lastnikih) pravi: »Predstavili so mi svoje načrte, jaz pa jim na začetku pomagam po svojih najboljših močeh. Načrte imajo lepe, upam pa, da ne pričakujejo hitrega uspeha, kajti gostinstvo je maraton, ne tek na kratke proge. Običajno dolgo traja, da dobiš stalne goste. Občudujem pa njihov pogum in delavnost.«

Brane Klakočar: »Kake dve, tri leta že oglašujem prodajo Vile Bella. Sem namreč upokojen, otroci se ukvarjajo z drugimi stvarmi in tako ti nepremičnina postane breme. V dogovoru z nepremičninsko hišo smo se potem odločili za najemnika, ki ima v naslednjih dveh letih namen restavracijo tudi kupiti. Francoska najemnika sta predstavila svoje načrte in želim jima, da se uresničijo.«

Kuhar Didier Delay v akciji / Foto: Primož Pičulin

Vermantova s kuharjem Didierjem Delayem in slaščičarjem Pierrom Karioukom

Na robu

Mož, ki ni imel milosti, 2. del

Vse se vrača, vse se plača

MILENA MIKLAVČIČ

usode

... »Mamo so pregovarjali, naj se od očeta loči, ker se lahko zgodi, da jo bo nekega dne še ubil. A je mama trmasto stiskala ustnice ter zmajevala z glavo. Trdila je, da bi bil greh, če bi razdrila nekaj, kar je Bog zvezal. Ženska ji je nazadnje zagrozila, da ji bodo vzeli dojenčka in ga dali v rejo, če ne bo pametna.«

Sonja se še danes jezi na vaškega duhovnika, ki je mami branil, da bi šla od očeta stran. Govoril ji je, da bi bil to greh, in ona mu je verjela. Bolj se je bala božje kazni, kot jo je skrbelo za otroka in zase. Vsak udarec je ponižno sprejemala kot nekakšno pokoro za grehe. Resnične in namišljene. Bolj ko se je bohotilo

očetovo nasilje, bolj je postajala verna in zaprta vase.

»Ljudje nimajo pojma, kako smo nekateri zaznamovani. Ko nas gledajo, vidijo samo lepe obleke, ki si jih sami ne morejo privoščiti, v zavisti, ki jih potem razjeda, pa ne pomislijo, da v sebi nosimo kup težav, ki so nam zagrenile življenje. Do danes sem spoznala nešteto ženski, ki so imele v otroštvu podobno usodo, kot je bila moja. Že zgodaj smo morale postati mame, gospodinje, služkinje, nekatere celo ljubice svojemu očetu. Za štirimi zidovi se je skrivalo marsikaj, le bližnji so vedeli za težke trenutke. Spominjam se, kako nesrečna sem bila, ko sem izvedela, da se je neka mamina znanca, ki je bila poročena s homoseksualcem, lahko ločila od njega tudi z blagoslovom iz Rima. Sanjalo se mi ni, kaj pomeni biti homoseksualec, vedela sem, da je to nekaj slabega. Ženska je bila še po več letih poroke nedotaknjena. Ko sem šla spat, sem v postelji premišljevala, kako to, da tudi pijanci in nasilneži cerkvenim dostojanstvenikom ne pomenijo največjega zla. Moja otroška pamet ni znala odgovoriti. Mama je imela velike težave tudi s psiho. Zgodilo se je, da se je sestra Minka ure in ure jokala, ker ji ni dala jesti. Pa ne zato, ker ji ne bi hotela, temveč zato, ker je enostavno ni slišala. Ko se prišla iz šole, sem ji dajala

kruhovo sredico. Najprej sem grizljaje prežvečila v ustih, potem šele sem jih dala njej. Nekoč so spet potrkale na vrata neke ženske, tokrat pa se z mammo niso prav nič pogajale. Z Minko so naju odpeljale s seboj. Mama ni dala iz sebe niti glasu. Jokala sem, ko sem jo gledala. Po obrazu je imela modre, vijoličaste in rume podplute, bila je že skoraj brez vseh zob, gledala je za nami, rekla pa ni nič. Zdela se mi je kot starka, pa ne vem, ali je že imela trideset let. Pri družini J. H. sva s sestro dobili nov dom. Imeli sva svojo sobo in ker sva bili pridni, ni bilo težav. Rejnice Tončke se spominjam kot zelo stroge ženske, ki je zahtevala, da je zmeraj po njenem. Če niso bili čevlji zloženi tako, kot je ukazala, me je zbudila sredi noči, da sem jih poravnala. Bila je prijazna, a ni imela srca. Nikoli me ni objela, pobožala ali mi dala kakšne slaščice, ki jih je hranila v enem od predalov v kuhinji. Pri njej je bila še ena punčka, Marjetka, ki je bila gluhonema. Morala se je voziti v Ljubljano v šolo, pogosto je tudi pobegnila. Od nje sem se naučila govorice z rokami. Postali sva prijateljici, kar sva še danes. Po dveh letih, ko sem videla mammo enkrat samkrat, sva se s sestrico lahko vrnili domov. To mi ni bilo všeč, saj sem se v novem kraju, kjer sem tudi obiskovala osnovno šolo, lepo privadila. Oče je zbolel, imel

je raka na jetrih, mama je skrbelo zanj, kot bi bil otrok. Ves čas je bila ob njem, ga razvajala in božala, to, da sva se vrnili, ji ni bilo čisto nič všeč. Če me je prej tepel oče, me je zdaj začela tepsti ona. Prijela me je za glavo in me butala ob steno. Stanovanje je bilo zanemareno, zapackano, stranišče je bilo še zmeraj zunaj. Četudi sem bila še otrok, sem vedela, da to ni zame. Da pri mami, ki se ji je zaradi očeta čisto zmešalo, ne morem ostati. Če ni bila v cerkvi, je bila ob njem. Oče mi ni čisto nič pomenil. Sedaj, ko je bil bolan, pa sploh ne. V obraz je bil rumen, radio je navijal na ves glas, mislim, da zato, da je z njim preglasil glasove, ki so se mu oglašali v duši. Zdelo se mi je edino prav, da se s sestrico vrneva k rejnici. Četudi je živela več kot trideset kilometrov stran, sva se do nje odpravili peš. Medtem ko sva pešali ob glavni cesti, ob nama ustavi avtobus. Dobri ljudje, ki so se vračali iz službe, so verjetno poznali moje starše, kajti vsak od njih je nama potem stisnil v roke nekaj drobiža. Neke ženska naju je celo objela in se pri tem jokala. Vsem sva se smilili, le tistim, ki bi se jim morali, se nisva. Rejnica je naju bila zelo vesela. Malo tudi zaradi denarja, ki ga je na najin račun spet dobivala. Ker sem vedela, da je doma pri starših še slabše, se nad rejnico nisem več pritoževala. Nazadnje sva se še dobro razumeli

in ko sem se vpisala v srednjo šolo, je bila sestra še zmeraj pri njej, kar je pomenilo, da sem se med počitnicami vračala k rejnici, ne k svojim staršem,« obuja spomine Sonja.

Vmes, med pogovorom, mi večkrat zabiča, naj o njej ne pišem tako, da bi se ljudem, ki bodo brali, smilila. »Nočem nobenega lažnega sočutja, želim le, da bi ljudje videli, da jim ni hudega, če se jim godi bolje, kot se je meni.«

Leta so tekla, Sonja je z odlično končala srednjo šolo, se vpisala na ekonomsko fakulteto, srečala Milana, se poročila in si ustvarila družino. Rodili so se jima trije otroci, za katere je – zaradi lastnih izkušenj – skrbela in jih razvajala, da jih bolj ni mogla. To se ji je kasneje, ko so odrasčali, tudi maščevalo. Tega, kar jim je dajala, niso znali ceniti.

»Hčerka je bila še zelo lepo dekle. Stali smo ji ob strani, ko je trmasto vztrajala, da bo sodelovala na vseh lepoteh tekmovalnih, a ji ni nikoli uspelo. Zaradi tega je postala zadirčna, vase zaprta, vedno bolj nas je spominjala na mojo mammo, ki je starost preživljala v svojem čudnem svetu. Bolelo me je srce, ko smo jo prvič peljali na pregled k psihiatru. Bilo je grozno. Dobila je zdravila, po katerih se je zelo spremenila. Postala je odsotna, ni več hodila na fakulteto, sedela je doma, gledala televizijo in bila tiho. Poskušali smo marsikaj, da bi jo obudili nazaj v življenje, a brezuspešno. Zaradi njene bolezni sva se začela z možem prepirati. On je trdil, da ji nič ni, da jo bodo uničili moji strahovi, jaz pa mu tudi nisem ostala dolžna. Že zarana, komaj sva vstala

iz postelje, sva bila na bojni nogi. Oba sva imela precej odgovorno delo v službi, kar je še dodatno prispevalo k nesoglasju med nama. Za povrhu se je ravno v tistem času ločevala še sestra, ki je – podobno kot mama – imela pri izbira nju moških veliko smolo. Prosila me je, ali se lahko preseli k meni. Preveč sem jo imela rada, da bi jo zavrnila, žal pa je njen prihod moža do konca 'razkuril'. Pobral je nekaj stvari, za seboj zaloputnil vrata in se odpeljal. Ni trajalo dolgo, ko so mi povedali, da živi pri neki ženski, s katero se je že v mladosti spogledoval, pa se je potem – ne vem, zakaj – odločil zame. Novica me je zelo prizadela. Bolj, kot sem si bila pripravljena priznati. Počutila sem se nesrečno, zavrženo, zaznamovano. Na smrt sem se bala, da se kakšna 'bolezen duha' ne zgodi tudi meni. Postala sem hiperaktivna doma, v službi, na vrtu. Naredila sem vse, da nisem razmišljala o svojih težavah. Sestra je trdila, da nosiva v sebi mamino prekletstvo, ker nanju ni naučila, kako izbrat pravega življenjskega partnerja. Nisem se strinjala. Mogoče je to veljalo zanjo, zame ne. Z Milanom sva se imela vrsto let zelo lepo, med nama je vladala ljubezen, ki je pri drugih parih nisem zaznala. Imela sem občutek, da sem zato, da je odšel, sama kriva. Razočaral me je tudi starejši sin, pustil je šolo in začel pohajkovati. Prepričeval me je, da več zasluži s fotografijami in reportažami, ki jih je prodajal časopisom, kot bi zaslužil, če bi dokončal tisti 'brezvezni faks'.«

(Konec prihodnjic)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Najdenček Peter Pavel Glavar in prijatelj general

PETER COLNAR

Življenjska pot gospodarstvenika in mecena apostolskega protonotarja (višji papeški častni naziv) Petra Pavla Glavarja in enega prvih Slovencev, ki je napredoval do čina generala, Jerneja Basaja, je bila za oba izredno uspešna. Oba pa sta tudi zanimiva po tem, da sta bila do konca pobratima, prijatelja. Glavar se je rodil 2. maja 1721 v Ljubljani, svoje premoženje pa je zapustil revežem in za zidavo bolnišnice v Komendi. Številnim dijakom je pomagal z denarno podporo.

Prijatelja je povezal dan, ko so nekaj tednov starega Petra Pavla Glavarja našli na pragu komendske graščine. V rejo sta ga prevzela Jernej in Marija Basaj v Vopovljah, ki sta že imela dva svoja otroka, Jero in Jerneja, tretji sin pa jima je umrl. Tu je

najdenček preživel 14 let. Rejniki so skrbeli zanj kakor za svojega. Ko je nadarjeni domači sin Jernej odšel v ljubljanske šole, si je v šole zaželel tudi rejenec Peter Pavel. Krušni starši so mu ob podpori vikarja Roglja to omogočili.

Jernej Basaj je kmalu stopil v vojaško službo in hitro napredoval. Peter Pavel Glavar pa je želel postati duhovnik, vendar se je pokazalo, da se mu zaradi nezakonskega rojstva želja ne bo uresničila. Vplivna družina Zandonatti, katere dober znanec je bil Jernej Basaj, je posredovala, da je senjski škof Glavarja posvetil, že dve leti preden je ta dobil dispenzo (spregled nezakonskega rojstva) iz Rima.

Jernej Basaj se je sicer šolal pri svojem stricu v

Ljubljani. Stopil je v vojaško službo in s 23 leti postal oficir Vojne krajine v Senju ter napredoval do čina generala. Njegov pobratim Peter Pavel pa je postal kaplan in župnik ter dobil naslov apostolski protonotar in leta 1744 upravitelj malteškega posestva v Komendi. Leta 1751 je dal v Komendi sezidati šolo, nato pa tudi benefikatno hišo. S freskami jo je okrasil Franc Jelovšek, v njej pa se je ohranila knjižnica.

Po nakupu gradu Lanšprež na Dolenjskem leta 1766 se je tam ukvarjal z gospodarstvom, zlasti čebelarstvom. Leta 1775 je ustanovil na Lanšprežu čebelarško šolo. Vse svoje moči je posvetil preprostim ljudem, ki jih je spoznal v svojih otroških letih, jih izobrazil in vzgajal z govorno

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Trziču se je 3. 5. 1852 rodil notar in politik Viktor Globočnik. Od leta 1885 je bil notar v Kranju, kjer je sodeloval pri organiziranju Narodno napredne stranke.
- Na Jami pri Kranju se je rodil Janez Jenko. V letih 1977–1987 je bil škof koprške škofije.
- Na Godešiču pri Škofji Loki se je 6. 5. 1887 rodil Anton Hafner. Bil je glavni voditelj vojaškega upora slovenskih vojakov 17. pešpolka v Judenburgu od 12. do 15. maja 1918, ko je bil ustreljen.
- V Bohinjski Bistrici se je 7. 5. 1891 rodil slovenski skladatelj in pianist Janko Ravnik. Leta 1931 je režiral prvi slovenski celovečerni dokumentarno-igrani film V kraljestvu Zlatoroga.
- V Nemškem Rotu v Bohinju se je 8. 5. 1881 rodil čebelar in trgovec Jan Strgar.

in pisano besedo ter jim pomagal tudi k materialnemu blagostanju.

General Jernej Basaj je umrl leta 1784, ko je bil na

obisku pri pobratimu v gradu Lanšprež na Gomili pri Trebnjem. Istega leta je umrl tudi Peter Pavel Glavar.

Dan s Shakespearom in noč z Julijem Cezarjem

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Leta prej, 2009, preden se je začela mavrica svetovnih prireditev ob spomenu na 400. obletnico smrti največjega dramatika sveta, sem ob prihodu v Toronto dobila za dobrodošlico posebno darilo: dva dni bivanja v Stratfordu na Avoni, a ne angleškem, ampak kanadskem, da spoznam mesto, poimenovano po Shakespearovem rojstnem kraju, in večer v gledališču Avon z imenitno predstavo Julija Cezarja. Osebná izkaznica kanadskega Stratforda, ki ima zdaj okoli 30.000 prebivalcev. Prvo naselje 1828, nato istoimenska vas, nato mesto ... 1936 ureditev Shakespearovih vrtov, huda kriza pa drugi svetovni vojni,

ko ni bilo več povpraševanja po parnih lokomotivah, ki so nekdanj utemeljevale blagostanje mesta. Magična domisljica domačega novinarka Toma Pattersona, ki je hotel mestu pomagati z ekonomskega dna: ustanoviti gledališki festival, ki naj bi odrešil mesto. In ga tudi je. 1953 prvi Shakespearov festival pod velikim šotorom, glavno vlogo v Richardu III. je igral legendarni angleški igralec Alec Guinness. Gradnja stavbe Festivalskega gledališča, ki spominja po eni strani na grški amfiteater, po drugi pa na Shakespearjevo gledališče Globe in sprejme 1826 gledalcev. Potem so se vrstili še Gledališče Avon s 1090, Gledališče Toma Pattersona s 480 in Teater Studio z 260 sedeži. 2003, ob petdesetletnici festivala, je 18 predstav različnih avtorjev obiskalo rekordnih 672.924 gledalcev. Festival traja od maja do oktobra, poleg Shakespeara igrajo še druga klasična dela, v Teatru Studio pa tudi sodobne avtorje. Vse je pravzaprav podrejeno velikemu dramatikumu. Posebna vodstva so tudi v največji gledališki garderobi sveta, kakor pravijo. V ogromni stavbi najdete kostume iz uprizoritev mojstra drame in komedije. Police, polne kron. V določeni kostumih se lahko tudi fotografirate in mimogrede od dobrih vodičev izveste še kaj o zgodovini gledališča v Shakespearovem času.

Stratfort leži v ruralnem okolju, okolica pa je znana po vsakotedenskih sejmih domače hrane. Tu najdete vse, res 'ni da ni'. Veliko je ljubkih majhnih hotelčkov, ki pa so najbolj zasoljeni. V muzejskih trgovinah denar kar kopni. DVD-ji predstav, razglednice, uporabni predmeti, kompleti skodelic s prizori iz Shakespearovih iger, Julijine ogrlice, meči, šlemi in še in še ... kostumi v cenejši izvedbi ... Nekateri preživljajo tu krajše dopuste. Dolgčas jim res ni. Za slovo od Stratforda smo šli jest v restavracijo Othello's. Ne vem, če je to jedel Othello, a omaka se prileže k vsemu z žara. Mi smo jo použili z rakci.

Omaka z metaxo

Za 4 osebe potrebujemo: 1 čebulo, 1 rdečo papriko, 1 strok česna, oljčno olje, 100 ml vina, 100 ml juhe, sol, poper, ostro papriko, 1 lonček smetane, 40 paradižnikove mezge, 4 cl metaxe.

Čebulo in papriko zrežemo na kockice, česen stremo in vse zdušimo na ne prevročem olju. Dodamo vino in juho in ukuhamo, da vino izpari. Solimo, popramo, papriciramo po okusu. Še malo ukuhamo. Dodamo paradižnikovo mezgo in smetano in mešamo, da se omaka zgosti. 10 minut preden je gotova, dodamo še 4 cl metaxe.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Da niso prekomerno prometno obremenjene le naše ceste, temveč je vse bolj nasičen tudi zračni prostor, je s fotografijo, na kateri je v objektiv ujel dve letali hkrati, pokazal Gorazd Kavčič. Bolj kot teorija zarote o t. i. chemtrails oz. kemičnih sledih – nevarnih snoveh, menda načrtno razpršenih v ozračje – je fotografa zanimal estetski vidik križanja poti jeklenih ptic na veliki modrini. S. L.

Dokaz, da je v deželo prišla pomlad in z njo toplejši dnevi, ki vabijo v naravo, je tudi vse skromnejši obisk dvoranskih športnih prireditev. Za prazne tribune sicer gotovo obstajajo tudi številni drugi razlogi, časi se pač spreminjajo – včasih se je moral fotograf krepko potruditi, če je želel imeti dobro perspektivo v ospredju, sedaj pa mu tudi udoben položaj sredi dvorane nudi občutek pogleda s prve vrste. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (328)

Sto umetnin Narodne galerije

MIHA NAGLIČ

»Slikarka je na najbolj priljubljeni umetnini v Narodni galeriji ujela razpoloženje in občutek letnega časa: rože s cvetočih travnikov, bujno zelenje domačega vrta, bosonogi otroci, igra in druženje. Kobilca je slika dve poletji ustvarjala v Podbrezjah na Gorenjskem, v rodni vasi svoje matere Marije. Naslikala je mlajšo sestro Fani in Blekova otroka, Janezka in Katrico, svoja bratranca in sestrično. Pri delu si je pomagala s fotografijo, ki je v tem času že dopolnjevala grafit in skicirko. Pozneje se je spominjala: 'Vse polno otrok se je gnetlo okrog mene, ko sem delala, pa so kritizirali: Sedaj pa ni prav naredila! Boš videl, da bo popravila!'

Navdušena nad sočasnimi galskimi umetniki in nad novicami iz boemskega epicentra umetnosti, se je Kobilca poslovala od Münchna in že načrtovala selitev v Pariz. Leta 1891 se je s Poletjem predstavila francoski javnosti v Salonu Državnega umetnostnega združenja. V tem obdobju je ustvarila svoja najboljša dela.»

Konec januarja 2016 so v Ljubljani odprli prenovljeno Narodno galerijo Slovenije in njeno novo stalno razstavo. Ob tej priložnosti je izšel tudi katalog stotih izbranih umetnin. V gornjem odstavku lahko preberete opis ene od njih – Poletja Ivane Kobilce (naslikane 1889–1890, olje, platno, 180 x 141,5 cm). Ta velja za najbolj priljubljeno, tu jo navajamo tudi zato,

ker je nastala na Gorenjskem. Namesto običajne naslovnice knjige objavljamo posnetek slike, da jo boste lahko zaužili tako v besedah kot z očmi. – »Odločitev, da najširšemu krogu obiskovalcev predstavimo sto izbranih umetnin, je spremljala želja, naj bo izbor zgolj pripočilo za postanke na sprehodu skozi Narodno galerijo. Kako sestaviti kratko antologijo najodličnejših del, da bo ponudila uravnoteženo podobo in enakovredno zajela časovna obdobja, sloge, motive, umetnike? To je bil izziv, na katerega je bilo težko odgovoriti. Odpovedati smo se morali mnogim legitimnim kandidatom, ki jih bomo podrobneje predstavili v katalogu zbirke, s to publikacijo pa odpiramo samo

kalejdoskopski pogled na bogastvo naše nacionalne likovne dediščine.« Tako je v predgovoru te knjige zapisala Barbara Jaki, direktorica Narodne galerije. Sicer pa naj bo ta članek predvsem spodbuda, da našo osrednjo likovno ustanovo obiščete in si na kraju samem ogledate še druga dela, vsa, ne le izbranih sto. To je, kot da bi šli v vrhunsko gostilno, le da so v galeriji na jedilniku dobrote, ki jih ni mogoče nikoli do kraja použiti ...

Sto umetnin Narodne galerije, Narodna galerija, Ljubljana, 2016, 208 strani, 10 evrov, www.ng-slo.si

RAZVEDRILU

GG

MANUELLA JE ODLETELA ...

... stockholmski dogodivščini naproti. Švedski Stockholm bo namreč 10., 12. in 14. maja gostitelj treh večerov enainšestdesetega izbora za Pesem Evrovizije, na katerem se bo za zmago potegovalo dvainštirideset držav. ManuElla je s slovensko delegacijo v Stockholm odletela v sredo zgodaj zjutraj z Letališča Jožeta Pučnika, že takoj naslednji dan pa je našo predstavnico čakala prva vaja.

Alenka Brun

V dveh predizborih, 10. in 12. maja, se bo za finalno vstopnico v Stockholm potegovalo 37 držav, a le po deset najboljših se bo 14. maja pridružilo šesteric, ki se je v finale uvrstila neposredno. Pod zaporedno številko enajst bo naša ManuElla na evrovizijski oder stopila v drugem predizboru.

Televizija Slovenija bo poleg dveh predizborov in velikega finala Pesmi Evrovizije predvajala še oddajo Predstavitev skladb Pesmi Evrovizije 2016, obletniški koncert Največje uspešnice Pesmi Evrovizije, švedski dokumentarec o Månsu Zelmerlöwu ter oddaji Slovenija na Pesmi Evrovizije in Stockholm, 12 točk, kjer bo avtorica in voditeljica oddaje Mojca Mavec poskušala dogmati, kako relativno majhnemu narodu še danes uspeva proizvesti toliko uspešnih glasbenikov. Dokumentarec

se bo osredotočil na švedsko zgodovino glasbe, podkrepjeno z zanimivimi dejstvi iz preteklosti vse do danes, ko Stockholm ponovno gosti izbor za Pesem Evrovizije.

Domači komentator vseh treh televizijskih prenosov bo Andrej Hofer, že jutri popoldne pa si na TV Slovenija 2 v oddaji Predstavitev skladb Pesmi Evrovizije lahko ogledate videospote prav vseh 42 tekmovalnih skladb. ManuEllinega za njeno Blue and red je režiral Darko Drinovec, izkušeni režiser, ki je delal tudi s Severino in 2Cellos ter ga evrovizijski oboževalci poznajo. Režiral je tudi Samo ljubezen od Sester ter videospot za pesem Nebo Nine Badrić. ManuElla si je za evrovizijsko skladbo želela nekласičen spot, nabit s pozitivno energijo in posebnimi animacijami, in Darko je s svojo profesionalno ekipo uresničil njene želje.

Na evrovizijsko avanturo v Stockholm je ManuElla v družbi slovenske delegacije odletela v sredo v zgodnjih

ManuElla je v Stockholm odšla nasmejana. / Foto: A. B.

jutranjih urah z Letališča Jožeta Pučnika. Najprej do Frankfurta in potem naprej v Stockholm. Izvrstno razpoložena je kljub zgodnji jutranji uri odgovarjala na vprašanja prisotnih novinarjev in se nasmihala fotografom, čeprav je bilo obdobje priprav na glavni nastop naporno. Umirilo se je morda malce v zadnjih dneh, pred odhodom.

Kaj naj pričakujemo od nastopa, ManuElla ostaja skrivnostna. Na odru jo bodo spremljali štirje spremljevalni vokali, na licu mesta pa se je naši delegaciji pridružil še danski akrobat

Jannik Baltzer Hattel. Obleka, v kateri bo nastopila, je »božanska«, pove nasmejana, vendar ne izda veliko. »Pravljica«, točno taka, kot si jo je tudi želela. Edino, kar izvemo, je, da naj bi imela steklene dodatke.

In potem je letošnja slovenska evrovizijska predstavica ManuElla odletela stockholmski dogodivščini naproti; odločena, da bo na odru dala vse od sebe. Volja, želja in vaja so namreč glavne ustvarjalke pripravljenoosti za evrovizijski oder in z mislijo, da bo enkrat stala na njem, se je pevka spogledovala že od malega.

K

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Evropski romantični Tarantino: Planet samskih

Takoj ko je Planet samskih doživel premiero doma na Poljskem in so se prvi zapisi pojavili na priljubljenem spletnem portalu Facebook, sem vedela, da se bomo slovenski novinarji podali v boj za intervju, če ne vsaj izjavo Mitje Okorna. Takrat sploh še nismo vedeli, ali bomo film videli v domačih kinodvoranah. V bistvu se nam je zdelo samoumevno, da ga bomo.

Poskusila se bom vzdržati izjav, kot sta, da je Mitja sedaj pa res zrel za Hollywood in da smo bili nori, da smo mu dovolili oditi v tujino. Najprej se bom zahvalila vsem, ki so pripomogli k temu, da je Planet samskih našel pot v slovenske kinematografije; potem pa Mitji, ki je ostal enak, saj ga slava – če jo lahko tako poimenujemo – oziroma bolj osebni uspeh na poti proti cilju, ki si ga je zadal, ni spremenila. Še vedno se namreč spominjam fanta iz srednješolskih klopi, z rolko in sanjami, ki niso dovolile dvoma: da bo snemal filme. Takrat skuštrani srednješolec bi verjetno, če bi recimo študiral ekonomijo, ravno tako odšel v tujino, saj bi za njegov način razmišljanja Slovenija slej ko prej enostavno postala premajhna.

Ko smo snemali Tu pa tam, sem Mitja spoznala tudi izza kamere. Kako razmišlja kot ustvarjalec v nekem danem trenutku, je težko reči. Včasih je deloval kot 'one man band', kljub temu da ga je obdajala gruščica pomočnikov. Ampak nikjer ne piše, da je delo z genijem enostavno. Zanamci bodo o Tu pa tam morda govorili celo kot o kulturnem filmu nekega slovenskega filmskega obdobja, že zaradi režiserja samega. Ker če bi ta trenutek naključne mimoidoče povprašali po naslovih treh slovenskih filmov, ne vem, če ne bi večina omenila Kekca in Okorna. »Sej veste, 'un' Okornov film. Tu pa tam, al' kaj je že. Pa pol je še en'ga naredil ... Zdejšn'ega pa še nisem videl, vendar pravijo, da je dob'r ...«

Splet naključij in okoliščin, ki so tlakovana tudi z Mitjevo odločnostjo, da pride njegov čas, da bo uspel, ga je pripeljal na Poljsko. Najprej mu je uspelo z nadaljevanjo 39 in pol, sledil je film Pisma sv. Nikolaju.

In tudi Slovenci smo (ponovno) drveli v kinodvorane. A tokrat je s Planetom samskih Okorn resnično naredil film z veliko začetnico. Pri Pismih je kakšen humoristični prizor morda še na prvo žogo, tu tega ni. Zgodbo je začel, sladkal in solil ter ustvaril skoraj šolski primer romantične komedije, kjer so upoštevana prav vsa čustva. Če ponovim za enim od novinarskih kolegov, je dejansko obudil žanr, ki ga je Hollywood morda malo pozabil. Kljub temu da je film dolg dobri dve uri, v polni dvorani nisem videla niti enega obraza, ki bi se dolgočasil. Pa tudi prikazana sentimentalnost je na velikem platnu evropska, kar je meni kot gledalcu bližje kot ameriška (filmska) sladkorna pena.

Glede na odzive v dvorani so ljudje Planet samskih razumeli, saj so se smejali in jokali ob prizorih, kjer so omenjena čustva in reakcije pričakovane. Z njim se lahko poistovetijo tako ženske kot moški, kar se pa spletni zmenkov tiče – sploh ker so ta trenutek zelo aktualni – pa jih film prikaže v kar realni luči. Glavni ženski lik sicer srečuje moške, ki ji niso ravno pisani na kožo, a ravno to je tisto, kar v filmu še dodatno nasmeje. Čeprav če filmske prizore preslikamo v življenje, v največ primerih niso prav nič komični.

Film pripoveduje zgodbo o učiteljici glasbe Anji, ki skuša po internetu najti sorodno dušo, ko po naključju spozna priljubljenega televizijskega voditelja Tomeka, ki ji predlaga, da bi njene zabavne ljubzenske dogodivščine upodobila v njegovi satirični lutkarski oddaji. Anja najprej ne pristane, potem pa se pusti pregovoriti, vendar vseeno se s Tomekom dogovorita, da če se vmes ona zaljubi, se njuno sodelovanje zaključi. Tomekova serija sicer postane velika uspešnica, toda ko Anja spozna na videz popolnega moškega Antonija, je Tomek tisti, ki se znajde pred nezavidljivo izbiro med lastno kariero in priznanjem iskrene ljubezni ... In z nekaj kapljicami 'tarantinovskega' humorja je Mitji uspelo, da je sicer ljubko in zabavno ljubzensko zgodbo, peripetije in sentimentalnost le še nadgradil.

Sreda ob 5.30: ManuElla je že čakala v vrsti na Letališča Jožeta Pučnika za oddajo prtljage. / Foto: A. B.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Na čustvenem področju boste prišli do novih spoznanj. Stvari, na katere do sedaj niste bili pozorni, vam bodo pomenile vedno več. Sprememb se boste seveda ustrašili, a hkrati tudi težko pričakovali vse, kar prinašajo.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Velikokrat dvomite o drugih, niste pa navajeni, da nekdo dvomi o vas. Tokrat se bodo vloge zamenjale in spoznali boste občutek nezaupanja, ki lahko samo ruši, gradi pa bolj malo oziroma nič. V spoznanju pa bo tudi rešitev.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Pred vami bodo jasni cilji in vso svojo energijo boste usmerili v izpolnitev svojih ciljev. Vse to vam sploh ne bo težko, saj vas bo vlekla naprej neustavljiva želja po korenitih spremembah. Skrbi, ki si jih boste delali zaradi denarja, bodo odveč.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Naučili se boste uživati ob določenih priložnostih in počasi se boste nehali ozirati po včerajšnjem dnevu. Nepotrebne in neutemeljene skrbi vam jemljejo energijo, ki je potem ne morete vložiti tja, kamor je res treba.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Obetajo se vam spremembe na osebnem področju. Dozorevanje v duhovnem smislu se vam stopnjuje, zato bodite pripravljeni na rezultate, ki bodo prej, kot si mislite. Okoliščine, ki so bile še pred nedavnim negativne, bodo kar naenkrat ugodne.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
V naslednjih dneh bodite zelo previdni pri denarnih zadevah. Ker se boste izmikali dejstvu, bo denarnica prej prazna, kot boste pričakovali. Na delovnem področju vas čakajo spremembe, vendar to ne pomeni, da se lahko nehate truditi.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**
V ljubezni vas čaka veliko več veselja, kot ga upate pričakovati. Tudi samo darilo vas bo presenetilo, besede pa bodo le še potrdile vaša upanja. Na delovnem mestu boste kot po navadi uspešni in bliža se vam zasluženi dopust.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
Pred vami je uspešna ljubezenska akcija, ki se ji boste predali na vse načine. Za nasvete prijateljev vam ne bo mar, pa čeprav bodo videli več korakov naprej od vas. Pri finančnih zadevah boste nespametni, kar pa se vam bo poznalo šele kasneje.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Pretirano delo in to, da hočete vedno vsem ustreči, vam bo sprožilo upad energije, zato boste morali storiti nekaj zase in kmalu se boste počutili bolje. Začeli se bodo ureničevati finančni načrti in prvi rezultati se bodo hitro pokazali.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Zamera, ki jo držite v sebi, vam vedno bolj načenja živce. Vprašali se boste, ali je to pametno, in končno uredili stare račune. Želja po uspehu vas bo gnala naprej in v prihodnjih dneh boste precej aktivni. Novice vas bodo razveselile.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Želeli si boste več svobode pri odločitvah, saj so vas občutki utesnjenosti, čeprav le trenutni, preveč zablokirali. Zadeva, v katero ste v preteklosti vložili preveč truda, se bo končno obrnila na bolje, tako da boste ves teden dobre volje.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
S tem, ko boste teden začeli s slabo voljo, boste podli še tisto, kar je nemogoče. V sredini tedna se boste k sreči ustavili in spoznali svojo napako. Učimo se na svojih napakah, ni pa treba, da jih imamo preveč ali da jih ponavljamo.

TA JE DOBRA

Nebeški izračun

Pred nebeškimi vrati stoji zelo jezen moški in vpije:
 »Kaj se tukaj dogaja!? Kaj počnem tukaj!? Poglejte me! Star sem 35 let, ne pijem, ne kadim, sinoči sem šel zgodaj spat in zdaj sem tukaj pred vami! Gotovo je prišlo do napake. Preverite, prosim vas!«
 »Kaj takega se nam še nikoli ni zgodilo,« ga prepričuje sveti Peter. »Vseeno pa bom preveril. Kako se pišete?«
 »Novak. Janez Novak.«
 »Kaj ste po poklicu?«
 »Avtomehanik.«
 »Oh, ja ... Seveda. Našel sem vas. Janez Novak, avtomehaničar. Gospod Novak, po naših podatkih ste umrli od starosti.«
 »Kako od starosti! To je nemogoče! Star sem 35 let!«
 »Ne vem, ne razumem najbolj,« odgovori sveti Peter. »Sešteli smo vse ure, ki ste jih zaračunali strankam, in to je zneslo 123 let. Najbrž je bil že kar čas!«

Dober posel

Znanca se srečata po več letih.
 »Kaj počneš?«
 »Mučim ženske, ženem jih, da se znojijo, ne dam jim jesti, nazadnje jim pa še vzamem denar.«
 »Ali ni to nemoralno in protizakonito?«
 »Ne. Imam lepotilni salon.«

Na predavanjih

Med predavanjem se profesor obrne k študentu v prvi vrsti:
 »Kolega, dajte, zbudite prosim svojega sosedu.«
 »Kar sami ga dajte, saj ste ga vi uspavali.«

Brez plesa

»Zakaj uradniki ne znajo plesati?«
 »Ker še ne obstaja glasbena skupina, ki bi znala igrati tako počasi.«

LAŽJI SUDOKU

8		5				
		1	6	8		3
3	7					8
	1	9	3		5	2
7						
		4	8		9	1
4						3
1	3		5	6	7	
				4		

Rešitev:

5	1	9	7	3	2	8
2	7	9	5	6	8	1
1	5	9	7	2	1	6
6	9	1	6	7	1	5
2	1	9	5	6	7	3
8	5	1	2	9	7	6
7	2	4	8	9	1	6
1	2	9	5	6	8	1

TEŽJI SUDOKU

8		5	6				3
					3		9
			9			7	
	4					9	
2		9				5	7
		1					8
		7			6		
6	3		1				
5					7	2	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

KONCERT

DALMATINSKIH KLAP

ČETRTEK, 26. MAJ, OB 20. URI, VELIKI ŠOTOR NA DVORIŠČU JELOVICE V PREDDVORU

Klapa KVARNER
Klapa MASLINA
Klapa MALI GRAD

Medijski pokrovitelj: **Gorenjski Glas** Vstopnice po SAMO 12 € že v predprodaji: **MEDENI VRT ŠENČUR, BS LOGO TUPALIČE, KGZ SLOGA KRANJ IN 051 697 737**

www.media-butik.si

SESTAVIL:	LOT	TRDA KOVINA (Ta)	PISATELJ PEROCI	RIMSKI CESAR	AMERIŠKI IGRALEC (EMILIO)	NIKOLA TESLA	PRIDELOVALEC SIRA	PRIOLOGA ČASNIKA DELO	NAPUŠČ, KAP	GORENJSKI GLAS	SREBRNO-BELA KOVINA (Tm)	IZGLED, IMAGE	REŽISER RUSSELL	ATALOS	RIMSKI BOG SONCA			
F. KALAN															RAFAEL NADAL			
ŠKOTSKI PISATELJ (ROBERT LOUIS)				1						ANGLEŠKA PEVKA (TANITA)								
DEŽELA FILISTEJCEV										UMETNIK (SLABŠ.) SNOV, MATERJA								
PRIPADNIK ANARTOV OB TISI						ORGANIZEM S KORENINO IZDELOV, OSTREŠJ							8	PEVKA MORISSETTE	PRVI SKLON			
JANEZ TRDINA			AMERIŠKI PEVEC (BOBBY)		GRŠKA ČRKA PREDUJEM			VOLNENA TKANINA						MODEL VOZILA DAEWOO ZA POLTON ZVIŠAN A				
ŽIVALSKO TRUPLJO								POTOVANJE BELGIJSKA LETALSKA DRUŽBA	14					NAŠ PISATELJ (DANILO) MELODIKA				
ŠPANSKI NOGOMETNI KLUB							BRKATA ROPARSKA PTICA				ATLAS	MUSLI-MANSKI UČENJAK SUMA				FILMSKI APARAT		
GORENJSKI GLAS	ANTIČNA GLINENA POSODA	PRASKA RODINOV KIP	20				ANDREJ ŠIFRER PEVEC PESTNER			NAŠ GLASB. (SLAVKO) VOJAŠKO POROČILO			4			ČAROVNICA IZ ODISEJE NAVIGACIJSKA NAPRAVA		
DERIVAT AMONIKA					AM. IGRAJKA (JULIA) VLADAR KNEŽEVINE			9						MESTO V JUŽNI ŠPANJI		AMERICIJ PADEČ ČLANSTVA		
GL. MESTO BELORUSIJE						TIRNI MEHANIZEM GR. MUZA POEZIJE								IZOLACIJA ŠPANSKI KOLESAR (ABRAHAM)		NEZAVEST IVANA KOBIJKA		
FRANCE SLANA			KRAJ PRI PODČETRJKU		ŽLAHTNI PLIN (No) VIRUSNO OBOLENJE				ZANOS NOVOZE- LANDSKI DOMAČINI						PEVEC SPALATO	17	MLEČNI IZDELEK LIDNJA OSTERC	
PEVEC DRAGOJEVIČ	19						VRSTA RAZSTRE-LIVA							IZPIT ZA DOKTORSKI NAZIV	REKA V NEMČIJI		GL. MESTO KRETE	
LOPA ZA TRAMVAJE				7			GRŠKA PRESTOL-NICA ARTHUR MUSLIM. PRAZNIK, RAMADAN										18	NAPETA ŽIVALSKA KOŽA
ZNAMKA RAČUNALNIKOV						KARTE ZA PREROKOVANJE FR. PEVKA (SYLVIE)					OVRATNA RUTA			DEL OBRAZA MESTO V ITALIJI				
ADIVAR LINARES STEVENSON TIKARAM TRANI	PREIZKUŠNJA	INOVATOR PAZNIK, KI SKRBI ZA RED								NAŠ DRAMATIK (JAKA) BOJNI STRUP				3				
IZRAZNA OBLIKA						VOJAŠKI POSLANEC PESNICA MUSER									TANJA RIBIČ DRŽAVA V AFRIKI			
RENUJ			ANTIČNA ZGRADBA V PULI IGRALEC RANER							KULTNI AM. FILM NADLEŽNA ŽUŽELKA							SPRINTER BOLDON	
HVALNICA	6						BANČNI SEF KARLI ARHAR	12							STARA JAP. PRESTOLNICA MERI AVSENAK			
DEL EVROPE (ZARG.)							PRI ASILACIJI NASTALA SNOV											
PEVKA GRANDE							ZOLAJEV ROMAN					JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (DAIKI)						

GORENJSKI GLAS	PRIDELOVALEC ZELJA	OPORIŠČE NATA V ITALIJI	DRSTENJE	NAŠ PUBLICIST (ANDREJ)	NALEPKA	DRŽAVA V AFRIKI	SIRSKI DRŽAVNIK (BAŠAR AL)
NEPRIJETEN OČUTEK OB ZAGATI							
REKA V GRČIJI, IRI		11					
DOKUMENT							
BIVŠA JUGOSL. LETALSKA DRUŽBA				KOPALNA BANJA ČRNKA			16
ALFI NIPIČ			ZAC EFRON NAŠ BIOLOG (JOZE)			PESNIK FRITZ	MAGMA, ŽAREČINA
ROBUSTNEŽ						15	
GORENJSKI GLAS	SPALNO OBLAČILO	VEČJI KOS POHIŠTVA NOVINAR PEČKO					
MODEL VOZILA VW	13					VILI RESNIK FARSA	
REDKA KOVINA (Yb)							
DIEGO MARADONA			HRVAŠKA VALUTA NAŠ PESNIK (ALFONZ)				
TV VODITELJICA (LILJ)						FILM JAMESA CAMERONA	PORAST
POMLADNI MESEEC							
				MONGOLSKI VLADAR			5
				SOSEDA ŠKOTINJE			
				REKA V ITALIJI KRMNICA NA LADJI			
						POVRŠINSKA MERA HRV. PEVKA (KSENIJA)	

Nagrade: 3-krat po 1 vstopnica za večer dalmatinskih klap 26. maja ob 20. uri. Nagrajenci vstopnice prevzamejo na blagajni prireditvenega prostora z obvestilom.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 18. maja 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	

DRUŽABNA KRONIKA

VINO, PLES IN ŽENSKE

Blejsko jezero je vedno privlačilo na poseben način in tokrat so se Štajerci odločili, da vanj potopijo svoja vina. Kranjski Savski otok je takoj po kresovanju gostil BazeNavtiko, jutri zvečer pa bomo dobili še eno najlepšo med številnimi izbori za takšne in drugačne domače miss.

A. Brun, S. Lesjak

Vorganizaciji Vina Štajerska so pred časom pripravili prvi dobrodelni potop vin v Blejsko jezero. Potop so organizirali v sodelovanju z Vilo Prešeren Bled, občino Bled, CUDV Ljubljana, Zavodom za kulturo Bled in Društvom za podvodne dejavnosti Bled. Za uvod v dogajanje je z nagovorom poskrbel blejski župan Janez Fajfar, sledil je krajši kulturni program, kjer so nastopili folklorna skupina Sovodenj ter gojenci CUDV Ljubljana,

nastopajočim pa sta se pridružila tudi japonska violinista, ki sta Slovenijo ravno v tem času obiskala v družbi Jukia Morija, uvoznika petih slovenskih vinarjev v deželo vzhajajočega sonca. Sledil je svečan potop vin v Blejsko jezero, v nadaljevanju pa še pokušina štajerskih vin.

Potep je v celoti dobrodelnega značaja. Vina bodo namreč natanko po šestih mesecih dvignili iz jezerskega dna, 19. oktobra 2016 bo sledila dobrodelna dražba na Blejskem gradu, zbrana sredstva pa bodo v celoti namenili CUDV Ljubljana. Štajerci upajo, da bo potop postal tradicionalni dogodek.

Celonočno plesno potapljanje ob ritmičnih elektronske glasbe, imenovano BazeNavtika, pa se je po lanski uspešni premierni izvedbi vrnilo na Savski otok. Vse, ki so še čutili znake utrujenosti od kresovanja noč poprej, je že v zgodnjih večernih urah naslednjega dne v Kavarni Bazena ogled DJ Buchek, ki sicer pestro razgibavanje v glasbenih ritmičnih devetdesetih obljudlja tudi za 13. maja. Malo po deseti pa so že dobro naoljeni 'plavalke in plavalci' zajeli sapo, se potopili v vrtinec glasbenega dogajanja in v najlepši pomladni mesec v družbi devetih DJ-jev zaplavali v ritmičnih tehna, housa in psytranca – niti

kaplje jutranjega dežja jim niso mogle pokvariti čarobnega razpoloženja.

Jutri zvečer pa bo Cankarjev dom gostil finalno prirediteljevi Miss športa Slovenije 2016. Že 14. povrsti, ki jo letos organizira Društvo športnih novinarjev Slovenije. Izbor bodo popestrili pevski nastopi, vodenje pa so zaupali komiku Andreju Težaku - Teškyju. Med 12 finalistkami bomo Gorenjci lahko navijali za atletinjo Agato Zupin, Robyn Strmšek, ki se udeležuje v konjeništvu – obe prihajata iz Komende; Mojco Cesar iz Bohinjske Bistrice, ki se je posvetila fitnessu, ter Domžalčanko, biatlonko Tjašo Bahovec.

Vinarja Boštjan Protner in Danilo Steyer sta spregovorila o potopu in svojih vinih. / Foto: Primož Pičulin

Potop na Bledu je pred Vilo Prešern spremljal tudi krajši kulturni program. / Foto: Primož Pičulin

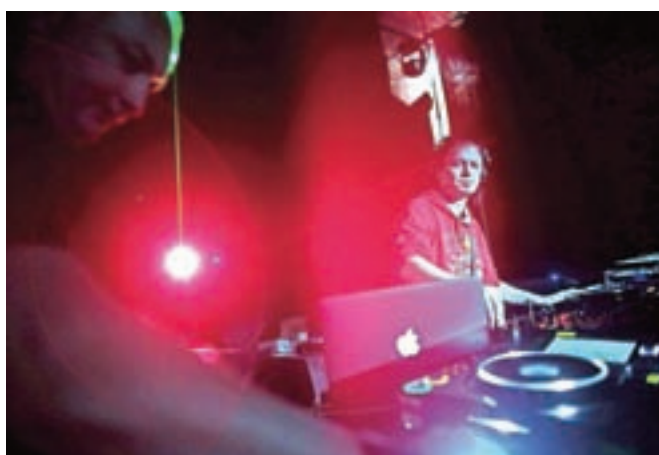
Najprej so skrinjo napolnili z vini, ki bodo »počivala« na dnu Blejskega jezera do oktobra ... / Foto: Primož Pičulin

... potem pa so jo s skupnimi močmi odnesli do jezera in jo potopili. / Foto: Primož Pičulin

Za ogrevanje »elektro plavalcev« je s house ritmi poskrbel DJ Buchek. / Foto: Matic Zorman

Devet DJ-jev je v Bazenu opravilo trinajsturni »delavnik« za krmilom tudi DJ Vektax. / Foto: Matic Zorman

VRTIMO GLOBUS

Met Gala s futurističnimi stajlingi

Zgodila se je ena izmed največjih rdečih preprog, dogodek Met Gala, ki že deset let poteka v organizaciji revije Vogue. Letošnja tematika, moda v dobi tehnologije, je postregla s številnimi futuristično obarvanimi stajlingi. Največ pozornosti so vzbudili v lateks oblečena Beyonce, razgaljena Madonna, modrooki Kanye ter v temi se svetleča obleka, ki jo je nosila Claire Danes. Dogodek sprejme okoli 700 gostov, nepovabljeni morajo za vstop odšteti vrtoglavih dvaindvajset tisoč petsto dolarjev.

Kerry bo drugič mamica

Kerry Washington (39) z možem, nekdanjim igralcem ameriškega nogometa Nnamdijem Asomugho, pričakuje drugega otroka. Pred približno dvema letoma je igralka rodila njuno prvo hčerko Issabello.

Sicer pa se je par poročil pred tremi leti na skrivni ceremoniji v zvezni državi Idaho na severozahodu Amerike. Vesele novice še nista komentirala.

Mitch iz Obalne straže zaročen

David Hasselhoff (63), najbolj prepoznaven po vlogi Michela Buchannona iz serije Obalna straža, je za roko zaprosil sedemindvajset let mlajšo Hayley Roberts. In prav zaradi razlike v letih je igralec, kot pravi, odlašal s poroko, po petih letih zveze pa se vendarle opogumil. »Če z nekom želiš živeti, se ne poročiš, če pa brez njega ne moreš živeti, pa se,« je povedal igralec, ki je Hayley zaprosil na romantični obali v Malibuju.

Naprodaj plašč iz filma Škrlatni dež

V Kaliforniji bo potekala dražba, na kateri bo na prodaj plašč, ki ga je v filmu Škrlatni dež nosil pokojni Prince. Izhodiščna cena za plašč bo med šest in osem tisoč dolarjev. »Verjetno gre za najpomembnejše in sploh edino Princevo oblačilo, ki bo kdaj na prodaj, saj je svojo zasebnost skrbno čuval,« so sporočili iz dražbene hiše, kjer bodo na prodaj tudi oblačila Katy Perry, Britney Spears, Alicie Keys ter rokavica Michaela Jacksona, posuta s kristali Swarovski.

Lansoletni naziv miss športa Slovenije je osvojila atletinja, Trboveljčanka Kaja Bajda. Lani je izbor potekal v ljubljanski Festivalni dvorani, letos pa bo prvič v Cankarjevem domu. Lento bo Kaja novi miss predala jutri zvečer. / Foto: arhiv dogodka (Vid Ponikvar, Sportida)

S fotografijo razširjati obzorja

Fotograf Gorenjskega glasa Matic Zorman se je iz Amsterdama vrnil s prvo nagrado neodvisne fotografske organizacije World Press Photo, ki velja za eno najprestižnejših fotografskih priznanj na svetu.

SAMO LESJAK

Kranj, Amsterdam – Fotografije povedo več kot tisoč besed, kar vsekakor velja za fotografske podobe devetindvajsetletnega Matica Zorman iz Cerkelj, ki poleg izjemnega talenta za fotografiranje in pripovedovanje fotografskih zgodb vedno izkazuje tudi velik čut za sočloveka, o čemer nam pripovedujejo njegove reportažne fotografije. Na kriznih območjih je tako v svojih foto-reportažah med drugim dokumentiral proteste v Kairu, življenje beguncev ob sirsko-libanonski meji in letalska bombardiranja v Gazi. Njegova dela na področju dokumentarne fotografije so deležna številnih priznanj mnogih fotografskih festivalov – prav ta konec tedna se odpravlja na fotografski festival v Rovinj, kjer bo prejel kar dve nagradi, sprejet pa je bil tudi med vzhajajoče talente agencije Getty Images.

Osrednji motiv begunska problematika

Posebno mesto pa prav gotovo zaseda še sveža nagrada organizacije World Press Photo v Amsterdamu, ki predstavlja nov velik korak v njegovi fotografski karieri, pravzaprav skok na piedestal, ki uspe le redkim. Zadnji izmed Slovencev, ki mu je uspел veliki met, je bil pred skoraj štirimi desetletji legendarni Joco Žnidaršič, letos pa je poleg Zorman, ki je slavil v kategoriji Ljudje, v isti kategoriji nagrado za 2. mesto prejel tudi fotograf

Matjaž Krivic. Oba slovenska lavreata sta se – skupaj z ostalimi nagrajenci festivala – udeležila slavnostne podelitve v Amsterdamu, nagrajene fotografije pa bodo še nekaj mesecev v povečanem formatu na ogled v prestižni galeriji De Nieuwe Kerk. Strokovna žirija je letos izbrala izmed več kot osemdeset tisoč fotografijami skoraj šest tisoč fotografov iz celega sveta. Kategorije zajemajo domala vse žanre, letošnje zmagovalne fotografije, vključno z zmagovalno fotografa Warrena Richardsona, pa se navezujejo večinoma na perečo begunsko problematiko, ki zaznamuje aktualno obdobje.

Fotografije kot 'ujetnice' sodobnega medijskega prostora

Nagrajena Zormanova fotografija je nastala lani jeseni, ko se je Matic odpravil fotografirat tedaj še sveže politično žarišče, še vedno aktualno begunsko pot preko Balkana. »Ob nastanku fotografije se je zdelo, kot da imam oči prekrite s pajčolanom, ki mi zakriva pogled na simbolični moment krute realnosti. Ta se je pojavil naključno, ob pogledu na podobo begunske deklice, ki se duši v dežnem plašču, čakajoč registracijo v begunskem centru – simbol trpljenja vseh beguncev na njihovi trnovi poti 'v boljši svet',« je ob nagrajeni fotografiji dejal Matic Zorman. Pogled z vrha je morda lep, toda Matic ostaja skromno na trdnih, realnih tleh ter zvest sebi in svoji viziji fotografije, ki naj odstira

naše poglede za trpko realnost sveta, v katerem živimo. Angažirani fotograf obenem opozarja na problematiko vrednotenja fotografij v sodobnem medijskem prostoru. »V zadnjem obdobju žal opažam razvrednotenje same žurnalistične fotografije kot take, kar pogosto pomeni predvsem smernice uredniške politike večine sodobnih tiskanih medijev. Kljub upadu vrednosti fotografij pa imajo le-te še vedno moč ljudem omogočiti globlji vpogled v dano situacijo, jim razširiti obzorja ter obenem vzpodbuditi njihovo razmišljanje,« je dejal večkratni nagrajenec, ki je s svojim fotografskim objektom že na sledi novim aktualnim zgodbam.

Fotograf velikega formata: Matic Zorman v družbi Gaje Dolmark ob razstavljeni nagrajeni fotografiji v Amsterdamu / Foto: arhiv podelitve

Vsi letošnji nagrajenci World Press Photo festivala pred zmagovalno fotografijo Warrena Richardsona / Foto: arhiv podelitve

Prijavite se na kmečko ohcet v Bohinju!

Kmečka ohcet v Bohinju je turistično-folklorna prireditev, ki jo že dolga leta organizira Turistično društvo Bohinj in prikazuje stare življenjske navade Bohinjcev.

Pare, ki se želijo poročiti na tradicionalen način vabimo, da sodelujejo v izboru za poročni par na Kmečki ohceti.

Poroka bo potekala **v soboto, 30.7.2016 ob 19.30 uri**. V kolikor bo par želel imeti civilno poroko v Bohinju ta dan, se bo izvedla v popoldanskem času. Par bo oblečen v narodni noši, po poroki bo veselica z ansamblom.

Za hrano in pijačo določenega števila svatov bo poskrbljeno. Mladoporočenca bosta prejela več lepih daril, kot sta prstana, potovanje, najem apartmajev v Bohinju, razne športne dejavnosti, obiskala bosta vse lepote Bohinja in še kaj!

Pozor! Ker bo potekala poroka po starem, se bosta morala naučiti nekaj besedila (a ne veliko).

Izkoristite edinstveno priložnost za poroko in dobro zabavo, korajža velja!

Prijavnica za kmečko ohcet

(Podatke vpisujte čez besedilo v sivih okenčkih)

IME IN PRIIMEK DEKLETA
NASLOV DEKLETA
TELEFON, E-MAIL IN ROJSTNI DATUM DEKLETA
IME IN PRIIMEK FANTA
NASLOV FANTA
TELEFON, E-MAIL IN ROJSTNI DATUM FANTA

Izpolnjeno prijavnico pošljite na **TD Bohinj, Ribčev Laz 48, 4265 Bohinjsko jezero** najkasneje do **torka, 24.5.2016**. Razpis je objavljen tudi na www.bohinj-info.com

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čučarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

IŠČEM DELO na kmetiji ali vrtnarji, možnost subvencije, tel.: 041/967-331 16001652

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 16001615

AAA.ADAPTACIJE, nova gradnja, betonski in kamniti zidovi, ometi in fasade, zunanje ureditve, tlakovanje. Tip Top, d.o.o., Planina 27, Kranj, 031/458-289, tiptop.kranj@gmail.com 16001618

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 16001193

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, 041/561-838, www.sgp-beni.si 16001195

ADAPTACIJE, novogradnje, od temeljev do strehe, notranji ometi, fasade, betonske in kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom. Babič Miloš, s.p., Hraše 24, Lesce, tel.: 041/622-946 16001612

BARVANJE fasad, napuščev, slikopleskarska dela, izolacijske fasade, ugodno. Allmont - Mladen Sedlanič, s.p., C. ob ribniku 26, Miklavž, tel.: 070/348-899 16001334

BARVANJE napuščev in fasad, beljenje, glajenje sten, barvanje oken in vrat, antiglivični premazi proti plesni, dekorativni ometi in opleski vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 16001613

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 16001634

EKOCLEAN, d.o.o., Podlujbelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987 16001616

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 16001597

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

POSEK in spravilo lesa, možnost odkupa lesa na panju. M-LES, Matej Urh, s.p., Bodešče 18, Bled, tel.: 031/561-613 16001033

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 16001667

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 16001596

IZOBRAŽEVANJE

NUDIM

PRIPRAVA za maturo iz matematike in fizike oz. inštrukcije za izboljšanje ocen. ZNALKO, Sašo Bedenk, s.p., Cankarjeva ul. 10, Kranj, tel.: 041/796-645 16001666

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe različnih starosti, pričakovanj, po vsej državi, 031/836-378, www.zau.si 16001599

RAZNO

PRODAM

4 VSTOPNICE za koncert Andre Rieu v Gradcu 20. maja, zadnja priložnost, tel.: 031/525-273 16001646

NOVO elektro črpalko za pretok nafte in kurilnega olja z vso dodatno premo, tel.: 04/25-31-759 16001621

UGODNO prodam 4 sodčke Inox za vino 2 x 50 lit., 2 x 35 lit., malo rabljeni, tel.: 041/639-284 16001674

Vodnik po vrtu

Vodnik, ki vam bo vselej pri roki, lahko ga boste vzeli s seboj na vrt. Kot najkoristnejši kratki izpiski o vsem pomembnem: pripravi zemljišča, gnojenju, kolobarjenju, namakanju, varstvu rastlin, primeri načrtov vrta za določeno kvadrato, ... Okoli 100 najpogostejših vrtnin je predstavljenih na enak način - kratko, z vsemi podatki na enem mestu (dobri in slabi sosedje, razni namigi, medvrstne razdalje, čas sajenja, ...). Za konec pa je priložen še koledar opravil po mesecih.

Cena knjige je **10⁵⁰ EUR** + poštnina

Knjigo lahko kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narcnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Vidimo tvoj obraz,
slišimo tvoj glas,
še korak nam je znan,
ko se sprašujemo zaman,
zakaj te več ni?

V SPOMIN

MIHA RAVNIKAR
21. 10. 1997-26. 4. 2015

V vsej nemi bolečini srce še ni dojelo, da te nebo je vzelo. Nasmešek tvoj v nas ne bo zbledel, tvoj obraz nam v spominu večno bo živel.

Vsi njegovi
Križna Gora, 26. aprila 2016

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

ZAHVALA

Na lep pomladni dan smo se poslovili od naše ljubljene mami, sestre in prijateljice

STANKE ŽBONTAR
gostilničarke z Zalega Loga

Iskreno se zahvaljujemo tarokistom iz Šk. Loke, g. Janezu Trilarju, pevcem in pogrebni službi Akris za spoštljivo organizacijo pogreba. Hvala članom KTD, ŠD, PGD in Org. za vrednote NOB Zali Log in OOO Škofja Loka za izkazano spoštovanje. Hvala dr. Ivanu Kristanu in dr. Štefki Križnar za čuteče besede slovesa. Hvala g. Tinetu Skoku za sočutje in Dragu za poslednji pozdrav zvonov. Srčna hvala dobrim sosedom, prijateljem, sorodnikom, znancem in vsem, ki ste nam izrekli pisna in ustna sožalja ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala za podarjene sveče, cvetje in zaigrano žalostinko. Hvala Cvetličarni Flora. Posebna in največja srčna zahvala gre dr. Janezu Dolencu in vsem v ambulanti za vso skrb in pomoč. Hvala Valeriji za vse terapije. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala. Neizmerno jo bomo pogrešali.

Vsi njeni
Zali Log, Kranj, 29. aprila 2016

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 72. letu nas je za vedno zapustil

RUDI REJC
iz Železnikov, Log 50

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane sveče in da ste Rudija pospremili k večnemu počitku. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Tinetu Skoku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem seksteta Ratitovec za sočutno petje, pogrebni službi Akris, pogrebem, prijateljem SDS, Bolnišnici Jesenice, posebno dr. Lopuhovi za obiske na domu ter osebni zdravnici dr. Marnovi. Hvala tudi Ivanki in Anđelki in vsem, ki ste kaj dobrega naredili za Rudija.

Pogrešali te bomo: sestra Marija z družino ter brata Jože in Lojze z družinama
Železniki, 30. aprila 2016

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustila naša draga teta

MARIJA ČIMŽAR
Španova Marica z Zg. Bele pri Preddvoru

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom za vso izkazano pomoč, za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter darovane maše. Zahvaljujemo se dr. Kernovi za dolgoletno zdravljenje, gospodu župniku Mihju Lavrincu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Župnije Preddvor ter podjetju Navček za organizacijo pogreba. Hvala vsem, ki ste se od naše tete poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni
Zg. Bela, 4. maja 2016

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in brat

ANDREJ KRAJNIK
iz Škofje Loke

Ob boleči in nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in sv. mašo. Zahvaljujemo se tudi g. župniku in pogrebni službi Akris za lepo opravljen pogreb ter vsem pevcem in OOO Škofja Loka. Hvala tudi vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 68. letu je v kratki in hudi bolezni omagalo srce našemu dragemu možu, atiju, staremu atu, bratu, stricu in bratranču

JOŽETU KOSCU ST.
s Spodnjega Brnika

Ob njegovi smrti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, kolektivom SIBO G. in Merkur, PGD Spodnji Brnik - Vopovlje in vsem, ki ste nam stali ob strani, darovali sveče in cvetje ter s toplim stiskom rok sočustvovali z nami. Hvala g. župniku, pogrebni službi Jerič, domačemu pevskega zboru in Irmi Močnik za sočutne besede slovesa. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žaljučiči: žena Francka, sin Jože in hči Marija z družino

ANKETA

Esej ni bil
zahteven

MATEJA RANT

Tako so vsaj zatrdili dijaki zaključnih letnikov Gimnazije Kranj, ki smo jih v sredo povprašali o vtisih s pisanja eseja, s katerim se je v sredo začel spomladanski rok splošne mature. Splošna matura letos poteka na 84 šolah.

Foto: Tina Dokl

Anja Justin, Kranj:

»Sama opravljam mednarodno maturo; dopoldne smo imeli najprej izpit iz biologije. Del izpita iz biologije je bil zelo zahteven. To je eden najtežjih predmetov, pri katerem je ogromno snovi.«

Špela Porentar, Radovljica:

»Mislim, da mi je šlo kar v redu, naslov eseja ni bil težak in tudi podvprašanja so te dobro vodila pri pisanju. Prebrala sem obe predpisani knjigi, v pomoč mi je bila tudi knjiga Esej na maturi.«

Andraž Logar, Britof:

»Pričakoval sem, da bo težje. Tako naslov kot navodila so bila zelo lahka, saj ni bilo treba vsega poznati zelo podrobno. Sam se nisem veliko pripravil, kar smo se skupaj v šoli.«

Sara Bajželj, Naklo:

»Ni bilo težko, res so se osredotočili na osrednjo zgodbo. Prebrala sem obe knjigi in tudi obnove na spletu. Res pa je, da me je esej najmanj skrbel, zdaj sledi težji del mature.«

Gašper Ambrož, Ljubljana:

»Vprašanja so bila precej splošna, in če si knjigo prebral, si se lahko precej razpisal. Videti je bilo, da niso iskali neznanja, ampak znanje. Snov smo precej natančno obdelali že pri pouku.«

Iz življenja na glavni oder

V dvorani Stolpa Škrlovec je pred dnevi potekal drugi mednarodni festival Integra, katerega namen je vključevanje ranljivih skupin ljudi skozi odrsko umetnost.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Romeo in Julija, Shakespearova klasika, ki je v letu, ko cel svet beleži štiristo obletnico smrti velikega dramatika, na odru vseka kor prava izbira. Ampak ose znanemu paru na odru pridruži še en Romeo, za njima v naslednjem prizoru Robin Hood z Marianne in v tretjem dejanju še en znan literarno-filmski par Bonnie in Clyde, se klasika posodobi in dobi nov naslov Romeo, Romeo & Julija, igral-ska skupina pa ime Carnium

Legendarium. Gre za kranjsko skupino, ki je leta 2013 nastala v sodelovanju s CSD Kranj in jo sestavljajo brezdomne osebe, osebe s težavami v duševnem zdravju in cerebralno paralizo, mladi iz Dnevnega centra Škrlovec ter zaposleni iz CSD Kranj. Pod vodstvom Domna Rakovca iz Društva ProSoc vsako leto pripravijo eno ali dve predstavi, redno pa se udeležujejo tudi festivala brezdomnih gledališč ERROR v Bratislavi na Slovaškem.

Prav Društvo ProSoc je tudi pobudnik in organizator

festivala, ki je tokrat drugič potekal v Kranju. Namen festivala je vključevanje ranljivih skupin skozi odrsko umetnost – gledališče, ples, film. Letos so na festivalu, katerega častna pokroviteljica je bila varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer, poleg slovenskih skupin in posameznih nastopajočih iz Kranja in Ljubljane gostili še skupine iz Slovaške in Madžarske. »Namen tovrstnih skupin je vključevanje ranljivih skupin v družbo skozi kulturo in umetnost. Člani dobijo priložnost

enakovredno sodelovati, ne samo pri nastajanju zgodbe, temveč postanejo tudi aktivni člani družbe. To vpliva na njihovo samopodobo, samozavest, hkrati pa jih tudi družba prepozna kot ljudi z imenom in priimkom in ne le kot klošarja, ki nič ne počne, prosjači in pijančuje,« je povedal Domen Rakovec, prepričan, da je stigmatizacija v majhnem mestu, kot je Kranj, lahko zelo resen problem.

Kultura in umetnost sta za vključevanje v družbo primerni tudi zato, ker vsak v sebi nosi svojo zgodbo in je lahko dosegljiva tudi drugim. Pri tem je pomemben proces dela, saj je primarno treba človeka aktivirati, da ta dobi občutek pomembnosti in pripadnosti. Rezultat nastane šele čez čas. »Brezdomci so pri tem še bolj ranljivi in občutljivi kot kdo drug. Ko ima vajo ali nastop postane samoumevno, da se človek uredi, primerno obleče in očisti,« je še dodal Rakovec. Taka in podobna vprašanja so na festivalu seveda ostala v ozadju, smo pa zato imeli priložnost spremljati obilo ustvarjalnosti, poguma in predvsem zavzetosti nastopajočih. Oder je bil tokrat upravičeno njihov.

V skupini Carnium Legendarium se za Julijo zanimata dva Romea. / Foto: Matic Zorman

Budnica v Trziču

Pihalni orkester Trzič je že osemindesetletič zaporedoma Trzičane prebudil z glasbo v prvomajsko jutro.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Na prvomajsko jutro so članice in člani Pihalnega orkestra Trzič prvomajsko budnico začeli ob 4.55 na Ravnah, nadaljevali skozi Trzič mesto, Bistrico pri Trziču, Loko, Kovor, skozi Zvirče, Pristavo, Križe, Snakovo, Sebenje, Žiganjo vas in obiskali še njihovo bivšo članico v Dupljah. Predsednica Pihalnega orkestra Trzič Renata Špendal Tavčar je povedala, da so godbeniki imeli prvi takšen nastop

pred kar 78 leti: »Prvi javni nastop je bil za 1. maja leta 1928. Od 'Fabrke' pa do Križev so korakali in najmanj tridesetkrat zaigrali 'Banovinski marš'. Edino skladbo, ki so jo do takrat obvladali.« Pihalni orkester Trzič sicer v naslednjem letu praznuje devetdesetletnico, eden bližnjih dogodkov, četrtega junija, pa bo njihov tradicionalni spomladanski koncert v Dvorani tržiških olimpijcev z gostom Matjažem Mrakom, pevcem Štajerskih sedem.

V prvomajsko jutro s tržiškimi godbeniki / Foto: Luka Renar

Hoja preprečuje bolezni

Kanj – Jutri, v soboto, Zdravstveni dom Kranj, Mestna občina Kranj in Zavod za šport Kranj vabijo v Športni park Kranj, kjer bo od 10. do 12. ure potekal preizkus hoje na dva kilometra in demonstracija nordijske hoje. Na podlagi testa hoje bodo strokovnjaki ocenili vašo telesno zmogljivost in vam za ohranitev zdravja svetovali primerno telesno dejavnost. »Telesna dejavnost je eden od najpomembnejših varovalnih dejavnikov za zdravje srca in ožilja in drugih kroničnih bolezni. Znanstvene raziskave kažejo, da pol ure zmerne gibanja na dan pomembno izboljša vaše zdravje in vas ohranja aktivne in samostojne tudi v poznejših letih,« pravijo organizatorji in vabijo, da se jim pridružite.

Odpiranje planinskih postojank

Jesenice – Planinski postojanki Planinskega društva Jesenice Erjavčeva kočna na Vršiču in Koča pri izviru Soče sta že stalno odprti, so sporočili iz društva. Novozapadli sneg pa je preprečil odprtje Koče na Golici, odpadlo je tudi kresovanje. Kot so povedali v društvu, bodo kočno odprli, takoj ko bodo to dopuščale razmere. Še eno planinsko postojanko društva, Tičarjev dom na Vršiču, pa bodo odprli 12. maja.

vremenska napoved

Danes, jutri in v nedeljo bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Predvsem popoldne bodo nastale kratkotrajne plohe, lahko tudi kakšna nevihta.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

4/20 °C

SOBOTA

6/20 °C

NEDELJA

5/20 °C

